

Rotterdamers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst 2011

Een monitor van hun
maatschappelijke positie

J. de Boom
M. van San
A.M. Weltevrede
P. van Wensveen
m.m.v. P.W. Hermus

Gemeente Rotterdam

Risbo
Research-Training-Consultancy

Erasmus

Rotterdamers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst 2011

Een monitor van hun maatschappelijke positie

J. de Boom
A. Weltevrede
P. van Wensveen
M. van San
P.W. Hermus

**Rotterdamers van Antilliaanse en Marokkaanse
afkomst 2011
Een monitor van hun maatschappelijke positie**

J. de Boom, A. Weltevrede, P. van Wensveen, M. van San,
P.W. Hermus
Rotterdam: Risbo / Erasmus Universiteit.

Oktober 2011

**Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082124
fax: 010-4081141**

**© Copyright RISBO Contractresearch BV. Alle rechten
voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel
van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie
van het Instituut.**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
Hoofdstuk 2	Migratie en demografie	7
Hoofdstuk 3	Onderwijs	23
Hoofdstuk 4	Arbeid en uitkeringen	37
Hoofdstuk 5	Criminaliteit	49
Hoofdstuk 6	Mobiliteit	67
Bijlagen		79
Begrippenlijst		115

In dit rapport wordt de 'maatschappelijke positie' geschetst van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst op basis van bestaande registraties. Van alle Nederlandse gemeenten heeft Rotterdam in absolute zin veruit de grootste populatie Nederlanders van Antilliaanse afkomst en de op één na grootste populatie (na Amsterdam) Nederlanders van Marokkaanse afkomst. Met een groot deel van deze groepen gaat het goed maar met een klein deel doen zich sinds jaren ernstige problemen voor op het gebied van criminaliteit en overlast. De Directie Veiligheid van de gemeente laat daarom jaarlijks de 'maatschappelijke positie' van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in een samenhangend geheel in kaart brengen.

Om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen wordt er ook gerapporteerd over andere grote bevolkingsgroepen zoals Rotterdammers van Surinaamse, Turkse en Kaapverdise afkomst alsmede autochtonen.¹ Cijfers over deze afzonderlijke groepen worden in de grafieken en tabellen in de hoofdstukken en bijlagen gepresenteerd, echter niet in de tekst beschreven en toegelicht.

In deze monitor wordt, evenals in voorgaande rapportages, informatie gepresenteerd over migratie en demografische kenmerken (hoofdstuk 2), onderwijspositie, schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (hoofdstuk 3), arbeid en uitkeringen (hoofdstuk 4) en criminaliteit (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 5 wordt ook ingegaan op de vraag of en in welke mate factoren, zoals bijvoorbeeld schoolverzuim en uitkeringsafhankelijkheid, samenhangen met criminaliteit. Deze monitor gaat in op de situatie in 2010. Daar waar mogelijk zal worden teruggeblikt op de situatie in 2005-2009.

Sinds geruime tijd zijn er signalen dat de effectieve uitvoering van de lokale aanpak bij Nederlanders van Antilliaanse afkomst problemen ondervindt door de hoge mobiliteit van deze groep. Nederlanders van Antilliaanse afkomst zouden gemakkelijk naar een andere stad verhuizen of (tijdelijk) terugkeren naar de Antillen. Vanwege deze signalen wordt in deze monitor ook in gegaan op de mobiliteit van Rotterdammers van Antilliaanse afkomst (hoofdstuk 6).

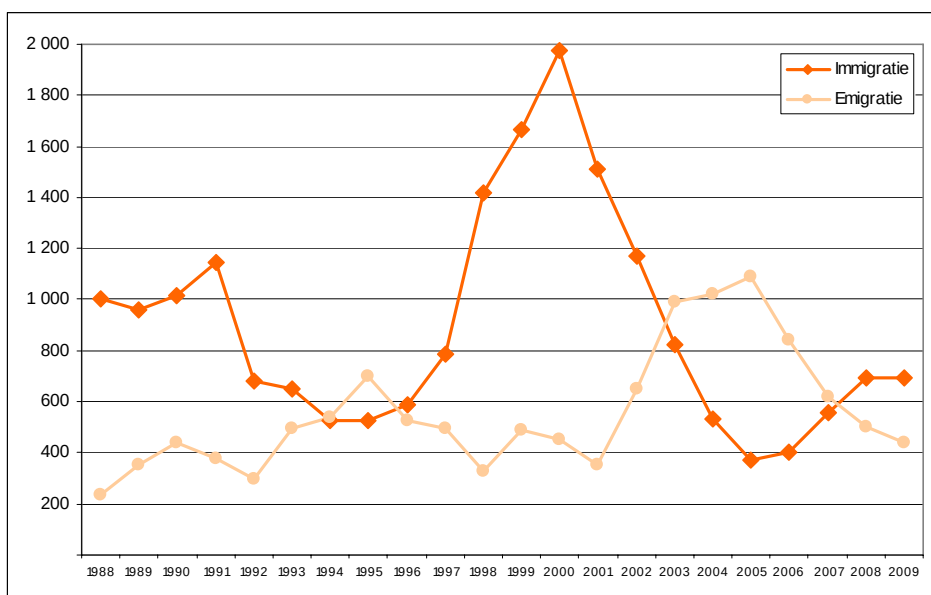
¹ Om praktische redenen worden deze groepen in de tabellen en grafieken kortweg Antillianen, Marokkanen, Surinamers, Turken en Kaapverdianen genoemd.

Inleiding

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst zetten we in dit hoofdstuk eerst hun migratiegeschiedenis en demografische kenmerken uiteen. Achtereenvolgens gaan we in op de volgende kenmerken: buitenlandse en binnenlandse migratie, demografie, generatie, leeftijd, geslacht, samenstelling van het huishouden, jonge moeders, ruimtelijke spreiding, bevolkingsontwikkeling 1996-2010 en bevolkingsprognose.

Buitenlandse migratie

In de afgelopen twintig jaar fluctueert het aantal immigranten van Antilliaanse afkomst dat vanuit het buitenland naar Rotterdam migreert sterk.

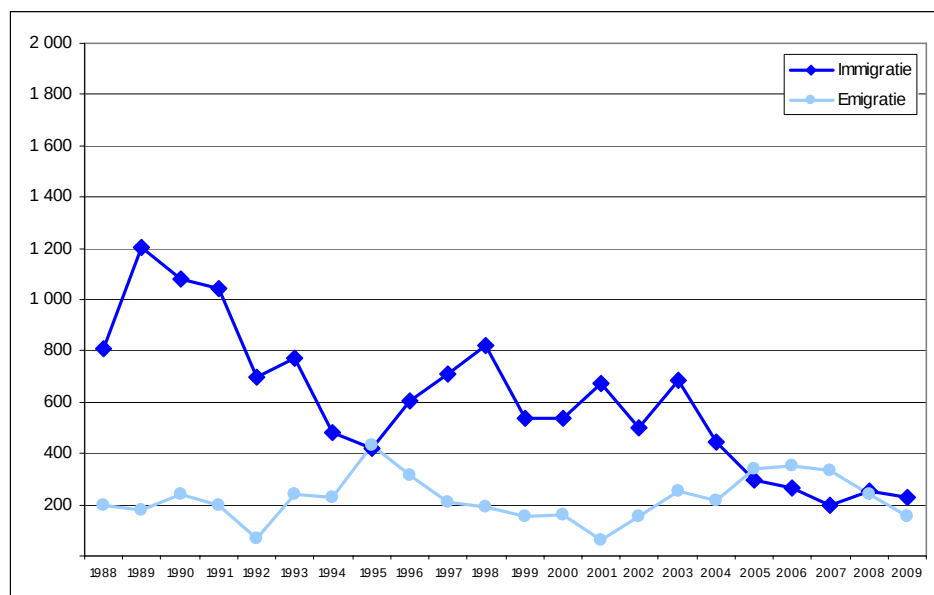

Figuur 2.1a: Buitenlandse migratie van Antillianen 1988-2009 (bron: CBS, statline)

In de periode 1988-1991 komen jaarlijks gemiddeld zo'n duizend Antillianen vanuit het buitenland naar Rotterdam. In de eerste helft van de jaren negentig is de immigratie met gemiddeld ongeveer zeshonderd immigranten per jaar aanzienlijk lager. Vanaf 1996 neemt de immigratie sterk toe met als hoogtepunt het jaar 2000. In dat jaar komen er bijna tweeduizend Antillianen naar Rotterdam. De sterke toename van het aantal immigranten wordt

gevolgd door een al even scherpe afname in de jaren daarna. In 2005 komen er nog slechts 370 Antillianen naar Rotterdam. In datzelfde jaar vertrekken er bijna 1.100 vanuit Rotterdam naar het buitenland (zie figuur 2.1a). Sinds 2005 neemt de immigratie weer toe en de emigratie juist af. In 2007 houden immigratie (555 personen) en emigratie (619 personen) elkaar daardoor nagenoeg in evenwicht. In 2008 en 2009 is er weer sprake van een vestigingsoverschot; de immigratie in 2009 betreft 692 personen en de emigratie 440 personen.

Ook het aantal immigranten van Marokkaanse afkomst dat vanuit het buitenland naar Rotterdam migreert, fluctueert in de afgelopen twintig jaar sterk. Op het hoogtepunt (in 1989) komen 1.200 Marokkanen vanuit het buitenland naar Rotterdam. De immigratie neemt vervolgens tot het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw sterk af tot ruim 400 in 1995. Vanaf 1996 neemt de immigratie vervolgens weer toe tot boven de 800 in 1998. Deze toename van het aantal immigranten uit Marokko wordt gevolgd door een geleidelijke afname in de jaren daarna. In 2008 is de immigratie bijna gelijk aan de emigratie. In 2009 komen er nog slechts 230 Marokkanen naar Rotterdam. In hetzelfde jaar vertrekken ongeveer 160 personen vanuit Rotterdam naar het buitenland (zie figuur 2.1b).

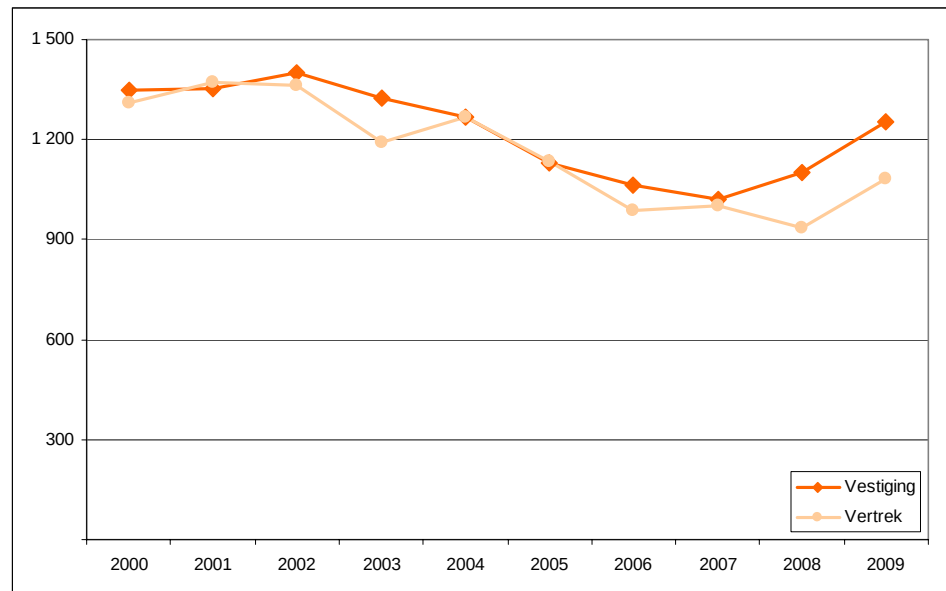

Figuur 2.1b: Buitenlandse migratie van Marokkanen 1988-2009 (bron: CBS, statline)

Binnenlandse migratie

De binnenlandse migratie, dat wil zeggen de personen die zich in Rotterdam vestigen vanuit een andere gemeente in Nederland of vanuit Rotterdam vertrekken naar een andere Nederlandse gemeente, fluctueert minder sterk

dan de buitenlandse migratie. Dit geldt zowel voor de bevolking van Antilliaanse afkomst als voor de bevolking van Marokkaanse afkomst. Gegevens in figuur 2.2a laten zien dat zowel vestiging als vertrek van Nederlanders van Antilliaanse afkomst sinds 2002 is afgenomen van ongeveer 1.400 in 2002 tot rond de 1.000 in 2007. Figuur 2.2a maakt ook duidelijk dat vestiging en vertrek elkaar gemiddeld genomen redelijk in evenwicht houden. In 2008 is het verschil tussen het aantal vestigers en vertrekkers voor het eerst sinds jaren relatief groot. Het aantal vestigers neemt met 8 procent toe van 1.021 in 2007 naar 1.103 in 2008 terwijl het aantal vertrekkers met 7 procent afneemt van 1002 in 2007 naar 934 in 2008. Ook in 2009 is er sprake van een vestigingsoverschot. Het aantal vestigers en vertrekkers is sterk gestegen ten opzichte van 2008, namelijk tot respectievelijk 1.251 en 1.080.

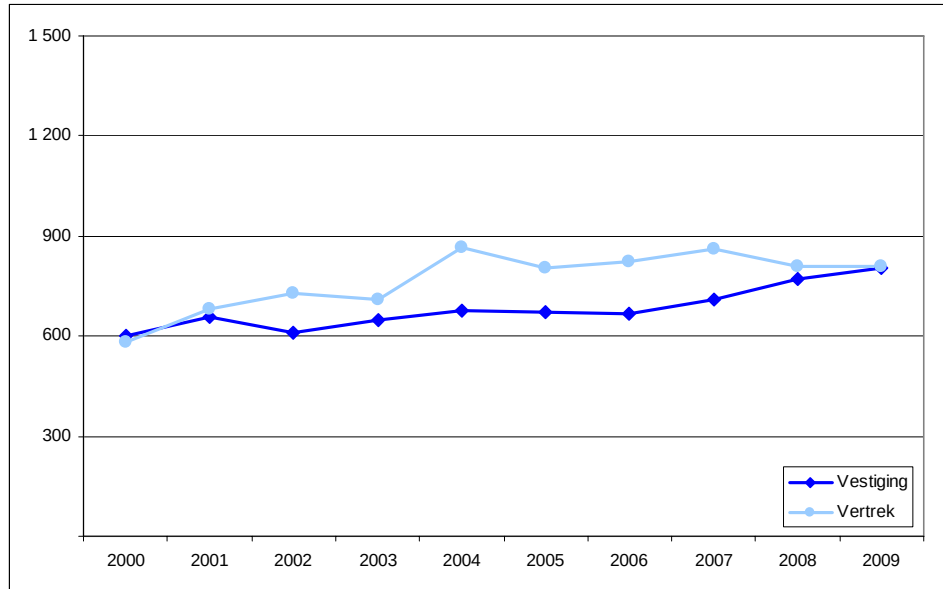

Figuur 2.2a: Binnenlandse migratie van Antilliaanse Nederlanders 2000-2009 (bron: COS)

Onder de bevolking van Marokkaanse afkomst ligt het aantal vestigers en vertrekkers lager dan onder de bevolking van Antilliaanse afkomst. Voor de bevolking van Marokkaanse afkomst geldt sinds 2001 een klein vertrekoverschot. Dat wil zeggen dat er iets meer Nederlanders van Marokkaanse afkomst vanuit Rotterdam vertrekken naar andere gemeenten dan dat Nederlanders van Marokkaanse afkomst uit andere gemeenten naar Rotterdam verhuizen. Door een toename van het aantal vestigers sinds 2006 is het vertrekoverschot in de periode 2006-2008 kleiner geworden. Het aantal vertrekkers ligt in de afgelopen vijf jaar rond de 800. Het aantal vestigers

Hoofdstuk 2

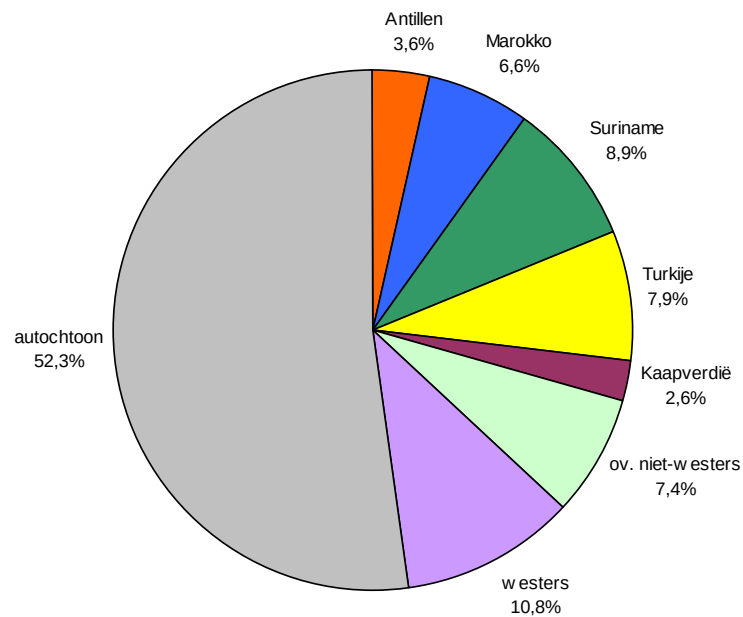
loopt op van 667 in 2006 naar 806 in 2009. In 2009 houden het aantal vestigers en vertrekkers elkaar in evenwicht.

Figuur 2.2b: Binnenlandse migratie van Marokkaanse Nederlanders 2000-2009 (bron: COS)

Demografie

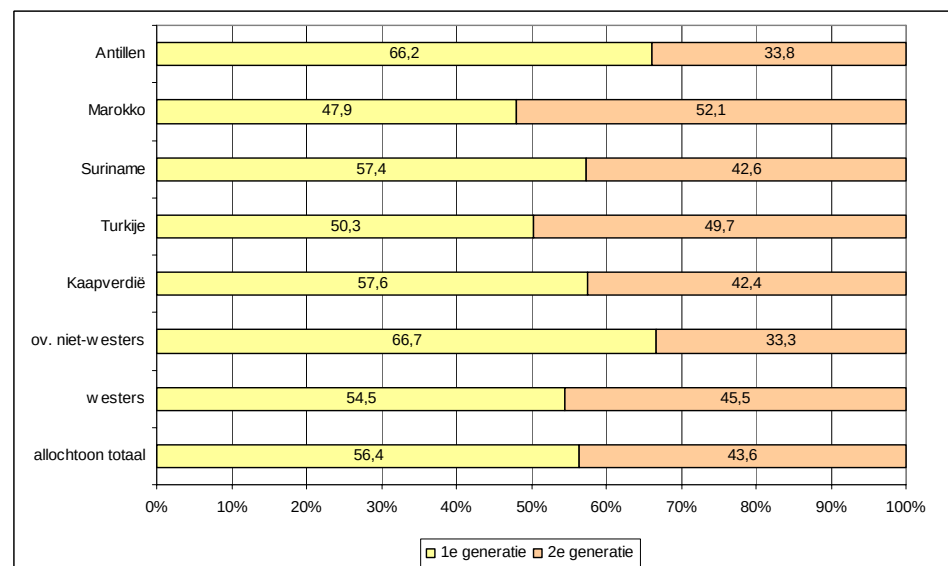
Per 1 januari 2010 wonen er in Rotterdam 21.066 personen van Antilliaanse afkomst. Zij vormen daarmee 3,6 procent van de totale Rotterdamse bevolking en zijn daarmee de op drie na grootste etnische minderheid in Rotterdam (zie figuur 2.3). Het aantal Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is aanzienlijk groter. Per 1 januari 2010 wonen er in Rotterdam 38.982 personen van Marokkaanse afkomst. Zij vormen daarmee 6,6 procent van de totale Rotterdamse bevolking en zijn na de Rotterdammers van Surinaamse en Turkse afkomst de op twee na grootste etnische minderheid in Rotterdam.

Figuur 2.3: Rotterdammers van allochtone afkomst 1-1-2010 (bron: COS/GBA)

Generatie

Van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst is een derde (33,8 procent) in Nederland geboren (zie figuur 2.4).

Figuur 2.4: Rotterdammers van allochtone afkomst naar generatie 1-1-2010 (bron: COS/GBA)

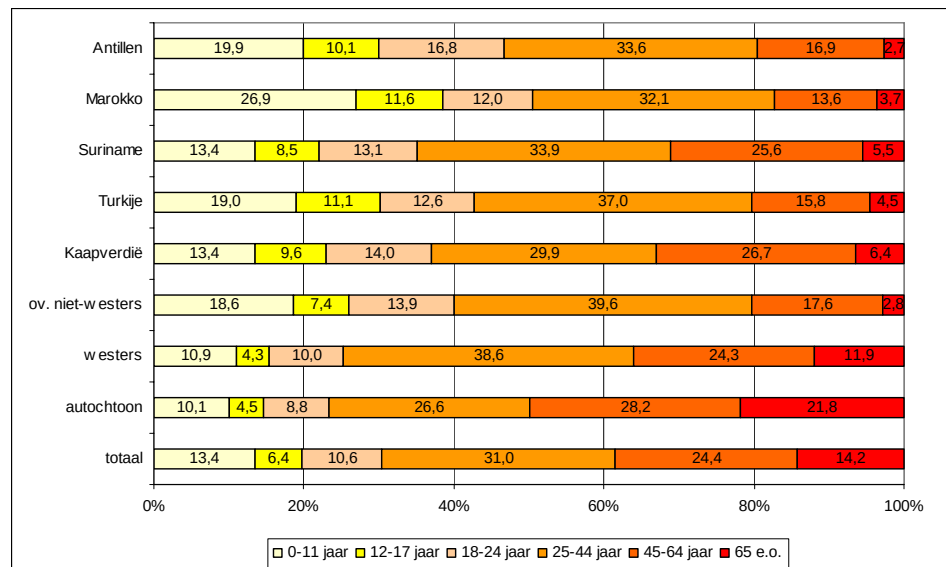
De tweede generatie Rotterdammers van Antilliaanse afkomst is in relatieve zin veel kleiner dan de tweede generatie Rotterdammers van Marokkaanse

afkomst. Van de bevolking van Marokkaanse afkomst is meer dan de helft van de tweede generatie (in Nederland geboren personen met één of twee in het afkomstland geboren ouders). De tweede generatie onder Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is daarmee in relatieve zin de grootste van alle onderscheiden bevolkingsgroepen (zie figuur 2.4).

Leeftijd

In figuur 2.5 wordt de leeftijdsopbouw van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst vergeleken met andere minderheden in Rotterdam. De bevolking van Marokkaanse afkomst heeft met 38,5 procent het grootste aandeel minderjarigen (0-17 jaar). Van de bevolking van Antilliaanse afkomst is 30,0 procent jonger dan 17 jaar.

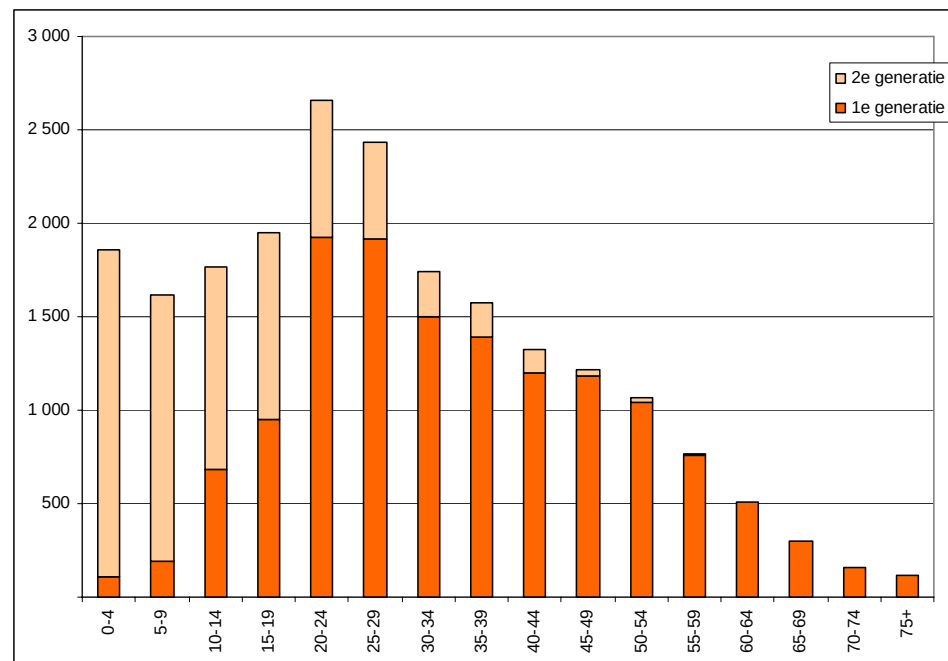
In vergelijking tot de autochtone Nederlanders is het aandeel jongeren onder Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst zeer groot. Ruim een kwart van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst en een vijfde van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst is jonger dan twaalf jaar. Bij de autochtone bevolking is dit een tiende.

Figuur 2.5: Rotterdammers van allochtone afkomst naar leeftijd 1-1-2010 (bron: COS/GBA)

Figuur 2.6a laat zien dat er een sterke samenhang is tussen leeftijd en generatie. Het grootste deel van de Rotterdamse kinderen van Antilliaanse afkomst is in Rotterdam geboren (2^e generatie). In de leeftijdsgroep 15-19 jaar is de eerste generatie al bijna even groot als de tweede generatie van Antilliaanse afkomst. Deze leeftijdsgroep komt deels voor werk of studie naar

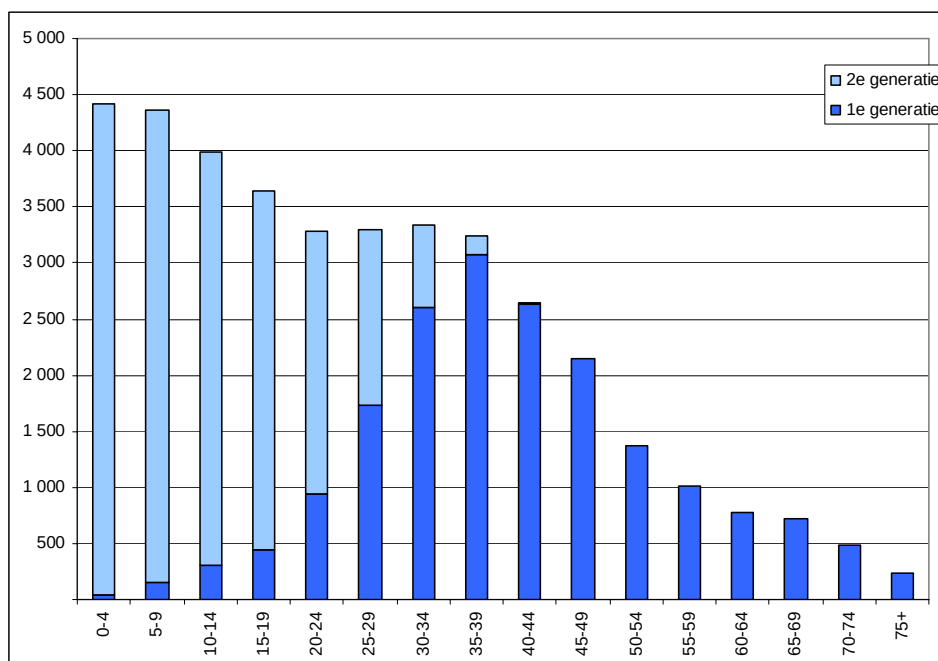
Rotterdam. Vanaf de leeftijdsgroep 45 jaar en ouder zijn er nauwelijks nog tweede generatie Rotterdammers van Antilliaanse afkomst.

Figuur 2.6a: Bevolking van Antilliaanse afkomst naar leeftijd en generatie 1-1-2010
(bron: COS/GBA, bewerking Risbo)

Voor de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst geldt nog sterker dat het grootste deel van de jongeren in Nederland is geboren (2^e generatie) (figuur 2.6b). Vanaf de leeftijdsgroep 25-29 jaar wordt de eerste generatie groter dan de tweede generatie. Vanaf de leeftijdsgroep 35-39 jaar zijn er nauwelijks nog tweede generatie Rotterdammers van Marokkaanse afkomst.

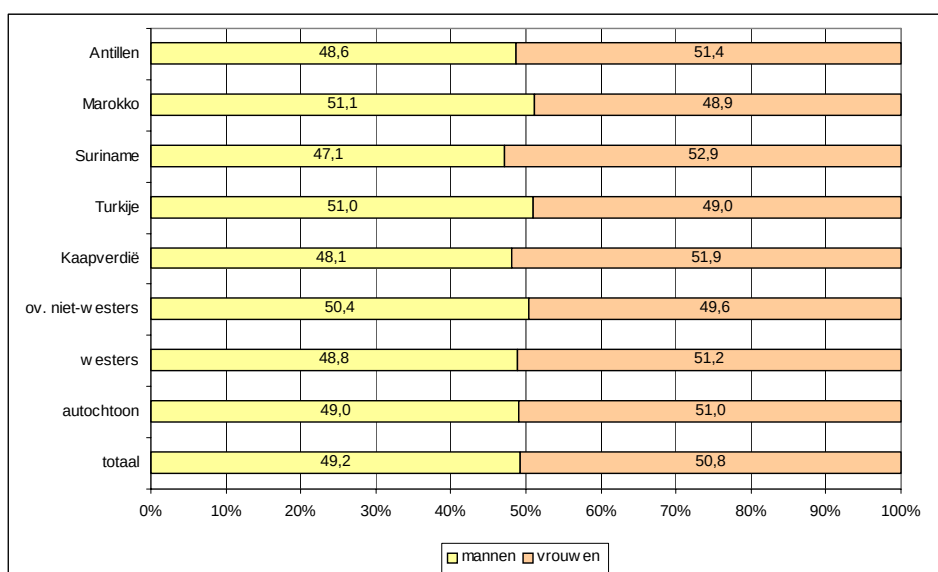
Hoofdstuk 2

Figuur 2.6b: Bevolking van Marokkaanse afkomst naar leeftijd en generatie 1-1-2010
(bron: COS/GBA, bewerking Risbo)

Geslacht

Van de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse afkomst is 51,4 procent vrouw (figuur 2.7). Bij de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is de man/vrouw verhouding net andersom. Van de bevolking van Marokkaanse afkomst is namelijk 48,9 procent vrouw.

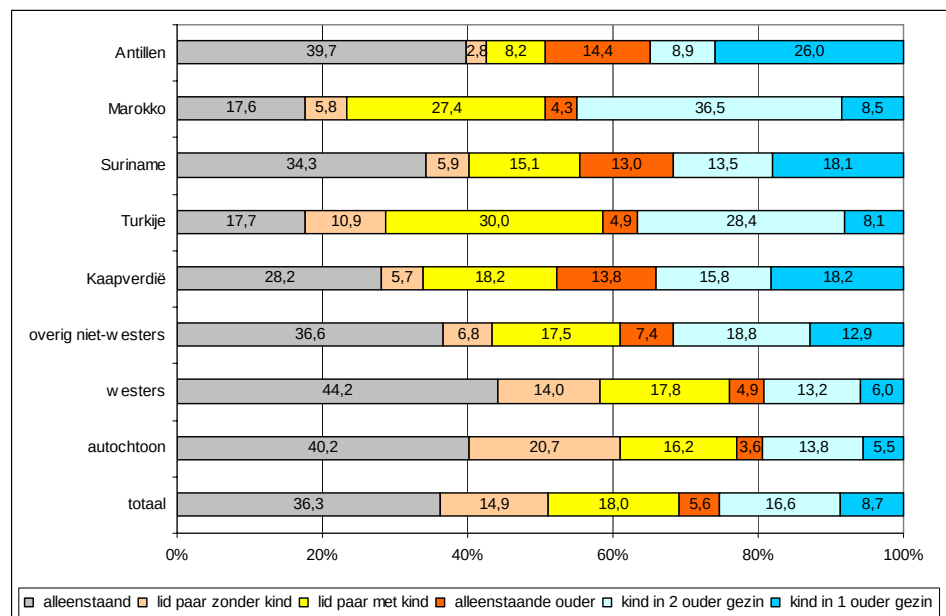

Figuur 2.7: Rotterdammers van allochtone afkomst naar geslacht 1-1-2010 (bron: COS/GBA)

Samenstelling van het huishouden²

Van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst is 39,7 procent alleenstaand, dit is vergelijkbaar met het gemiddelde in Rotterdam. Het aandeel eenouderhuishoudens onder de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse afkomst is veel groter dan gemiddeld. Van de kinderen woont het merendeel in een gezin met één ouder.

Onder de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is het aandeel eenouderhuishoudens juist relatief klein. De grote meerderheid van de Rotterdamse kinderen van Marokkaanse afkomst woont dan ook in een gezin met twee ouders. Meer dan een kwart van de personen van Marokkaanse afkomst woont samen met een partner en kinderen (zie figuur 2.8, tabel b2.2).

Figuur 2.8: Personen naar gezinssituatie naar afkomst 1-1-2010

(bron: COS/GBA, bewerking Risbo)

Jonge moeders

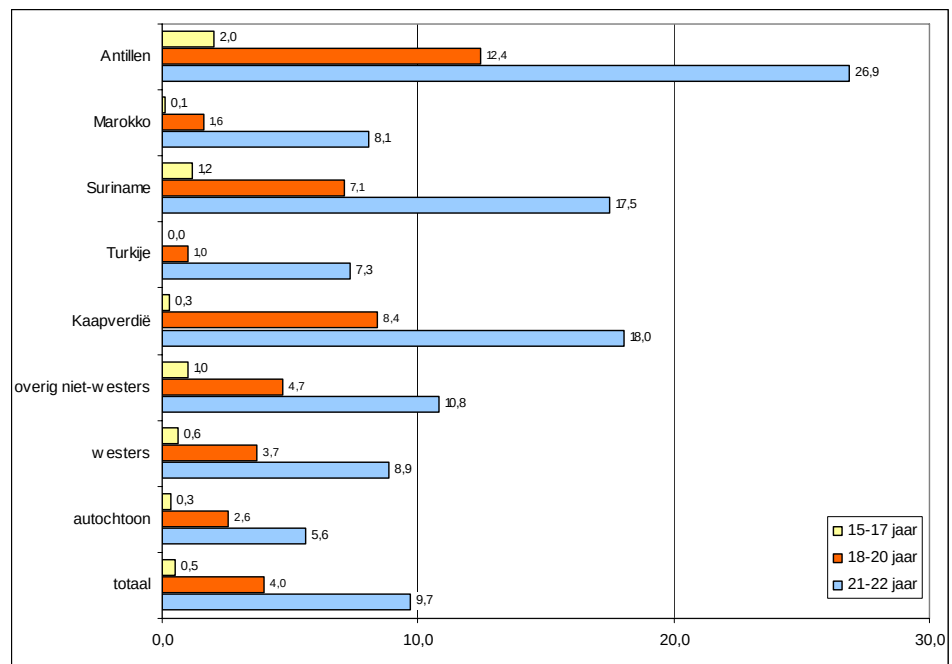
Per 1 januari 2010 wonen er in Rotterdam 1.784 vrouwen van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar. Hiervan hebben er 241 één of meerdere kinderen. Bijna veertien procent van de vrouwen van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar is dus moeder (zie ook tabel b2.3 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

² Cijfers over huishoudens zijn niet beschikbaar in de monitor en daarom gebaseerd op door het COS gepubliceerde bevolkingsstatistieken. Deze zijn dus (nog) niet op persoonsniveau beschikbaar.

Hoofdstuk 2

Per 1 januari 2010 wonen er in Rotterdam 2.853 vrouwen van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar. Hiervan hebben er 74 één of meerdere kinderen. Dit betekent dat 2,6 procent van de vrouwen van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar moeder is (zie ook tabel b2.3 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Dit is ongeveer gelijk aan het aandeel moeders onder bijvoorbeeld autochtone Rotterdammers, maar veel lager dan het percentage onder jonge vrouwen van Antilliaanse afkomst. Figuur 2.9 geeft het percentage moeders weer onder de vrouwelijke bevolking van 15 t/m 22 jaar waarbij onderscheid is gemaakt in drie leeftijdsklassen. We zien dat 2 procent van de meisjes van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 17 jaar moeder is. Het aantal tienermoeders onder meisjes van Antilliaanse afkomst is dus beperkt, maar het percentage dat een kind heeft is wel aanzienlijk hoger dan gemiddeld. Onder de jongvolwassen vrouwen van Antilliaanse afkomst van 18 t/m 20 jaar en 21 t/m 22 jaar is het percentage moeders respectievelijk 12,4 procent en 26,9 procent. Ook binnen deze leeftijdscategorieën is het aandeel moeders substantieel groter dan gemiddeld.

We zien dat moederschap onder vrouwen van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 20 jaar niet of nauwelijks voorkomt. Van de vrouwen van Marokkaanse afkomst van 21 t/m 22 jaar is het percentage moeders met 8,1 procent veel lager dan onder de vrouwen van Antilliaanse afkomst. Van de jonge moeders van Marokkaanse afkomst heeft een relatief groot deel een partner (zie tabel b2.4), namelijk 59,5 procent. Van de jonge moeders van Antilliaanse afkomst heeft veruit het grootste deel juist geen partner. Van de 241 moeders van Antilliaanse afkomst is 89,6 procent alleenstaand.

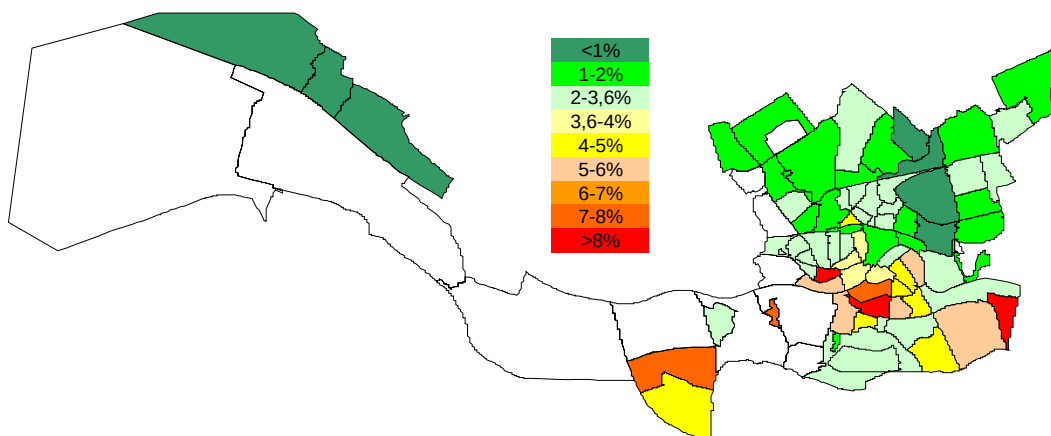
Figuur 2.9: Aandeel moeders naar leeftijd en afkomst 1-1-2010 (bron: COS, bewerking Risbo)

Jonge moeders 2005-2010

Het aandeel jonge moeders is in de afgelopen jaren gedaald. In 2005 was 16,9 procent van de meisjes van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar moeder, in 2010 is dit gedaald naar 13,5 procent. In de jongste leeftijdsgroep, van 15 t/m 17 jaar, zien we deze daling ook. Van 3,3 procent in 2005 is het gedaald naar 2 procent in 2010 (zie tabel b2.5 in de bijlage). Het aandeel jonge moeders van Marokkaanse afkomst is ook sterk gedaald in de afgelopen jaren. In 2005 was 6,9 procent van de meisjes van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 22 jaar moeder, in 2010 is dit gedaald naar 2,6 procent. Voor de meeste andere bevolkingsgroepen zien we een soortgelijke dalende trend (zie tabel b2.5 in de bijlage).

Ruimtelijke spreiding van de bevolking van Antilliaanse afkomst

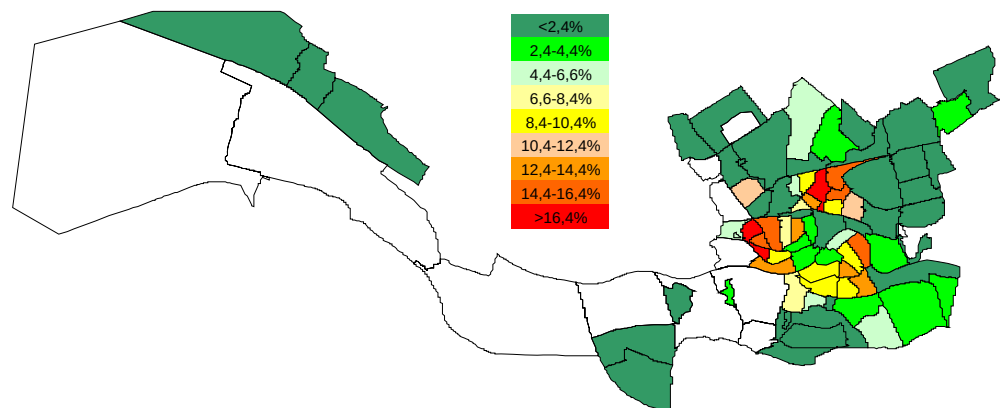
In figuur 2.10a is per buurt de bevolking van Antilliaanse afkomst als aandeel van de totale Rotterdamse bevolking in de betreffende buurt gepresenteerd. Zoals al eerder gezegd is 3,6 procent van de totale Rotterdamse bevolking van Antilliaanse afkomst. Bekijken we dit gegeven per deelgemeente, dan zien we dat in Charlois, Hoogvliet, IJsselmonde en Feijenoord het aandeel Rotterdammers van Antilliaanse afkomst bovengemiddeld is. In Charlois is het aandeel personen van Antilliaanse afkomst ten opzichte van de totale bevolking met 6,7 procent het grootst. Binnen deze deelgemeenten is de bevolking van Antilliaanse afkomst geconcentreerd in bepaalde buurten (zie figuur 2.10a). In de deelgemeente Charlois is er een relatief hoge concentratie personen van Antilliaanse afkomst in Pendrecht (9,0 procent) in de Tarwewijk (8,7 procent) en op de Heijplaat (7,8 procent). Andere buurten waar hoge concentraties voorkomen zijn Hoogvliet-Noord (7,8 procent van de bevolking) in de deelgemeente Hoogvliet, Beverwaard (8,7 procent) in de deelgemeente IJsselmonde, Katendrecht (7,4 procent) in de deelgemeente Feijenoord, en Delfshaven (9,3 procent) in de gelijknamige deelgemeente Delfshaven (zie ook tabel b2.6 en b2.7 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

Figuur 2.10a: Ruimtelijke concentratie van Antillianen naar buurt (bron: COS/GBA, bewerking Risbo)

Ruimtelijke spreiding van de bevolking van Marokkaanse afkomst

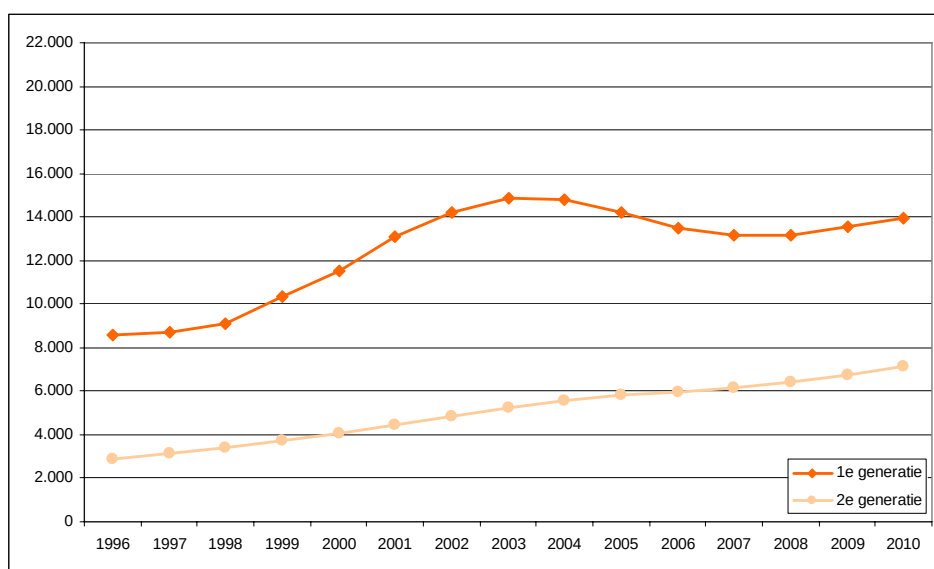
In figuur 2.10b is per buurt de bevolking van Marokkaanse afkomst als aandeel van de totale Rotterdamse bevolking in de betreffende buurt gepresenteerd. Zoals al eerder gezegd is 6,6 procent van de totale Rotterdamse bevolking van Marokkaanse afkomst. Bekijken we dit gegeven per deelgemeente, dan zien we dat in Delfshaven (13,2 procent), Feijenoord (10,2 procent), Noord (9,8 procent), Kralingen-Crooswijk (9,2 procent) en Charlois (6,9 procent) een bovengemiddeld deel van de bevolking van Marokkaanse afkomst is. Binnen deze deelgemeenten zijn personen van Marokkaanse afkomst geconcentreerd in bepaalde buurten (zie figuur b2.10b). In de deelgemeente Delfshaven wonen relatief veel Rotterdammers van Marokkaanse afkomst in Spangen. In deze buurt is 19,2 procent van de bevolking van Marokkaanse afkomst. Andere buurten met hoge concentraties inwoners van Marokkaanse afkomst zijn Bospolder (17,0 procent), Tussendijken (16,3 procent), het Nieuwe Westen (15,5 procent), het Oude Noorden (16,6 procent), Nieuw- en Oud- Crooswijk (16,2 respectievelijk 16,0 procent) en Feijenoord (15,5 procent) (zie ook tabel b2.6 en b2.7 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

Figuur 2.10b: Ruimtelijke concentratie van personen van Marokkaanse afkomst naar buurt (bron: COS/GBA, bewerking Risbo)

Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst 1996-2010

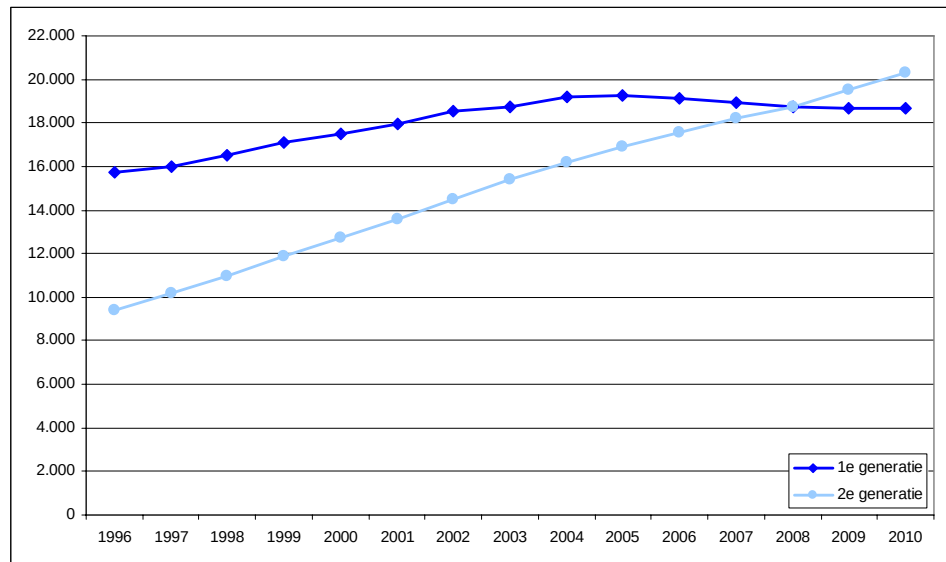
In de periode 1996-2005 komen mede als gevolg van de slechte economische situatie op de Antillen – met name op Curaçao - grote groepen Antillianen naar Nederland (zie ook migratiecijfers). De populatie van Antilliaanse afkomst in Rotterdam neemt met name als gevolg van deze omvangrijke immigratiestroom sterk toe. In 1996 woonden er 11.471 personen van Antilliaanse afkomst, per 1 januari 2010 is dit aantal met 83,6 procent toegenomen tot 21.066. In figuur 2.11a is de ontwikkeling van de bevolking van Antilliaanse afkomst uitgesplitst naar generatie. We zien dat de eerste generatie personen van Antilliaanse afkomst in de periode 1996-2004 sterk toeneemt van 8.564 in 1996 naar 14.797 in 2004. Na 2004 krimpt de eerste generatie tot 13.161 per 1 januari 2008. Als gevolg van de hogere migratie in 2008 en 2009 is het aantal personen van Antilliaanse afkomst van de eerste generatie sindsdien toegenomen naar 13.941 per 1 januari 2010. De tweede generatie (in Nederland geboren kinderen met één of twee ouders van Antilliaanse afkomst) groeit in de periode 1996-2010 van 2.907 in 1996 tot 7.125 in 2010, een groei van 145 procent.

Figuur 2.11a: Rotterdammers van Antilliaanse afkomst (1e en 2e generatie) 1996-2010
(bron: CBS/COS, bewerking Risbo)

In figuur 2.11b is de ontwikkeling van de bevolking van Marokkaanse afkomst uitgesplitst naar generatie. We zien dat de personen van Marokkaanse afkomst van de eerste generatie in de periode 1996-2010 met 19 procent toeneemt van 15.711 in 1996 naar 18.688 in 2010. De tweede generatie (in Nederland geboren kinderen met één of twee in Marokko geboren ouders)

neemt in dezelfde periode veel sterker toe van 9.429 in 1996 tot 20.294 in 2010, een toename van 115 procent.

Figuur 2.11b: Rotterdammers van Marokkaanse afkomst (1e en 2e generatie) 1996-2010
(bron: CBS/COS, bewerking Risbo)

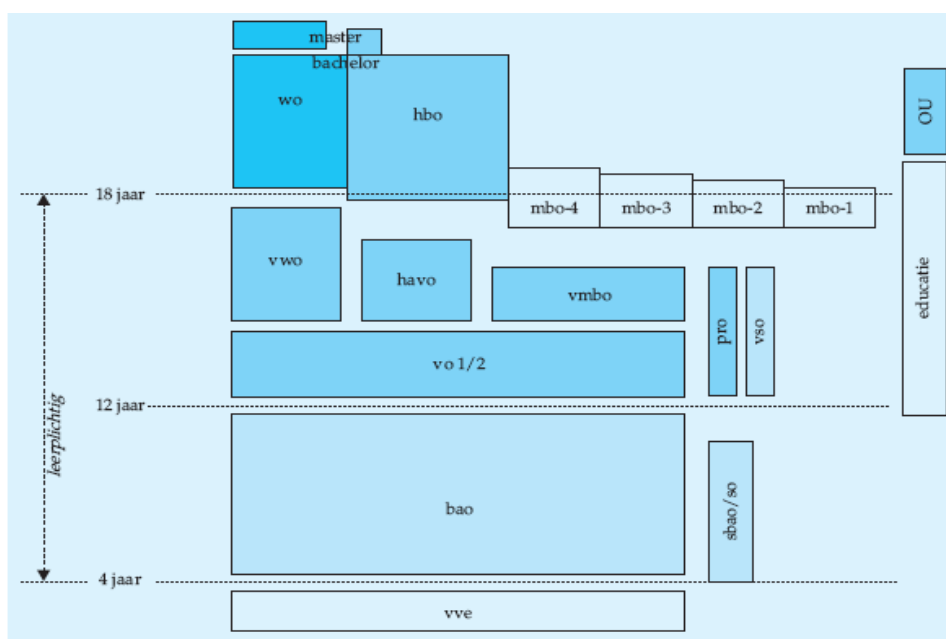
Prognose

De bevolking van Antilliaanse afkomst groeit sneller dan gemiddeld. Volgens een prognose van COS groeit de Antilliaanse bevolking van ruim 21.000 in 2010 naar 23.500 in 2015 en verder naar 29.400 in 2025. Daarmee neemt het aandeel personen van Antilliaanse afkomst in de bevolking toe van 3,6 procent per 2010 tot 4,8 procent in 2025.

Ook de bevolking van Marokkaanse afkomst groeit (veel) sneller dan gemiddeld. Volgens een prognose van COS groeit de bevolking van Marokkaanse afkomst van 39.000 in 2010 naar ruim 43.300 in 2015 en verder naar 50.600 in 2025. Daarmee neemt het aandeel personen van Marokkaanse afkomst in de bevolking toe van 6,5 procent per 2010 tot 8,3 procent in 2025.

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de onderwijssituatie van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst. Er wordt stilgestaan bij hun positie in het basis onderwijs, het voortgezet onderwijs en het mbo. Tevens wordt er gerapporteerd over (relatief) schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. In onderstaande figuur is het Nederlandse onderwijsstelsel schematisch weergegeven.³

Bron: OCW.

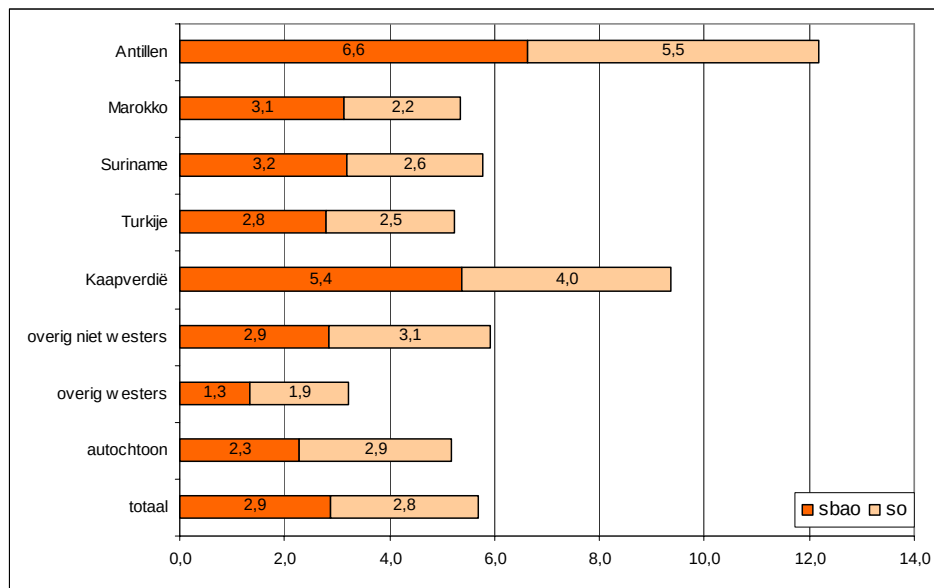
bao	basisonderwijs	so	speciaal onderwijs
bbl	beroepsbegeleidende leerweg	vmbo	voorbereidend middelbaar beroeps- onderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg	vo	voortgezet onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs	vso	voortgezet speciaal onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs	vve	voor- en vroegschoolse educatie
mbo	middelbaar beroepsonderwijs	vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
OU	Open Universiteit	wo	wetenschappelijk onderwijs
pro	praktijkonderwijs		
sbao	speciaal basisonderwijs		

Figuur 3.0: Het Nederlandse onderwijsstelsel (bron: CBS)

³ Onderwijs wordt door de overheid dermate belangrijk geacht dat in 2007 de leerplichtige leeftijd is uitgebreid van zestien naar achttien jaar. Het doel hiervan is schoolverzuim en schooluitval onder zestienjarige tot achttienjarige jongeren terug te dringen. Per 1 augustus 2007 geldt de kwalificatieplicht. Alle leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien jaar worden. Na het laatste schooljaar van de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald, of tot de dag dat de leerling 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo niveau 2, 3, of 4- diploma.

Leerlingen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in het basisonderwijs

In Nederland is ieder kind vanaf vijf jaar verplicht om naar school te gaan. Leerlingen verlaten het basisonderwijs in elk geval aan het einde van het schooljaar waarin zij veertien jaar worden. Onderstaande analyse heeft betrekking op Rotterdamse kinderen in de leeftijd van vijf tot en met dertien jaar. Veruit het grootste deel van deze kinderen volgt het reguliere basisonderwijs. Daarnaast krijgt een deel les op een school voor speciaal basisonderwijs. Het speciaal basisonderwijs is bedoeld voor kinderen die meer hulp nodig hebben bij de opvoeding en het leren dan het reguliere basisonderwijs kan bieden. Vergeleken met scholen voor regulier basisonderwijs hebben scholen voor speciaal basisonderwijs kleinere groepen leerlingen en beschikken ze over meer afzonderlijke deskundigen om de leerlingen met leer- en gedragsproblemen te begeleiden (CBS 2008:31). Figuur 3.1 laat zien dat een aanzienlijk deel (6,6 procent) van de kinderen van Antilliaanse afkomst dit type onderwijs volgt. Het aandeel kinderen van Marokkaanse afkomst dat speciaal basisonderwijs volgt is met 3,1 procent vergelijkbaar met het gemiddelde in Rotterdam.

Figuur 3.1: Kinderen in het speciaal (basis)onderwijs naar afkomst, 2010

(bron: JOS, bewerking Risbo)

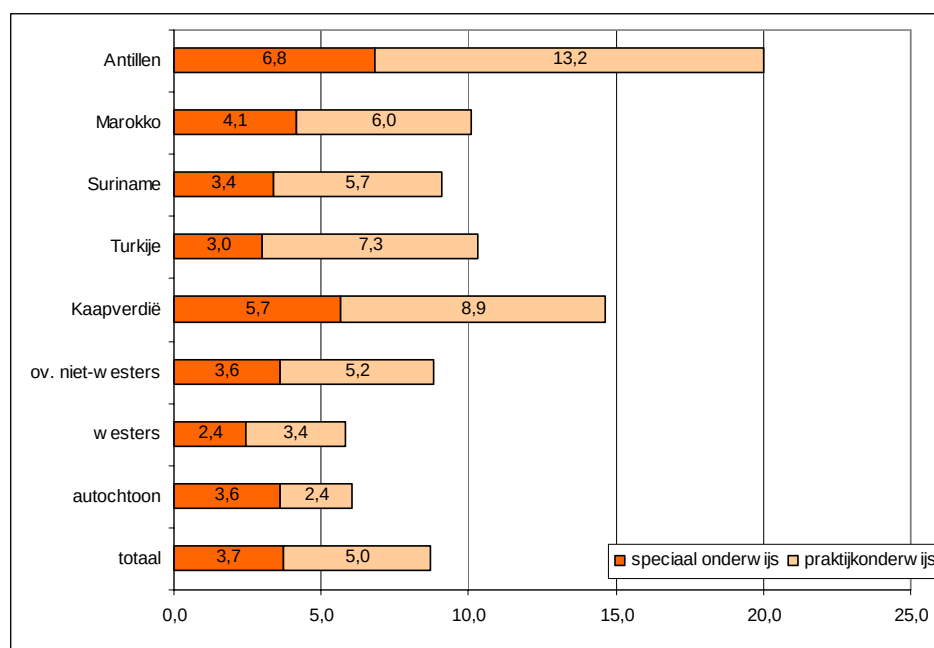
Daarnaast zijn er de speciale scholen. Speciale scholen zijn bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een functiebeperking. Het gaat hier om kinderen met een visuele, auditieve of lichamelijke handicap. Daarnaast bieden deze scholen plaats aan zeer moeilijk lerende of moeilijk opvoedbare kinderen en langdurig zieken. Van de kinderen van Antilliaanse

afkomst zit 5,5 procent op zo'n speciale school. Ook dit cijfer is aanzienlijk hoger dan gemiddeld. Van de kinderen van Marokkaanse afkomst zit 2,2 procent op zo'n speciale school. Dit cijfer is relatief laag.

Uitsplitsing naar geslacht laat zien dat jongens van Antilliaanse afkomst relatief vaker speciaal (basis) onderwijs volgen dan meisjes van Antilliaanse afkomst. Dit verschil tussen jongens en meisjes zien we ook bij de kinderen van Marokkaanse afkomst en bij de andere onderscheiden bevolkingsgroepen (zie tabel b3.1 in bijlage).

Leerlingen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in het voortgezet onderwijs

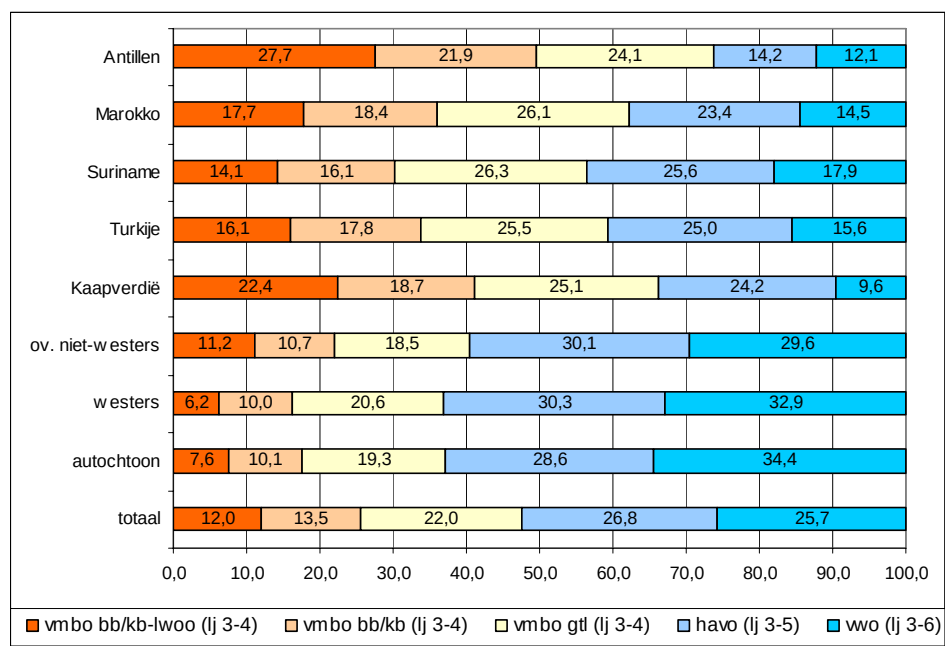
De analyse in deze paragraaf heeft betrekking op Rotterdamse schoolgaande jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 in het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs is onderverdeeld in het praktijkonderwijs, het vmbo, de havo en het vwo. Daarnaast is er het speciaal onderwijs voor leerlingen met een functiebeperking.

Figuur 3.2: Jongeren (12 t/m 22 jaar) in het speciaal en praktijkonderwijs, 2010
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Uit figuur 3.2 wordt duidelijk dat een aanzienlijk deel van de Rotterdamse jongeren van Antilliaanse afkomst speciaal onderwijs of praktijkonderwijs volgt. Het aandeel van de jongeren van Marokkaanse afkomst dat speciaal onderwijs of praktijkonderwijs volgt is daarentegen nauwelijks hoger dan gemiddeld. Het praktijkonderwijs is ontstaan uit het speciaal voortgezet onderwijs en herbergt jongeren met leer- en opvoedmoeilijkheden.

Uitsplitsing naar geslacht laat zien dat jongens van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst relatief vaker speciaal onderwijs of praktijkonderwijs volgen dan meisjes van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst. Dit verschil tussen jongens en meisjes zien we bij nagenoeg alle onderscheiden bevolkingsgroepen (zie tabel b3.2 in de bijlage).

Figuur 3.3: Jongeren (12 t/m 22 jaar) in bovenbouw van het voortgezet onderwijs
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Figuur 3.3 gaat specifiek in op de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Leerlingen in het speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en de onderbouw (de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs) zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten.

Van de totale groep leerlingen in de bovenbouw zit bijna de helft op het vmbo. Onder jongeren van Antilliaanse afkomst is dit aandeel met 73,7 procent veel hoger. Tevens zien we dat binnen het vmbo jongeren van Antilliaanse afkomst veel vaker dan gemiddeld de lagere leerwegen (de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg) van het vmbo volgen en daarbij ook relatief vaak een indicatie hebben voor het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo). Dit betekent dat zij meer ondersteuning en individuele begeleiding nodig hebben bij het volgen van het vmbo.

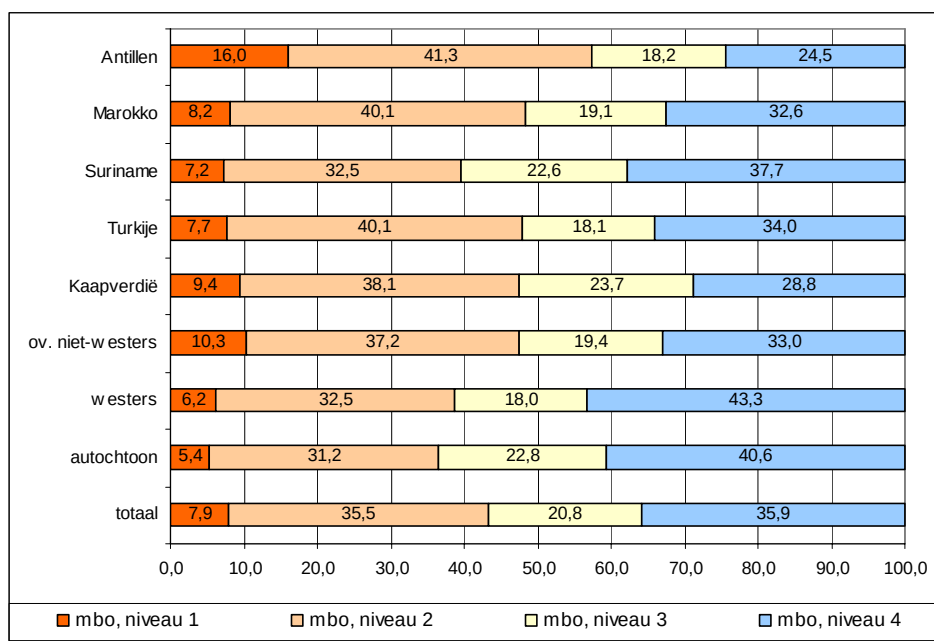
Ook onder jongeren van Marokkaanse afkomst is het aandeel vmbo-ers met 62,2 procent hoger dan het gemiddelde van 47,5 procent. Zij doen het daarmee wel aanzienlijk beter dan jongeren van Antilliaanse afkomst. Ook van de jongeren van Marokkaanse afkomst volgt een bovengemiddeld

aandeel de lagere leerwegen (de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg) van het vmbo.

Uitsplitsing naar geslacht laat zien dat een groter aandeel van de meisjes van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst havo of vwo volgt dan van de jongens. Ook bij veel andere onderscheiden bevolkingsgroepen zien we dat meisjes vaker vwo volgen dan jongens (zie tabel b3.3 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

Deelnemers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in het mbo

De analyse in deze paragraaf heeft betrekking op Rotterdamse schoolgaande jongeren in de leeftijd van 15 t/m 22 in het mbo. Het mbo kent met name in de beroepsbegeleidende leerweg een aanzienlijk aantal deelnemers die ouder zijn dan 22 jaar. Deze blijven hier noodgedwongen buiten beschouwing omdat er geen gegevens over beschikbaar zijn.

Figuur 3.4: Jongeren (15 t/m 22 jaar) in het mbo (bron: JOS, bewerking Risbo)

Figuur 3.4 laat zien dat van alle deelnemers van Antilliaanse afkomst aan het mbo 16 procent een assistent-opleiding, dat wil zeggen een opleiding op het laagste niveau binnen het middelbaar beroepsonderwijs, volgt. Dit percentage is veel hoger dan gemiddeld. Verder zien we dat 41,3 procent van de deelnemers van Antilliaanse afkomst de basisberoepsopleiding (niveau 2) en 18,2 procent de vakopleiding (niveau 3) volgt. Bijna een kwart van de bevolking van Antilliaanse afkomst in het mbo volgt een opleiding op het hoogste niveau, namelijk een middenkader- of specialistenopleiding. Zij

blijven daarmee achter bij het gemiddelde van de mbo studenten in Rotterdam.

Het niveau waarop deelnemers van Marokkaanse afkomst mbo onderwijs volgen komt min of meer overeen met het niveau van alle Rotterdamse deelnemers aan het mbo. Zo'n acht procent doet een assistent-opleiding, dat wil zeggen een opleiding op het laagste niveau binnen het mbo. Een bovengemiddeld deel van de deelnemers van Marokkaanse afkomst (40,1 procent) volgt een mbo-opleiding op niveau 2. Bijna een vijfde volgt de vakopleiding (niveau 3). Verder zien we dat bijna een derde van de deelnemers van Marokkaanse afkomst een mbo opleiding volgt op niveau 4. Dit percentage is iets lager dan het gemiddelde van 35,9 procent. Van de meisjes van Marokkaanse afkomst volgt een aanzienlijk groter deel een opleiding op het hoogste niveau (mbo 4, een middenkader- of specialistenopleiding) dan van de jongens van Marokkaanse afkomst (zie tabel b3.4 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Van de meisjes van Antilliaanse afkomst volgt een iets groter deel een opleiding op het hoogste mbo niveau, dan van de jongens van Antilliaanse afkomst. Het verschil is echter minder groot dan onder de meeste andere bevolkingsgroepen.

Absoluut schoolverzuim

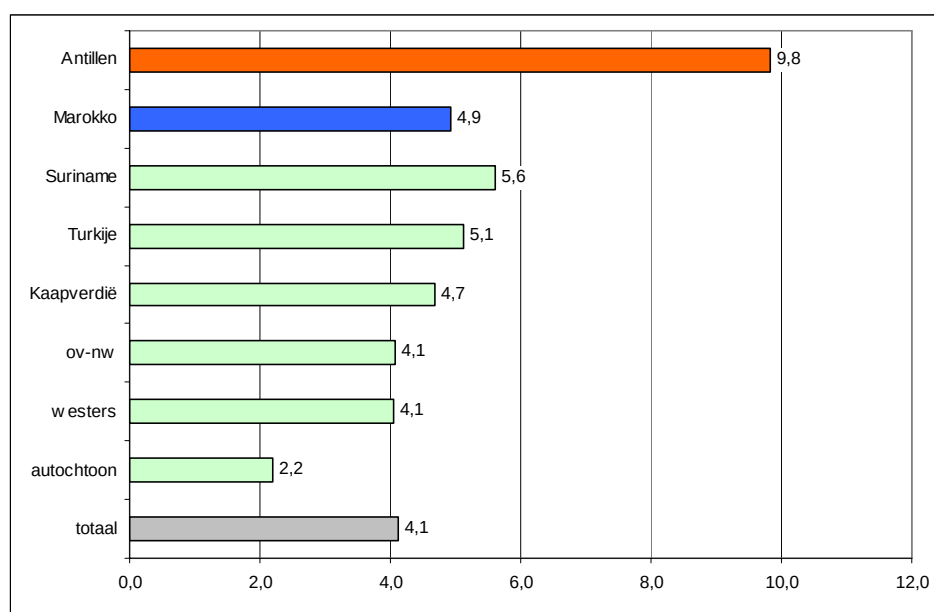
Als een leerplichtige leerling langer dan vier weken niet is ingeschreven op een school is er sprake van absoluut verzuim. Het totaal aantal gevallen van absoluut verzuim is beperkt. Uitsplitsing naar bevolkingsgroep laat zien dat in 2010 0,9 procent van de jongeren van Antilliaanse afkomst in de leeftijd 5 t/m 17 jaar langer dan vier weken niet was ingeschreven op een school en van de jongeren van Marokkaanse afkomst 0,4 procent (zie tabel b3.5 in bijlage). Het gemiddelde percentage absoluut verzuim ligt eveneens op 0,4 procent.⁴

Relatief schoolverzuim

Als een leerling incidenteel of geregeld ongeoorloofd afwezig is, is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim dat korter duurt dan drie dagen of dan een achtste van de lestijd binnen vier weken hoeft wettelijk niet te worden gemeld door de school. In de praktijk doen veel scholen dat echter wel, daarbij aangespoord door Leerplicht. Als het relatief verzuim langer duurt, is

⁴ In totaal zijn er in 2010 500 gevallen van (vermoedelijk) absoluut verzuim geregistreerd. Hiervan kan slechts een deel (328) worden gekoppeld aan de in de GBA ingeschreven bevolking per 1-1-2010. Mogelijk gaat het in de resterende 172 absoluut verzuimgevallen deels om personen die zich na 1 januari 2010 in de GBA hebben ingeschreven. Het gepresenteerde absoluut verzuimcijfer is dus per definitie een onderschatting.

het volgens de Leerplichtwet 1969 zorgwekkend en is de school wel verplicht om het verzuim te melden (JOS 2007: 64).⁵ In figuur 3.5 is het aandeel leerlingen in de leeftijd van 5 t/m 17 jaar opgenomen dat in Rotterdam woont en van wie in schooljaar 2009-2010 minimaal één verzuimincident is gemeld.

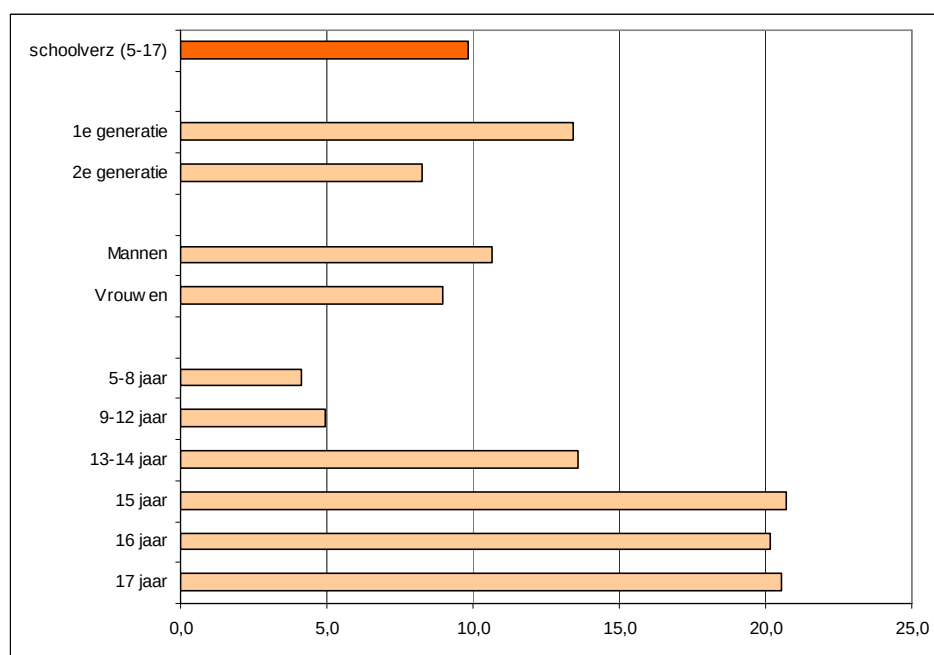
Figuur 3.5: Relatief schoolverzuim in schooljaar 2009-2010 naar afkomst
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Van alle leerlingen in deze leeftijdscategorie heeft in het schooljaar 2009-2010 4,1 procent minimaal één keer verzuimd. Van de jongeren van Antilliaanse afkomst heeft een veel groter deel (9,8 procent) verzuimd. Onder jongeren van Marokkaanse afkomst is het verzuim met 4,9 procent iets hoger dan gemiddeld, maar veel lager dan onder jongeren van Antilliaanse afkomst. Het schoolverzuim onder leerlingen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst is wel veel hoger dan onder de autochtone Rotterdamse leerlingen waarvan 2,2 procent verzuimd.

Uitsplitsing naar generatie, geslacht en leeftijd laat zien dat van eerste generatie jongeren van Antilliaanse afkomst (jongeren die geboren zijn in het afkomstland) een aanmerkelijk groter deel heeft verzuimd dan van de tweede generatie (jongeren die in Nederland zijn geboren met een Antilliaanse vader en/of moeder). Dit geldt tevens voor leerlingen van Marokkaanse afkomst. Jongens verzuimen vaker dan meisjes. Ook dit geldt voor zowel leerlingen van Antilliaanse als Marokkaanse afkomst

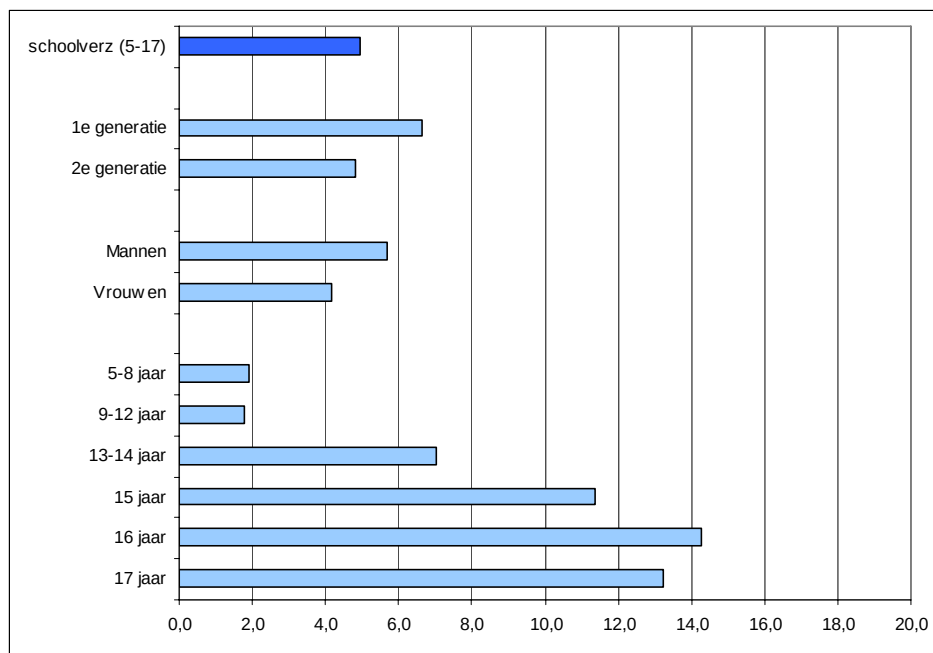
⁵ JOS (2007). *Jaarverslag Leerplicht, schooljaar 2005-2006*. Rotterdam: JOS

Vanaf de leeftijd van 13 jaar is er een sterke toename van het relatieve schoolverzuim. Van de Rotterdamse leerlingen van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 5-12 jaar verzuimt ongeveer 4,5 procent. Na de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs neemt het verzuim sterk toe naar 13,6 procent onder 13-14 jarige leerlingen van Antilliaanse afkomst (figuur 3.6a). Het verzuim is het hoogst onder 15- en 17-jarigen. Hiervan komt in het schooljaar 2009/2010 respectievelijk 20,7 procent en 20,6 procent in aanraking met leerplicht omdat zij één of meerdere keren ongeoorloofd van school afwezig waren.

Figuur 3.6a: Relatief schoolverzuim Rotterdammers van Antilliaanse afkomst in schooljaar 09-10 naar achtergrondkenmerken
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Van de Rotterdamse leerlingen van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 5-12 jaar verzuimt bijna twee procent. Na de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs neemt ook bij deze groep het verzuim sterk toe naar 7,0 procent onder de 13-14-jarigen en 11,4 procent onder 15-jarigen. Onder Rotterdamse jongeren van Marokkaanse afkomst is het verzuim het hoogst onder 16-jarigen, 14,3 procent van deze groep is in het schooljaar 2009/2010 één of meerdere keren ongeoorloofd van school afwezig geweest (zie figuur 3.6b en tabel b3.6 in bijlage).

Figuur 3.6b: Relatief schoolverzuim Rotterdammers van Marokkaanse afkomst in schooljaar 09-10 naar achtergrondkenmerken

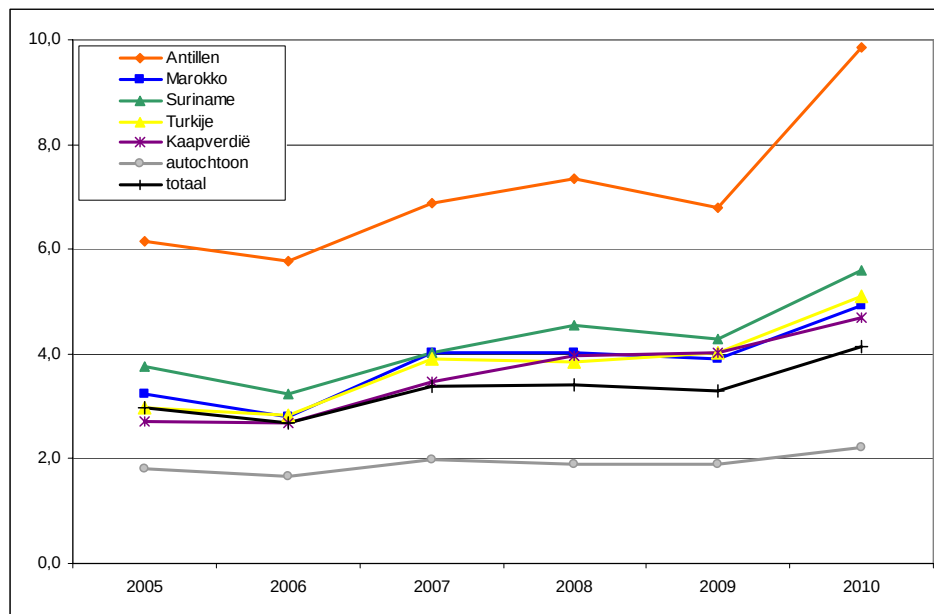
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Relatief schoolverzuim 2005-2010

Figuur 3.7 toont het aandeel leerlingen in de leeftijd van 5 t/m 17 jaar dat in Rotterdam woont en van wie minimaal één verzuimincident is gemeld voor de periode 2005-2010.

Het verzuim onder alle Rotterdamse leerlingen neemt in de periode 2005-2008 toe van 3 procent in 2005 naar 3,4 procent in 2008. Na een lichte afname in 2009 tot 3,3 procent is het verzuim in 2010 relatief sterk gestegen naar 4,1 procent.

Onder leerlingen van Antilliaanse afkomst is het verzuim in 2010 het sterkst gestegen van 6,8 in 2009 naar 9,8 in 2010. Het verzuim onder leerlingen van Marokkaanse afkomst neemt met 1,0 procentpunt toe van 3,9 procent in 2009 naar 4,9 procent in 2010. Ook onder de leerlingen van de andere onderscheiden bevolkingsgroepen zien we een toename van het (gemelde) schoolverzuim in 2010.

Figuur 3.7: Relatief schoolverzuim naar afkomst 2005-2010

(bron: JOS, bewerking Risbo)

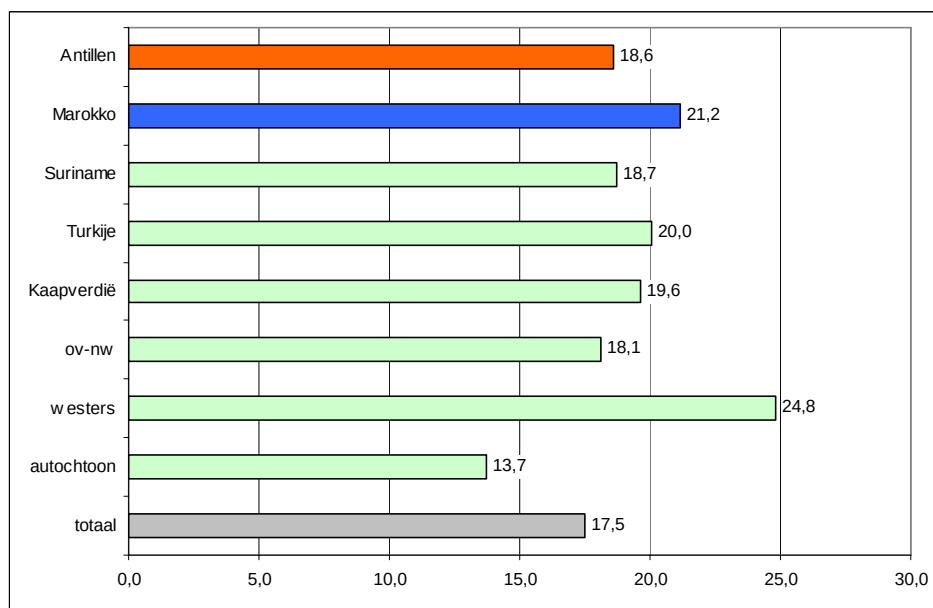
Voortijdig schoolverlaten

Een tweede indicator voor de onderwijspositie is het aandeel voortijdig schoolverlaters. Voortijdig schoolverlaters zijn hier gedefinieerd als leerlingen die het (bekostigd) onderwijs hebben verlaten zonder dat zij een startkwalificatie hebben behaald.⁶ Een leerling heeft een startkwalificatie als hij of zij ten minste een havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2) heeft afgerond. In deze paragraaf zijn specifieke leeftijdsgrenzen gehanteerd bij de definitie van een voortijdig schoolverlater. Concreet is het aandeel voortijdig schoolverlaters bepaald voor jongeren in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar.

In figuur 3.8 is het aandeel leerlingen in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar opgenomen dat in Rotterdam woont en per 1 januari 2010 als voortijdig schoolverlater bekend is. Van alle Rotterdamse jongeren in deze leeftijdsgroep is 17,5 procent voortijdig schoolverlater. Zij volgden begin 2010 dus geen opleiding terwijl zij nog geen startkwalificatie hadden behaald. Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst is met respectievelijk 18,6 procent en 21,2 procent hoger dan gemiddeld.⁷

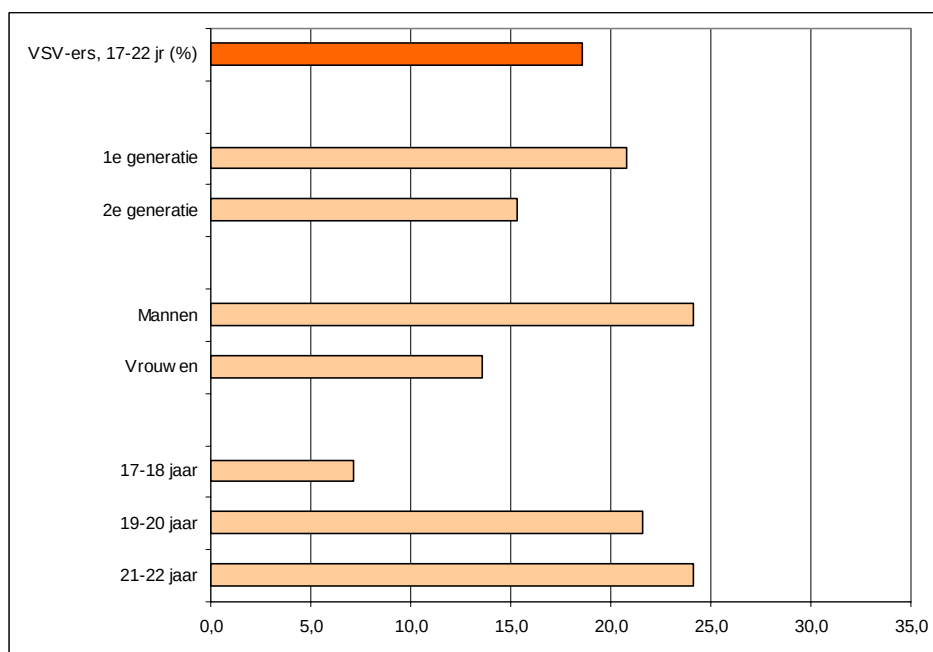
⁶ Inclusief onvermijdbare vsv-ers.

⁷ In tabel b6.1 en b6.2 in bijlage 6 is het aandeel Antilliaanse en Marokkaanse vsv-ers naar deelgemeente en buurt gepresenteerd.

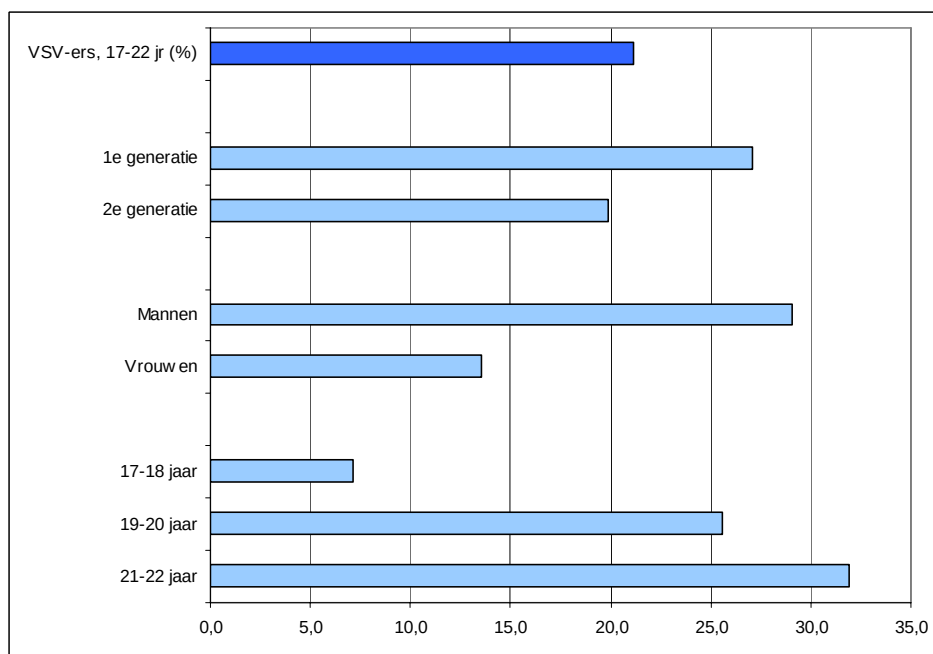
Figuur 3.8: Aandeel voortijdig schoolverlaters in 2010 (17-22 jaar) naar afkomst (bron: JOS, bewerking Risbo)

Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de eerste generatie is veel groter dan onder de tweede generatie en onder jongens veel groter dan onder meisjes. Dit beeld zien we zowel bij jongeren van Antilliaanse als bij jongeren van Marokkaanse afkomst (zie figuur 3.9a/b). Bij zowel de jongeren van Antilliaanse als Marokkaanse afkomst is het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de 21- en 22-jarigen relatief het hoogst (respectievelijk 24 procent en 32 procent) (zie ook tabel b3.8 in bijlage).

Figuur 3.9a: Aandeel vsv-ers van Antilliaanse afkomst (17-22 jaar) naar achtergrondkenmerken in 2010

(bron: JOS, bewerking Risbo)

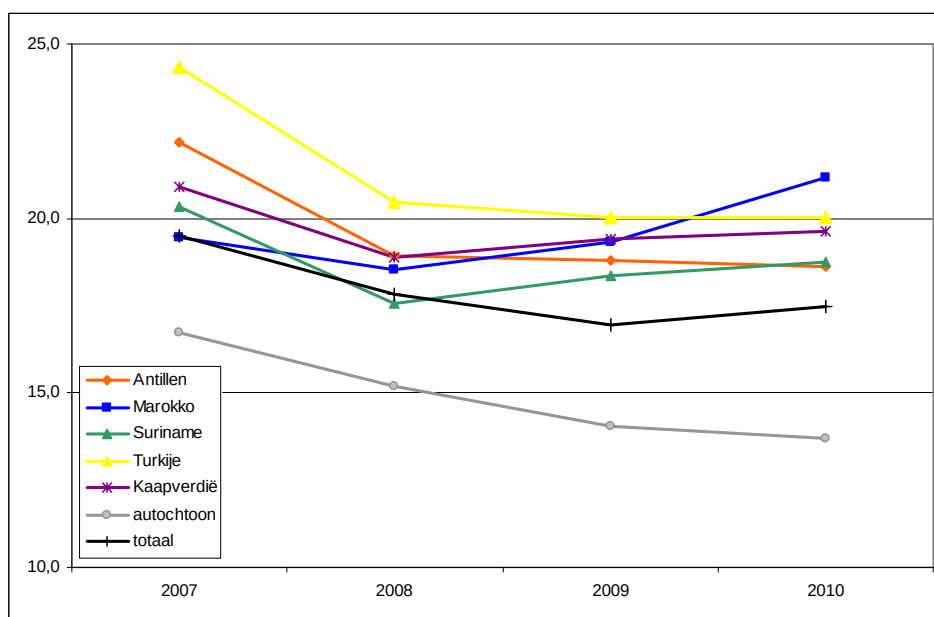

Figuur 3.9b: Aandeel vsv-ers van Marokkaanse afkomst (17-22 jaar) naar achtergrondkenmerken in 2010

(bron: JOS, bewerking Risbo)

Voortijdig schoolverlaten 2007-2010

Het aandeel vsv-ers is in 2010 in de totale bevolking gestegen van 17,0 procent naar 17,5 procent. Onder jongeren van Antilliaanse afkomst is het aandeel voortijdig schoolverlaters licht gedaald van 18,8 procent in 2009 naar 18,6 procent in 2010. Onder jongeren van Marokkaanse afkomst is het aandeel vsv-ers gestegen van 19,3 procent in 2009 naar 21,2 procent in 2010. (zie figuur 3.10).

Figuur 3.10: Aandeel voortijdig schoolverlaters naar afkomst 2007-2010

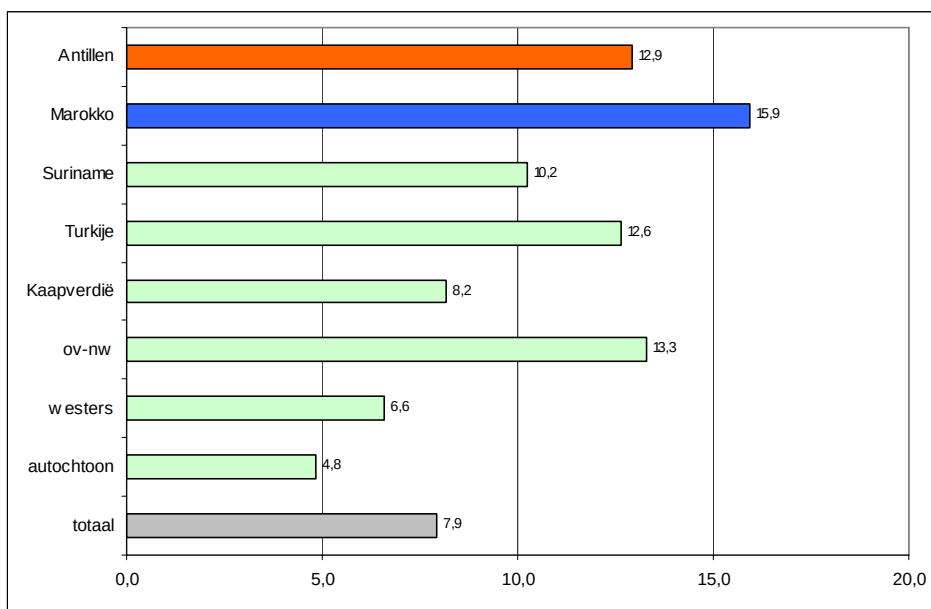
(bron: JOS, bewerking Risbo)

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de arbeids- en uitkeringsituatie van de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst. Er wordt gerapporteerd over: het aandeel en de achtergrondkenmerken van niet-werkende werkzoekenden van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst en het aandeel en de achtergrondkenmerken van uitkeringsontvangers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst.⁸

Werkzoekenden 15-64 jaar

Van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst van 15 tot en met 64 jaar is 12,9 procent als niet werkende werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven (zie figuur 4.1). Het aandeel werkzoekenden van Antilliaanse afkomst is daarmee bovengemiddeld, maar wel substantieel lager dan onder de bevolking van Marokkaanse afkomst waarvan in 2010 15,9 procent als werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf is geregistreerd.

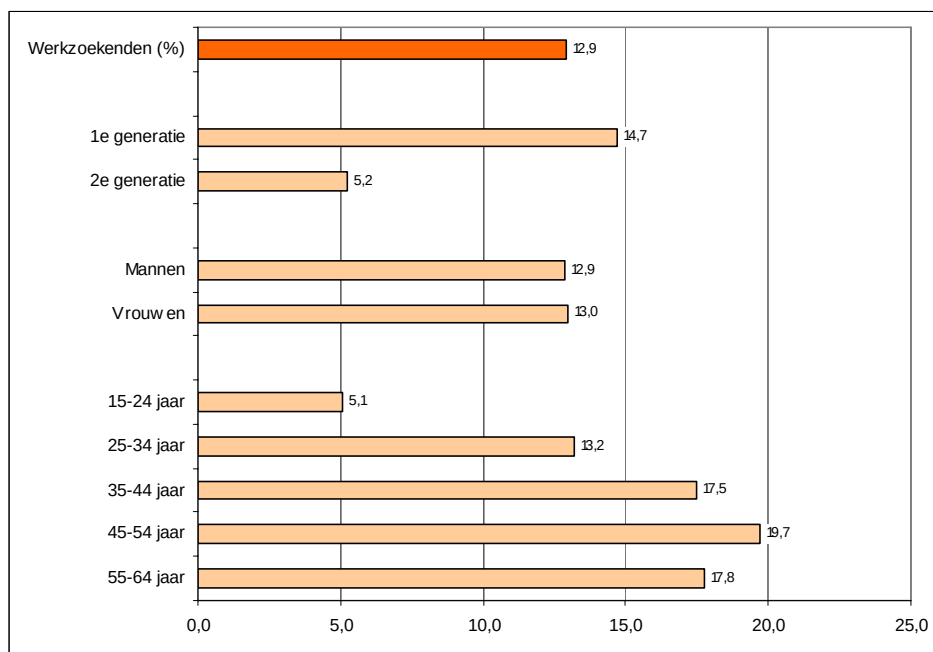

Figuur 4.1: Werkzoekenden als % van de bevolking van 15-64 jaar, 2010
(bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo)

⁸ Het betreft uitkeringen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers, respectievelijk Zelfstandigen (IOAW en IOAZ).

Werkzoekenden van Antilliaanse afkomst naar achtergrondkenmerken

Van alle Rotterdamse jongeren in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is 2,9 procent als werkzoekende ingeschreven bij UWV WERKbedrijf. Het aandeel werkzoekenden onder jongeren van Antilliaanse afkomst in deze leeftijdsgroep is met 5,1 procent dus hoger dan gemiddeld. In de oudere leeftijdsgroepen ligt het percentage werkzoekenden aanzienlijk hoger. Onder de 45-54 jarigen van Antilliaanse afkomst zien we het hoogste percentage werkzoekenden. Bijna een op de vijf van deze groep is werkzoekend. Het percentage werkzoekenden van Antilliaanse afkomst onder de eerste generatie is met 14,7 procent veel hoger dan onder de tweede generatie (5,2 procent). Dit is deels het gevolg van het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Om te voorkomen dat het verschil in het aandeel werkzoekenden tussen generaties onterecht wordt toegeschreven aan een generatie-effect, terwijl er eigenlijk sprake is van een leeftijdseffect corrigeren we voor verschillen in leeftijdsopbouw van de generaties. In tabel b4.1 is dit gedaan door de generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen. Ook na deze correctie is het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie van Antilliaanse afkomst aanzienlijk hoger dan onder de tweede generatie. We zien nauwelijks verschil tussen het aandeel werkzoekenden onder vrouwen en mannen van Antilliaanse afkomst.

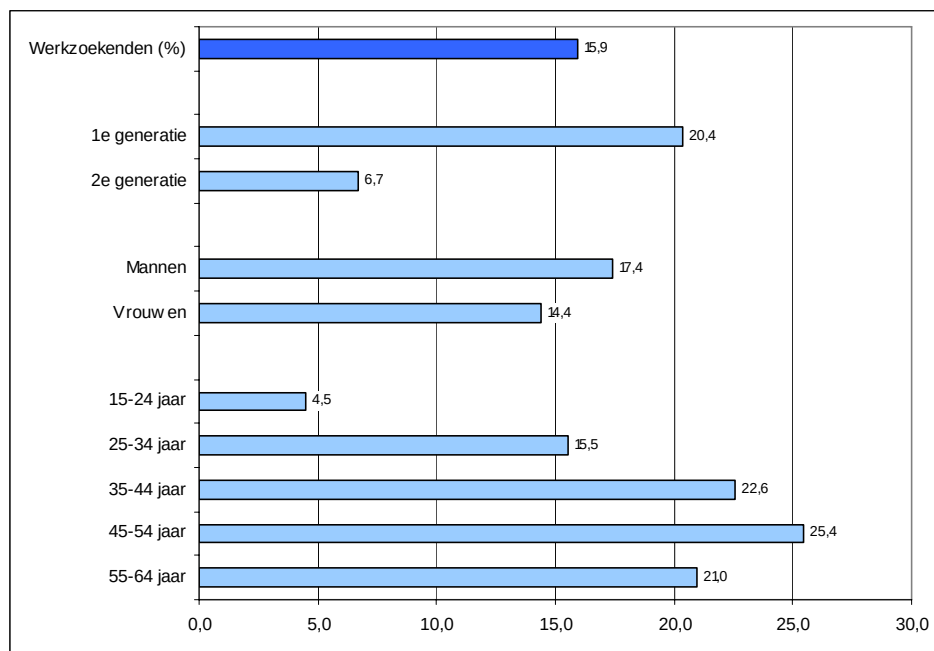
Figuur 4.2a: Werkzoekenden van Antilliaanse afkomst als % van de bevolking naar achtergrondkenmerken, 2010

(bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo)

Werkzoekenden van Marokkaanse afkomst naar achtergrondkenmerken

Het aandeel werkzoekenden onder jongeren van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is met 4,5 procent hoger dan het gemiddelde onder de Rotterdamse bevolking (2,9 procent). In de oudere leeftijdsgroepen van de bevolking van Marokkaanse afkomst ligt het percentage werkzoekenden aanzienlijk hoger. Onder de 45-54 jarigen van Marokkaanse afkomst zien we het hoogste percentage werkzoekenden. Een op de vier van deze groep is werkzoekend. Dit percentage ligt ver boven het gemiddelde van 10,6 procent van de Rotterdamse bevolking in deze leeftijdsgroep (zie ook tabel b4.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Ook bij Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie veel hoger dan onder de tweede generatie. Zoals gezegd is dit voor een deel het gevolg van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Ook als we hiervoor corrigeren door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen is het aandeel werkzoekenden onder de eerste generatie Rotterdammers van Marokkaanse afkomst aanzienlijk hoger dan onder de tweede generatie (zie ook tabel b4.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Het percentage werkzoekenden onder mannen van

Marokkaanse afkomst is iets hoger dan onder de vrouwen (respectievelijk 17,4 procent en 14,4 procent), dit in tegenstelling tot het beeld dat we zien bij de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst.

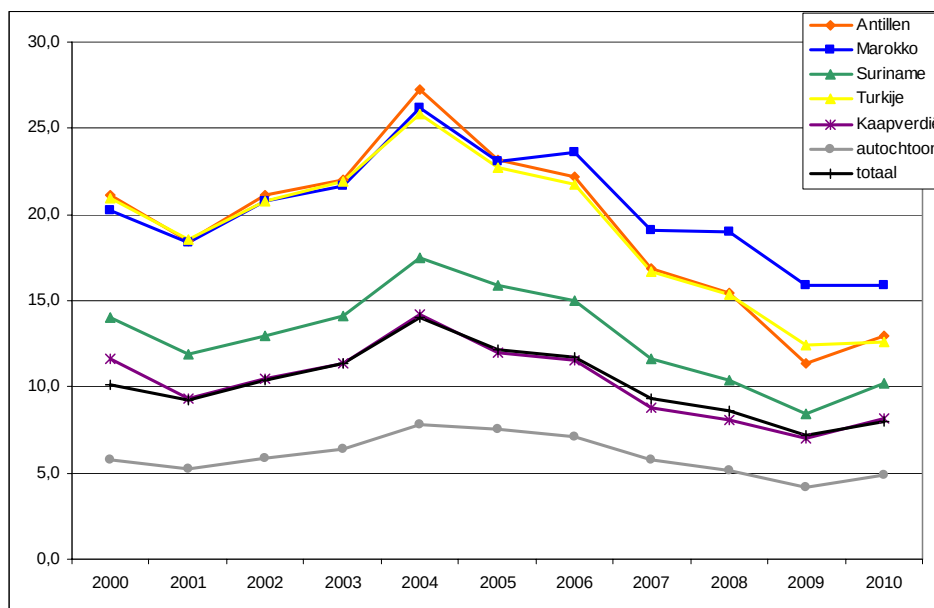

Figuur 4.2b: Werkzoekenden van Marokkaanse afkomst als % van de bevolking naar achtergrondkenmerken, 2010

(bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo)

Trends: werkzoekenden in 2000-2010

Het percentage werkzoekenden onder Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst is aanzienlijk, maar is sinds 2004 wel sterk afgenomen. Per 1 januari 2004 was ruim 27 procent van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst werkzoekend. Per 1 januari 2009 was dit met zestien procentpunten gedaald tot elf procent. Het afgelopen jaar is er een stijging te zien. Per 1 januari 2010 is 12,9 procent van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst werkzoekend. Ook onder de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst neemt het aandeel werkzoekenden van 2004 tot 2009 sterk af. In 2004 was ruim 26 procent van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst werkzoekend. Sindsdien is dit met 10 procentpunten gedaald tot 15,9 procent per 1 januari 2009. In het afgelopen jaar is het percentage werkzoekenden van Marokkaanse afkomst stabiel gebleven (zie figuur 4.3).

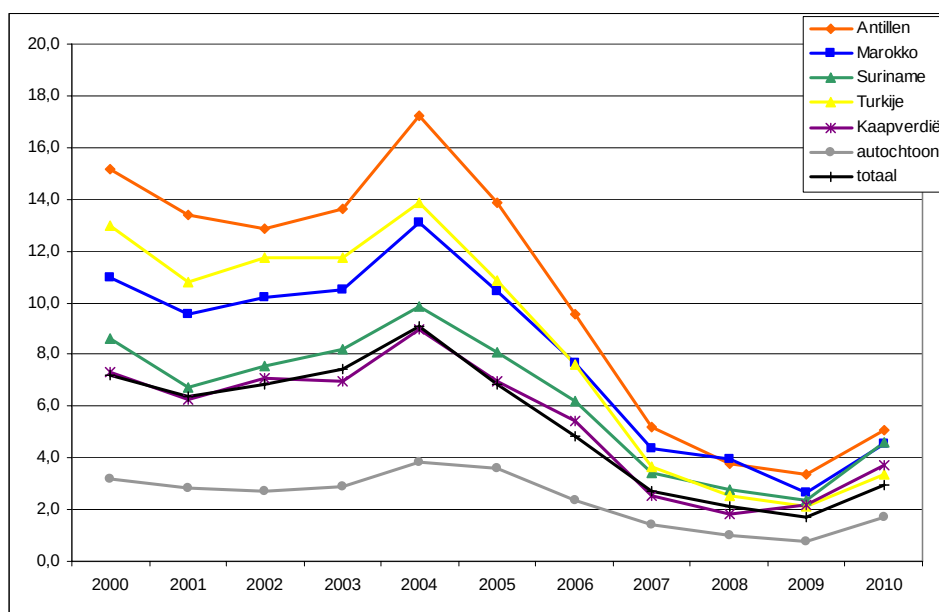

Figuur 4.3: Werkzoekenden als % van de bevolking van 15-64 jaar, 2000-2010

(bron: UWV WERKbedrijf /COS, bewerking Risbo)

Het beeld onder jongere werkzoekenden is vergelijkbaar. Vanaf 2004 tot 2009 was er sprake van een sterke daling. Daarna neemt het aandeel werkzoekenden weer toe. De jeugdwerkloosheid onder jongeren van Antilliaanse afkomst is in de periode 2004 tot 2009 sterker gedaald dan gemiddeld. Per 1 januari 2004 was het aandeel werkzoekenden met 17,2 procent nog zeer hoog, deze daalde tot 3,4 procent in 2009, per 1 januari 2010 is de jeugdwerkloosheid onder Rotterdamse jongeren van Antilliaanse afkomst gestegen naar 5,1 procent.

Het percentage werkzoekenden onder jongeren van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar daalde van 13,1 procent in 2004 tot 2,7 procent in 2009. Ook onder deze groep is de werkloosheid toegenomen tot 4,5 procent per 1 januari 2010.

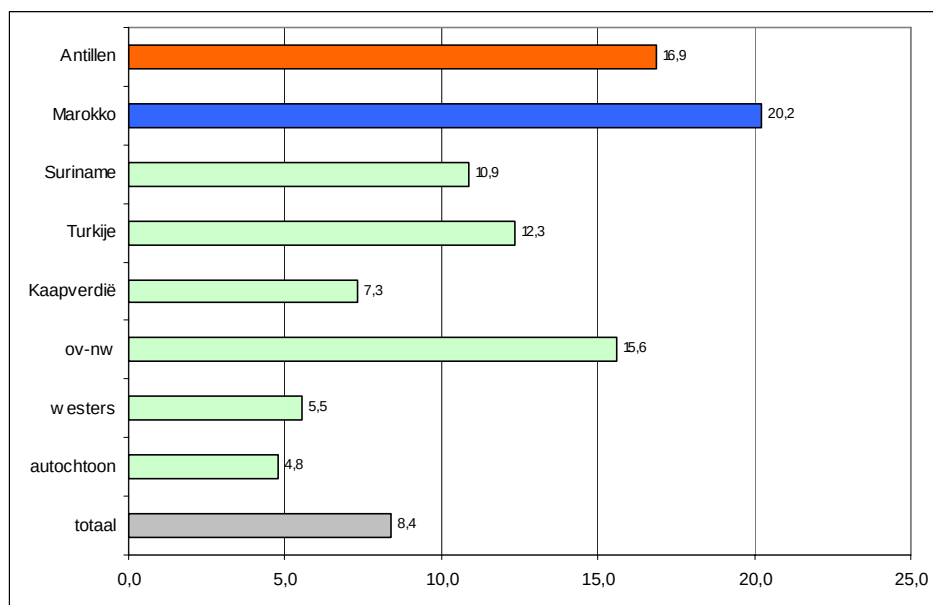

Figuur 4.4: Werkzoekenden als % van de bevolking van 15-24 jaar, 2000-2010

(bron: UWV WERKbedrijf /COS, bewerking Risbo)

Uitkeringen

Per 1 januari 2010 ontvangt 16,9 procent van de 15-64 jarige Rotterdammers van Antilliaanse afkomst een uitkering in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers, respectievelijk Zelfstandigen (IOAW en IOAZ). Daarmee is de uitkeringsafhankelijkheid onder Rotterdammers van Antilliaanse afkomst veel groter dan gemiddeld (8,4 procent). Van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is op 1 januari 2010 20,2 procent afhankelijk van een uitkering in het kader van de WWB, WIJ of IOA.⁹ Van de autochtonen is 4,8 procent afhankelijk van een uitkering.

Figuur 4.5: Aandeel (%) personen met een WWB, WIJ of IOA uitkering, 2010 (15-64 jaar)

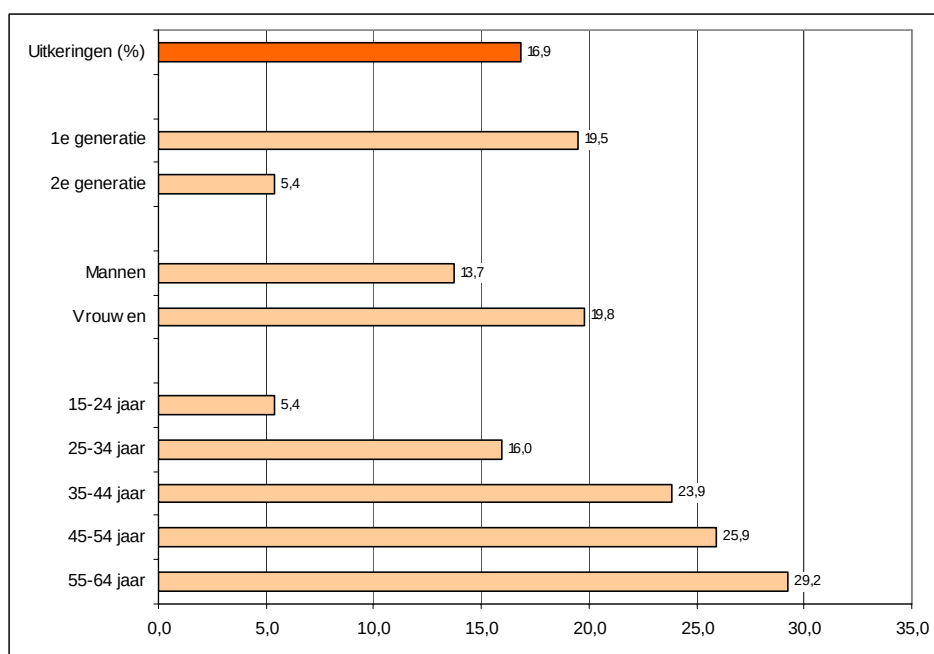
(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

Uitkeringsontvangers van Antilliaanse afkomst naar achtergrondkenmerken

Vrouwen van Antilliaanse afkomst zijn veel vaker afhankelijk van een uitkering dan mannen van Antilliaanse afkomst en de uitkeringsafhankelijkheid van ouderen is veel groter dan die van jongeren. Verder blijkt dat de tweede generatie veel minder vaak afhankelijk is van een uitkering dan de eerste generatie (zie figuur 4.6). Deels is dit het gevolg van

⁹ In tabel b6.1 en b6.2 in de bijlage 6 is het aandeel uitkeringsontvangers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst naar deelgemeente en buurt gepresenteerd.

het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel uitkeringsontvangers onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Voor een valide vergelijking van het aandeel uitkeringsontvangers tussen generaties is gecorrigeerd voor verschillen in leeftijdsopbouw van de generaties. Dit is gedaan door het aandeel uitkeringsontvangers in de eerste en tweede generatie te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen (zie tabel b4.2). Ook na deze correctie is het percentage uitkeringsontvangers onder de eerste generatie Rotterdammers van Antilliaanse afkomst aanzienlijk hoger dan onder de tweede generatie.

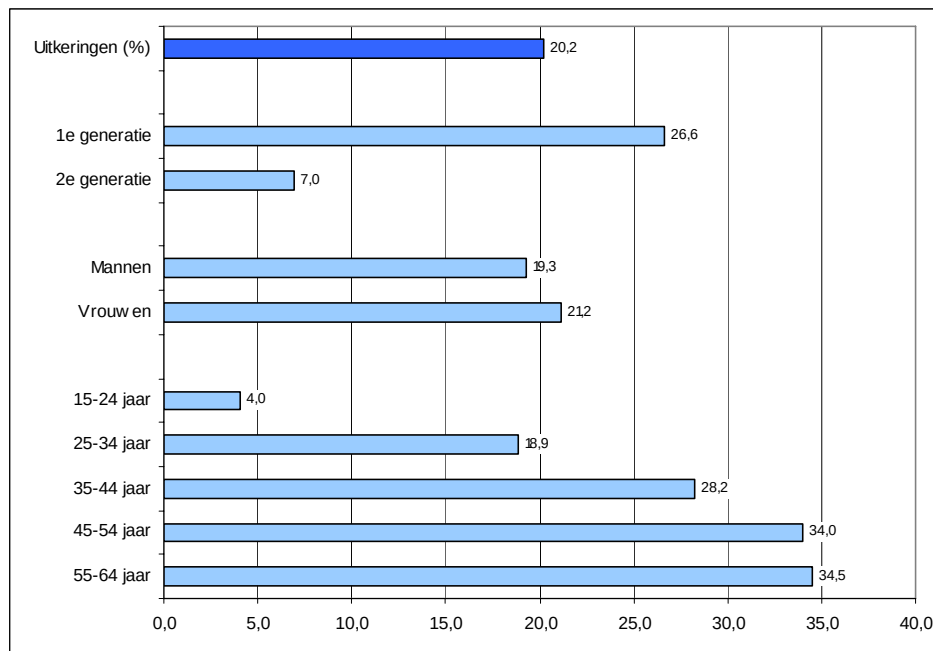
Figuur 4.6a: Rotterdammers van Antilliaanse afkomst met een WWB, WIJ of IOA uitkering als % van de bevolking naar achtergrondkenmerken, 2010
(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

Uitkeringsontvangers van Marokkaanse afkomst naar achtergrondkenmerken

Evenals bij alle andere bevolkingsgroepen is de uitkeringsafhankelijkheid van ouderen van Marokkaanse afkomst veel groter dan die van jongeren. De tweede generatie is veel minder vaak afhankelijk van een uitkering dan de eerste generatie (zie figuur 4.6b). Dit is deels het gevolg van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel uitkeringsontvangers onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. We corrigeren hiervoor door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen (zie ook tabel b4.2 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Ook na

deze correctie is het percentage uitkeringsontvangers onder de eerste generatie aanzienlijk hoger dan onder de tweede generatie.

Ten slotte blijkt uit figuur 4.6b dat mannen van Marokkaanse afkomst iets minder vaak afhankelijk zijn van een uitkering dan vrouwen.

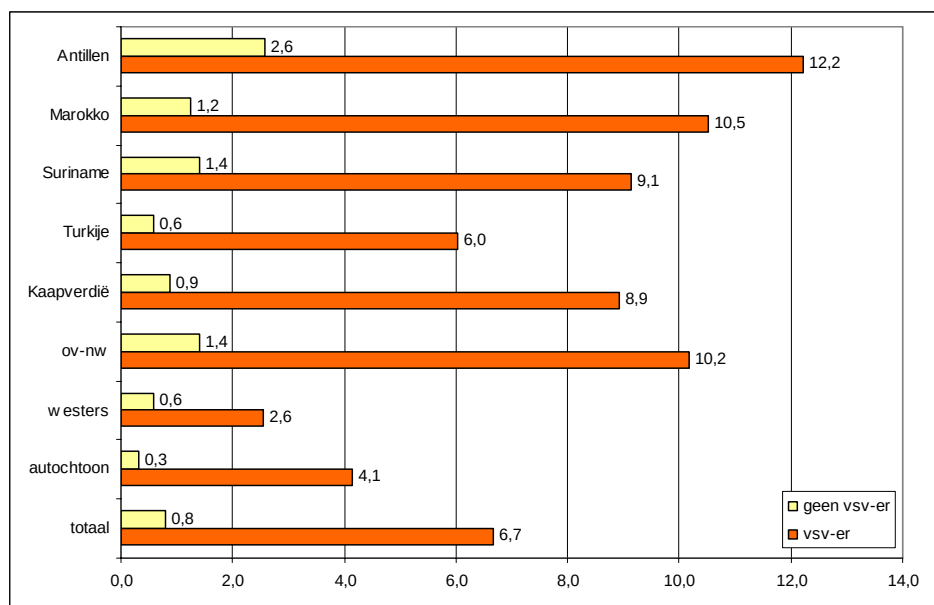
Figuur 4.6b: Rotterdammers van Marokkaanse afkomst met een WWB, WJW of IOA uitkering als % van de bevolking naar achtergrondkenmerken, 2010

(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

In figuur 4.7 wordt het deel van de bevolking dat een uitkering heeft in het kader van de WWB of de IOA gerelateerd aan de voortijdig schoolverlaten. Gegevens over voortijdig schoolverlaten zijn geanalyseerd voor leeftijdsgroep 17 t/m 22 jaar. Figuur 4.7 laat zien dat 12,2 procent van de voortijdig schoolverlaters van Antilliaanse en 10,5 procent van de voortijdig schoolverlaters van Marokkaanse afkomst een uitkering ontvangt. Daarmee zijn zij veel vaker afhankelijk van een uitkering dan niet voortijdig schoolverlaters van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst.

Het percentage uitkeringsontvangers in deze leeftijdsgroep onder voortijdig schoolverlaters is voor alle onderscheiden herkomstgroepen (veel) hoger dan voor niet voortijdig schoolverlaters (zie ook tabel b4.3). Voortijdig schoolverlaten is in deze leeftijdsgroep dus een sterke indicator voor het al dan niet ontvangen van een uitkering.¹⁰

¹⁰ Opgemerkt wordt dat het grootste deel van de niet vsv-ers waarschijnlijk nog op school zit. Dit is waarschijnlijk een verklaring voor het zeer lage percentage uitkeringsontvangers onder niet vsv-ers.

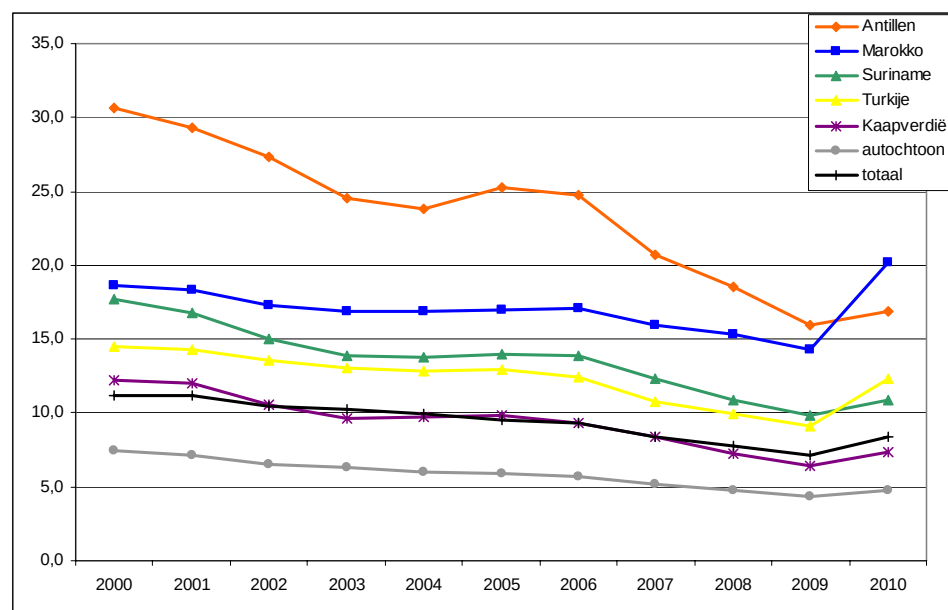
Figuur 4.7: Aandeel (%) personen met een WWB- of IOA uitkering (17 t/m 22 jaar) naar vsv (2010)

(bron: JOS, COS, SoZaWe, bewerking Risbo)

Uitkeringen in 2000-2010

Er is een trendanalyse gemaakt waarin de het aandeel personen met een uitkering naar herkomstgroep is bekeken voor de afgelopen elf jaar. Deze analyse laat zien dat de uitkeringsafhankelijkheid van Rotterdammers van Antilliaanse afkomst in 2009 ten opzichte van 2006, toen nog 24,8 procent een uitkering kreeg, sterk was afgenomen. In 2009 was 15,9 procent van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst afhankelijk van een uitkering (zie figuur 4.8). In 2010 zien we een kleine toename van de uitkeringsafhankelijkheid naar 16,9 procent.

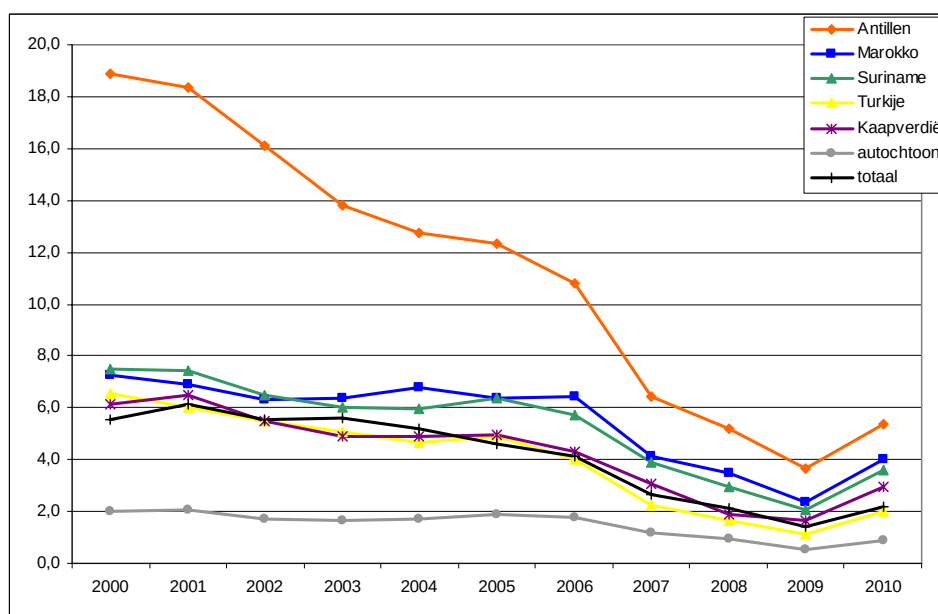
Ook de uitkeringsafhankelijkheid onder Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is afgenomen in de periode 2006-2009. In 2006 kreeg nog 17,1 procent van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst een uitkering, in 2009 was dit afgenomen tot 14,3 procent. De daling was hiermee minder sterk dan onder de bevolking van Antilliaanse afkomst en veel andere herkomstgroepen. In 2010 is de uitkeringsafhankelijkheid onder Rotterdammers van Marokkaanse afkomst sterk toegenomen naar 20,2 procent.

Figuur 4.8: Aandeel personen met een uitkering (15-64 jaar), 2000-2010

(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

Het aandeel jongeren van Antilliaanse afkomst met een uitkering is nog veel sterker gedaald in de periode 2000-2009 (zie figuur 4.9). In 2000 ontving 18,9 procent van de jongeren van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar een uitkering. In 2009 was nog 'slechts' 3,7 procent van de afhankelijk van een uitkering. In 2010 ligt het aandeel jongeren van Antilliaanse afkomst met een uitkering weer hoger, namelijk op 5,4 procent. Ook het aandeel jongeren van Marokkaanse afkomst met een uitkering is in de periode 2000-2009 gedaald. In 2000 ontving 7,3 procent van de jongeren van Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar een uitkering. In 2009 is dit gedaald naar 2,4 procent. In 2010 ligt ook het aandeel jongeren van Marokkaanse afkomst met een uitkering hoger, namelijk op 4,0 procent. We zien overigens dat het aandeel uitkeringsgerechtigden onder alle jonge minderheden in Rotterdam in 2010 sterk is gestegen.

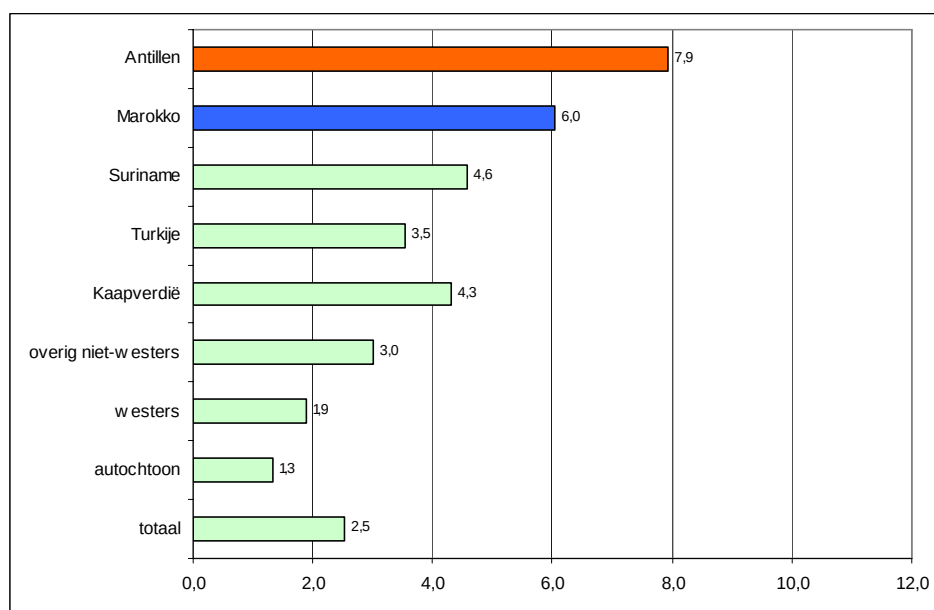
Figuur 4.9: Aandeel jongeren met een uitkering (15-24 jaar), 2000-2010
(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de omvang en aard van criminaliteit onder de Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met het aandeel verdachten onder andere grote herkomstgroepen en onder de totale bevolking van Rotterdam.

Ten eerste wordt aandacht geschonken aan de omvang van de criminaliteit onder de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in het jaar 2010. Vervolgens gaan we in op de achtergrondkenmerken van verdachten (leeftijd, generatie, geslacht, schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en uitkeringsafhankelijkheid). Vervolgens worden verdachtencijfers gepresenteerd voor de periode 2000-2010 en wordt stilgestaan bij het aandeel recidivisten in de periode 2000-2010. Hierna wordt er aandacht besteed aan de aard van de misdrijven en wordt er kort stilgestaan bij cijfers over de vervolging van jonge verdachten door het Openbaar Ministerie. Er wordt afgesloten met een paragraaf over risicofactoren voor crimineel gedrag.

Verdachten 2010

Uit registraties van verdachten door de politie Rotterdam Rijnmond blijkt dat in 2010 2,5 procent van de Rotterdammers van twaalf jaar en ouder geregistreerd staat als verdachte van een misdrijf.¹¹ Van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst is een veel groter deel, namelijk 7,9 procent verdacht van een misdrijf. Van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst wordt 6,0 procent verdacht van een misdrijf.¹²

Figuur 5.1: Percentage verdachten naar afkomst (2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

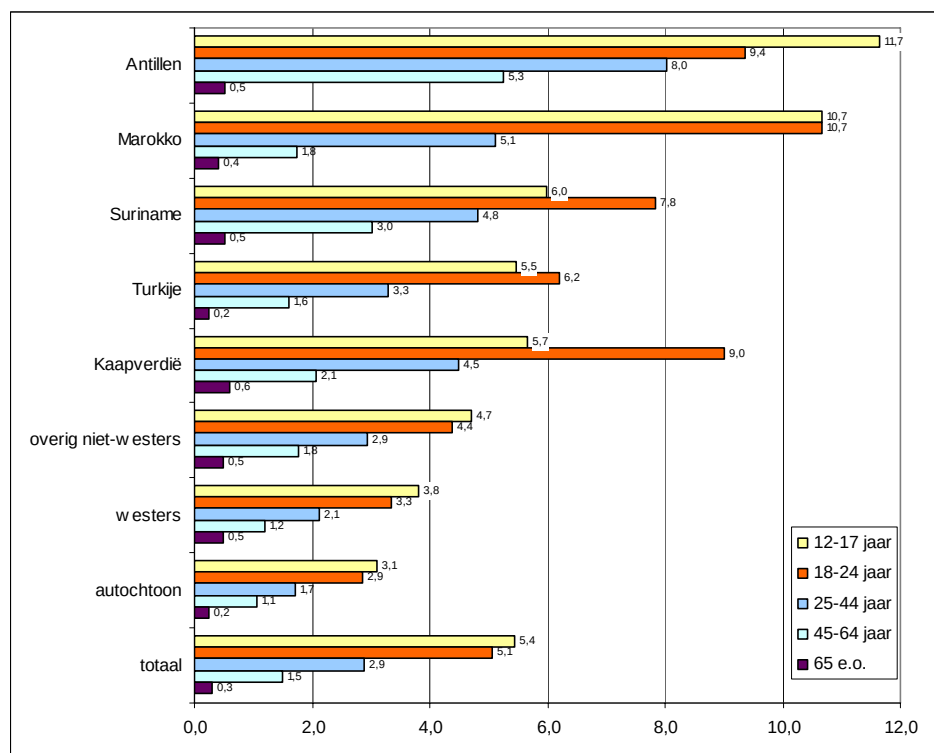
Van de bevolking van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst wordt een groter deel verdacht dan van de autochtone bevolking. Ook indien we de cijfers corrigeren voor demografische kenmerken waarvan bekend is dat zij sterk samenhangen met criminaliteit zoals leeftijd en geslacht, blijft het beeld overeind. Met andere woorden, ook als Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst wat betreft leeftijd en geslacht zo verdeeld zouden zijn als de autochtone Rotterdammers, komen zij vaker in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf (zie tabel b5.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

¹¹ De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op registraties van verdachten van een misdrijf in het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie Rotterdam-Rijnmond. Omdat dit jaar in het HKS door conversie problemen veel gegevens ontbreken zijn de HKS gegevens aangevuld met gegevens over verdachten uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Bij de selectie in BVH is nadrukkelijk rekening gehouden met de criteria voor opname in HKS. Er zijn uit BVH dus alleen verdachten geselecteerd die in HKS terecht moeten komen. Voor een verdere methodologische toelichting verwijzen we naar de bijlage bij dit hoofdstuk.

¹² In tabel b6.1 en b6.2 in de bijlage 6 is het aandeel verdachten van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst naar deelgemeente en buurt gepresenteerd.

Verdachten naar leeftijd

Het algemene criminaliteitspatroon laat zien dat de criminaliteit sterk afneemt naarmate de leeftijd toeneemt (figuur 5.2). Dit patroon zien we ook bij Rotterdammers van Antilliaanse afkomst. Van de minderjarige Rotterdammers van Antilliaanse afkomst wordt 11,7 procent verdacht, van de jongvolwassenen 9,4 procent en van de 25-44 jarigen 8,0 procent. Deze percentages liggen onder alle leeftijdsgroepen echter bovengemiddeld hoog. De criminaliteit onder de jongeren van Marokkaanse afkomst wijkt af van het algemene criminaliteitspatroon. Van zowel de minderjarigen Marokkaanse afkomst, als van de jongvolwassenen wordt 10,7 procent verdacht. Daarna zien we een sterke daling optreden. Onder de groep 25-44 jarigen van Marokkaanse afkomst is het percentage verdachten meer dan gehalveerd, namelijk naar 5,1 procent.

Figuur 5.2: Percentage verdachten naar afkomst en leeftijd (2010)

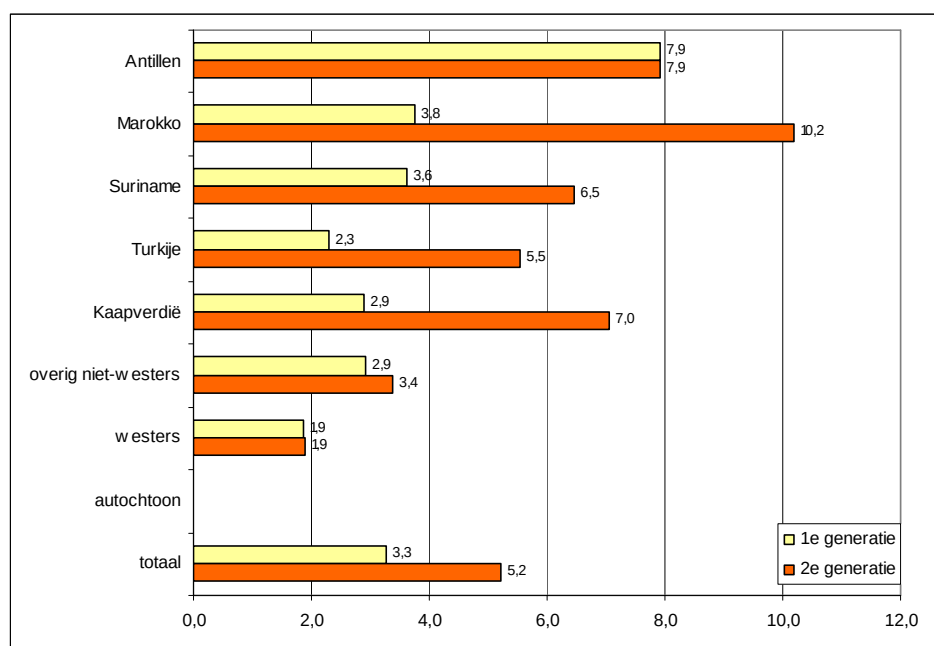
(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Verdachten naar generatie

Onder de meeste herkomstgroepen is het aandeel verdachten in de tweede generatie hoger dan in de eerste generatie (zie figuur 5.3). Dit beeld komt ook bij de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst duidelijk naar voren. Onder de eerste generatie betreft het percentage verdachten 3,8 procent, onder de tweede generatie 10,2 procent. Bij de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zien we dit verschil niet, daar is het aandeel verdachten onder de eerste generatie hetzelfde als onder de tweede generatie, namelijk 7,9 procent.

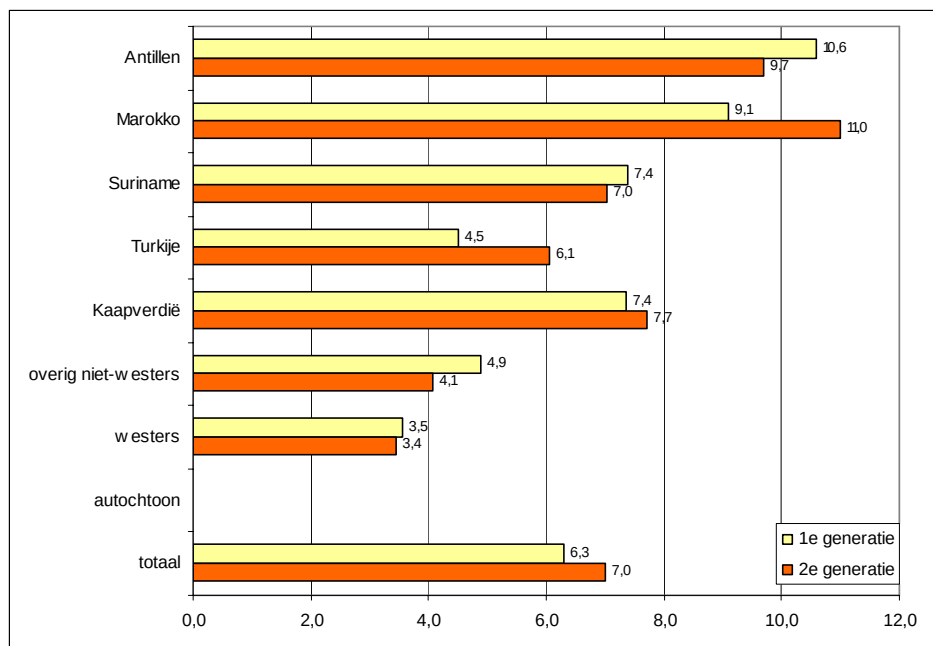
Een en ander hangt sterk samen met het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en, zoals eerder werd aangegeven, het aandeel verdachten onder jongeren is in het algemeen veel groter dan onder ouderen. Om te voorkomen dat verschillen in verdachtenpercentages tussen generaties onterecht worden toegeschreven aan een generatie-effect, terwijl er eigenlijk sprake is van een leeftijdseffect, is in figuur 5.4 de analyse nogmaals gemaakt maar nu voor jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar.

Uit figuur 5.4 blijkt dat het verdachtenpercentage onder jongeren van Antilliaanse afkomst van de eerste generatie hoger is dan onder de tweede generatie. Onder jongeren van Marokkaanse afkomst is het percentage verdachten onder de tweede generatie nog steeds hoger dan onder de eerste generatie (zie ook tabel b5.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk).

Figuur 5.3: Percentage verdachten naar afkomst en generatie (2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

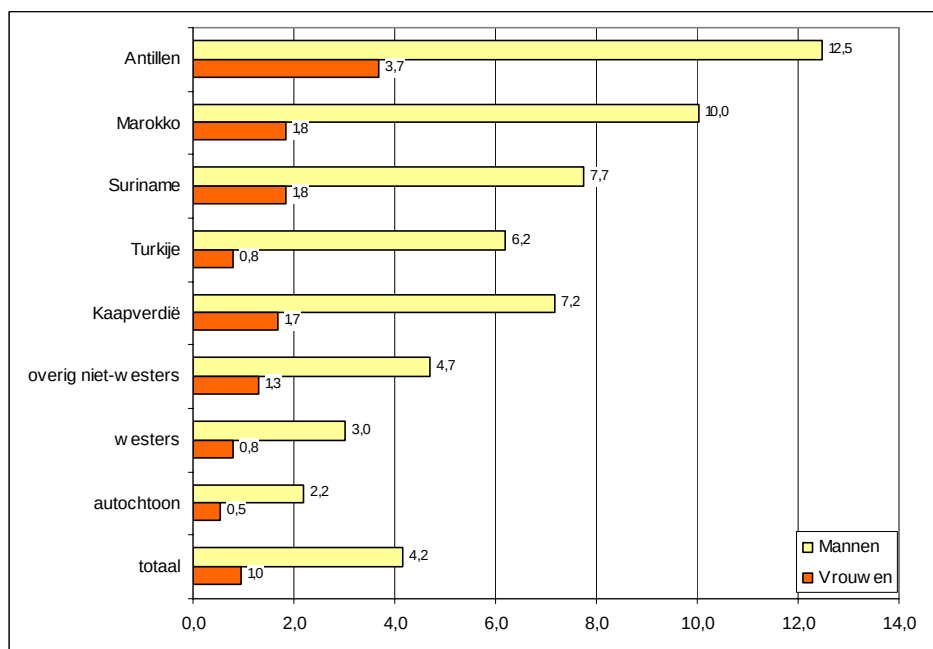

Figuur 5.4: Percentage verdachten onder jongeren (12 t/m 24 jaar) naar afkomst en generatie (2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Verdachten naar geslacht

Mannen worden veel vaker verdacht dan vrouwen. Dit geldt voor elk van de onderscheiden herkomstgroepen (zie figuur 5.5).

Figuur 5.5: Percentage verdachten naar afkomst en geslacht (2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Van alle Rotterdamse vrouwen van 12 jaar en ouder wordt in 2010 1,0 procent verdacht van een misdrijf. We zien dat vrouwen van Antilliaanse afkomst relatief vaak worden verdacht. In 2010 wordt 3,7 procent van de vrouwen van Antilliaanse afkomst verdacht van een misdrijf. Van de vrouwen van Marokkaanse afkomst wordt in 2010 1,8 procent verdacht van een misdrijf.

Van alle Rotterdamse mannen van 12 jaar en ouder is in 2010 4,2 procent verdacht van een misdrijf. Van de mannen van Antilliaanse afkomst is 12,5 procent verdacht, van de mannen van Marokkaanse afkomst 10 procent.

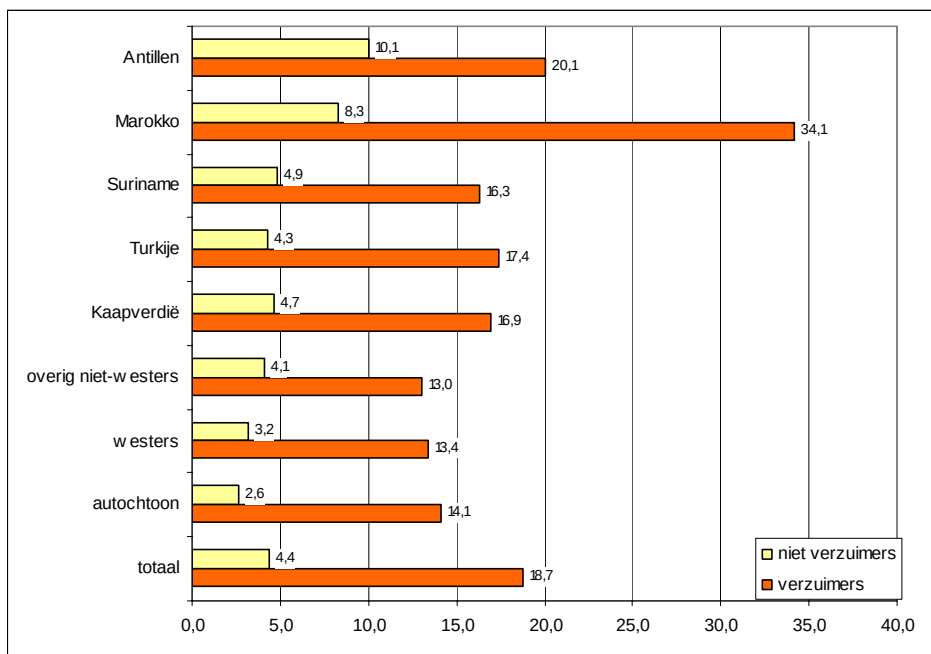
Verdachten naar schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Van de Rotterdamse minderjarigen (12-17 jaar) wordt 5,4 procent verdacht van een misdrijf (zie figuur 5.2). Bij de minderjarigen van Antilliaanse afkomst ligt dit percentage op 11,7 procent. Van de minderjarigen van Antilliaanse afkomst die in 2010 niet van school hebben verzuimd wordt 10,1 procent verdacht en van de minderjarigen van Antilliaanse afkomst die één keer of meer verzuimd hebben van school wordt 20,1 procent verdacht. Schoolverzuimers van Antilliaanse afkomst komen dus twee keer zo vaak in aanraking met de politie als minderjarigen van Antilliaanse afkomst die in 2010 niet hebben verzuimd. Van de minderjarigen van Marokkaanse afkomst (12-17 jaar) wordt 10,7 procent verdacht van criminaliteit. Van de minderjarigen van Marokkaanse afkomst die in 2010 niet van school hebben verzuimd wordt 8,3 procent verdacht, en van de minderjarigen van Marokkaanse afkomst die één keer of meer verzuimd hebben van school wordt 34,1 procent verdacht. Minderjarigen van Marokkaanse afkomst die in 2010 één keer of meer verzuimd hebben van school komen ruim vier keer zo vaak in aanraking met de politie als minderjarigen van Marokkaanse afkomst die in 2010 niet hebben verzuimd.

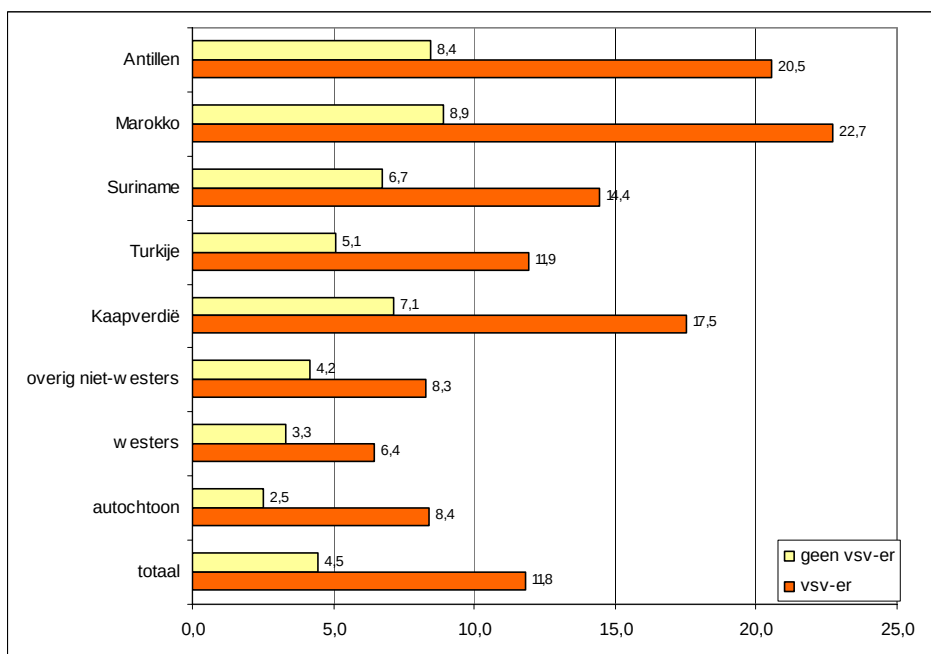
We zien deze relatie tussen schoolverzuim en criminaliteit bij nagenoeg elke onderscheiden herkomstgroep. Voor minderjarigen is schoolverzuim dus een sterke indicator voor de betrokkenheid bij criminaliteit (figuur 5.6).

Naast de registraties van schoolverzuim zijn er ook gegevens beschikbaar over voortijdig schoolverlaten. Dit zijn jongeren in de leeftijd van 17-22 jaar die niet meer op school zitten en geen startkwalificatie hebben (zie ook hoofdstuk 3). Voortijdig schoolverlaters worden vaker verdacht dan niet voortijdig schoolverlaters. Deze samenhang tussen voortijdig schoolverlaten en criminaliteit zien we zowel bij de Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst als bij andere onderscheiden herkomstgroepen. Ook

hier is de conclusie helder. Er is een (sterke) samenhang tussen voortijdig schoolverlaten en de betrokkenheid bij criminaliteit (figuur 5.7).

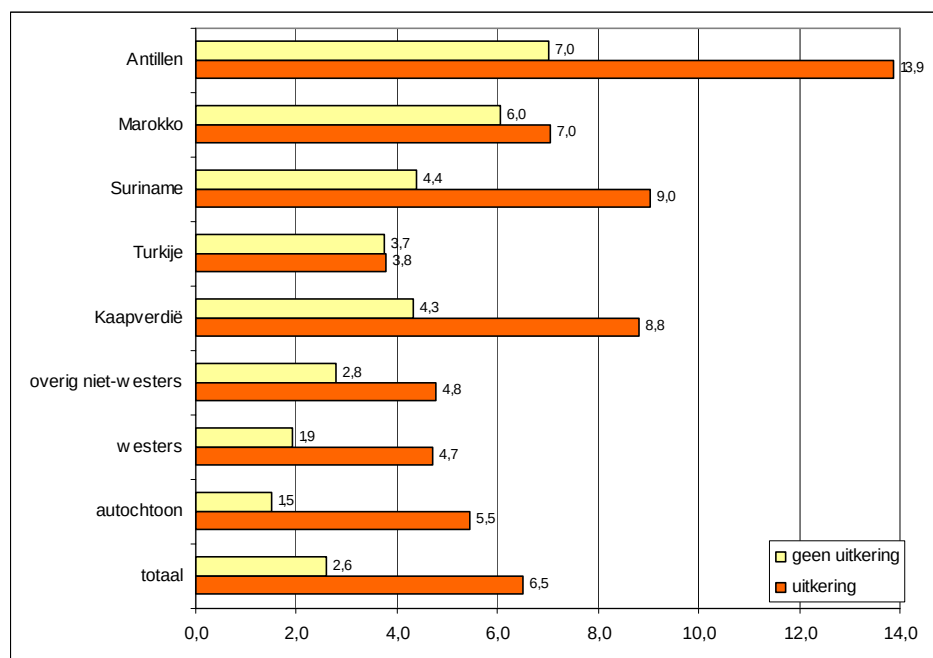
Figuur 5.6: Percentage verdachten (12-17 jaar) naar afkomst en schoolverzuim (2010)
(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Figuur 5.7: Percentage verdachten (17-22 jaar) naar afkomst en vsv (2010)
(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Verdachten naar uitkeringsafhankelijkheid

Rotterdammers met een uitkering worden vaker verdacht dan Rotterdammers zonder uitkering (respectievelijk 6,5 en 2,6 procent). Dit beeld zien we bij alle onderscheiden herkomstgroepen. Van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst met een uitkering wordt 13,9 procent verdacht, van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zonder uitkering 7,0 procent. Ook bij Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is het aandeel verdachten onder uitkeringsontvangers hoger dan onder personen die niet afhankelijk zijn van een uitkering (7,0 procent versus 6,0 procent). Het verschil is echter minder groot dan onder Rotterdammers van Antilliaanse afkomst en veel van de andere onderscheiden bevolkingsgroepen (zie figuur 5.8).

Figuur 5.8: Percentage verdachten naar afkomst en uitkerings situatie (2010)
(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

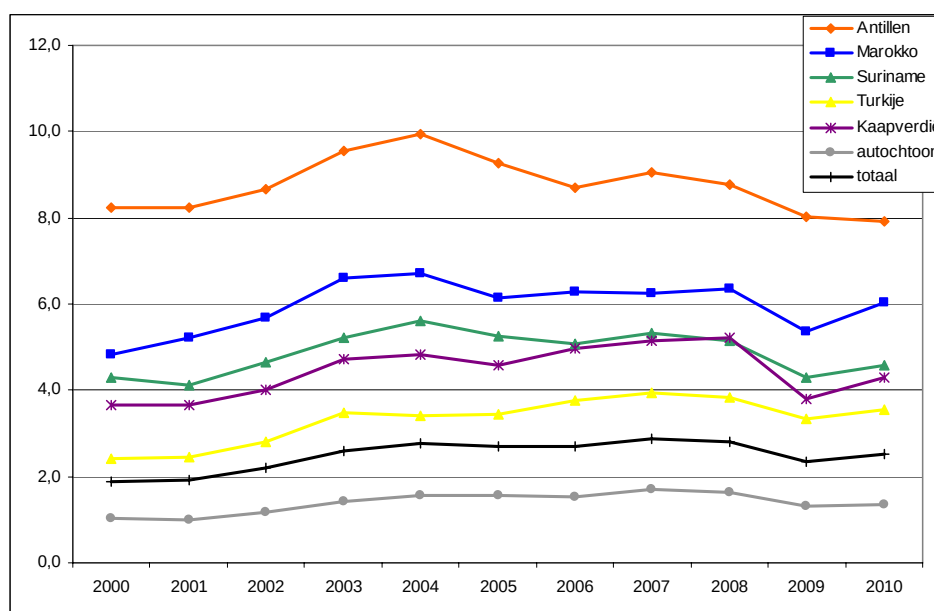
Verdachten 2000-2010

De trendanalyse in figuur 5.9 brengt het percentage verdachten naar herkomstgroep voor de afgelopen tien jaar in beeld. We kijken allereerst naar de totale Rotterdamse bevolking. We zien een toename van het percentage verdachten in de periode 2000-2004 gevolgd door een stabilisatie van het verdachtenpercentage in de 4 jaar daarna. In de periode 2008-2009 neemt het aandeel verdachten onder de Rotterdamse bevolking af, in 2010 weer enigszins toe (figuur 5.9).

Ook van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zijn er in de periode 2000-2004 relatief steeds meer verdacht van criminaliteit. In 2000 wordt 8,2 procent van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst van twaalf jaar en

ouder verdacht van betrokkenheid bij een misdrijf, in 2004 is dit gestegen naar 10 procent. Daarna daalt de criminaliteit naar 8,7 procent in 2006, neemt iets toe in 2007 (9,0 procent) om vervolgens weer enigszins af te nemen naar 8,8 procent in 2008. Vervolgens zien we een scherpe daling in 2009 naar 8,0 procent.¹³ In 2010 ligt het percentage verdachten op 7,9 procent.

Van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst van twaalf jaar en ouder wordt in 2000 4,8 procent verdacht van betrokkenheid bij een misdrijf, in 2004 is dit gestegen naar 6,7 procent. Na 2004 stabiliseert het percentage rond de 6 procent. In 2009 zien we een scherpe daling naar 5,4 procent. In 2010 ligt het percentage verdachten op 6,0 procent.

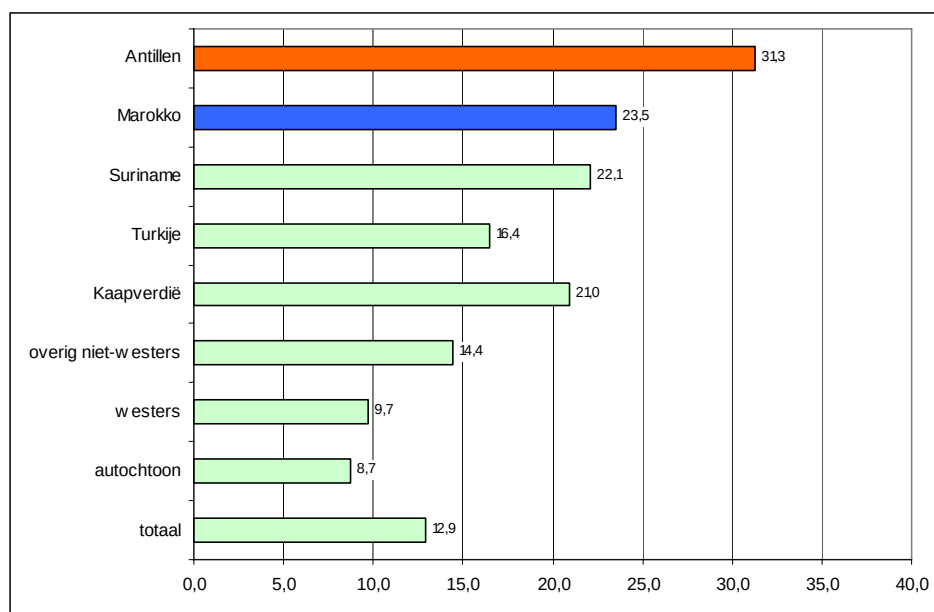
Figuur 5.9: Percentage verdachten naar afkomst (2000-2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Tot op heden is ingegaan op de betrokkenheid bij criminaliteit in een specifiek onderzoeksjaar. Er is dus gekeken naar welk deel van de Rotterdamse bevolking in bijvoorbeeld 2010 door de politie werd verdacht van een delict. In de trendanalyse is dezelfde methodiek gehanteerd. Voor elk jaar is onderzocht welk deel van de bevolking in een bepaald jaar als verdachte staat geregistreerd bij de politie. Nu gaan we in op de vraag welk deel van de Rotterdamse bevolking op enig moment in de gehele periode 2000-2010 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf.

¹³ De cijfers voor 2009 zijn de definitieve cijfers en wijken daarom enigszins af van de voorlopige cijfers over 2009 die zijn gepresenteerd in de monitor Antilliaanse en Marokkaanse Rotterdammers 2010.

Van de bevolking van Antilliaanse afkomst van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2010 in Rotterdam wonen is in de periode 2000-2010 31,3 procent minimaal één keer als verdachte in aanraking gekomen met de politie. Van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst van twaalf jaar en ouder is in deze periode 23,5 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf (zie figuur 5.10). Uitsplitsing van dit gegeven naar leeftijd en geslacht laat zien dat voor bepaalde subgroepen dit cijfer nog aanzienlijk hoger ligt. Zo is van de 25-44 jarige mannen van Antilliaanse afkomst in de periode 2000-2010 49 procent een keer of meer in aanraking gekomen met de politie (zie tabel b5.3 in de bijlage). Ook onder deelpopulaties van de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst zien we uitschieters. Van de jongvolwassen mannen van Marokkaanse afkomst (18 t/m 24 jaar) is in de periode 2000-2010 59,1 procent minimaal een keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een delict.

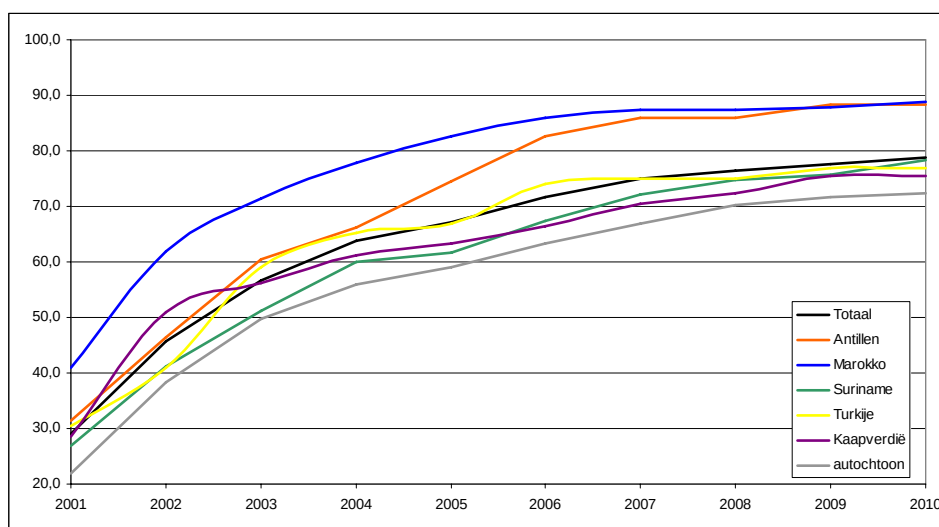
Figuur 5.10: Percentage verdachten over de gehele periode 2000-2010 naar afkomst
(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Recidive 2001-2010

Voorts is onderzocht in welke mate verdachten na een eerste keer te zijn geregistreerd op verdenking van een misdrijf in de jaren daarna opnieuw worden aangehouden en dus recidiveren. We spreken hier van recidive als iemand in 2000 wordt verdacht en op enig moment in de periode 2001-2010 opnieuw met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf.¹⁴

¹⁴ Deze methodiek komt overeen met de door het CBS gehanteerde werkwijze in het jaarrapport integratie 2008 (CBS 2008).

We selecteren daarvoor jongeren die in 2000 12 t/m 17 jaar waren en dat jaar werden verdacht van een misdrijf.¹⁵ We volgen deze groep jongeren in de tijd en bekijken welk deel gedurende de periode 2001-2010 nogmaals werd aangehouden.¹⁶ In figuur 5.12 wordt een beeld gegeven van het percentage recidivisten onder verdachten van 12 t/m 17 jaar, uitgesplitst naar herkomstgroep. Het betreft cumulatieve percentages, dat wil zeggen dat voor ieder jaar het percentage recidivisten in de periode van 2001 tot en met het desbetreffende jaar wordt gegeven. Van alle 12-17-jarige verdachten in 2000 recidiveerde in de periode 2001–2010 78,7 procent. Het percentage recidivisten is het hoogst onder jongeren van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst. Van de 12 t/m 17 jarige verdachten van Antilliaanse afkomst in 2000 recidiveerden in de periode 2001–2010 88,4 procent en van de jonge verdachten van Marokkaanse afkomst 88,9 procent. Het percentage recidivisten is het laagst onder autochtone jongeren. Van de autochtone jongeren die in 2000 werden verdacht kwam in de periode 2001–2010 72,5 procent opnieuw in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf.

Figuur 5.11: Cumulatief percentage recidivisten onder degenen (12 t/m 17 jaar) die in 2000 als verdachte geregistreerd werden

(bron: HKS, bewerking Risbo)

Aard van de criminaliteit¹⁷

Tot op heden is ingegaan op de vraag of en in welke mate personen worden verdacht van criminaliteit. In deze paragraaf komt aan de orde van welk soort misdrijven deze personen worden verdacht. Allereerst gaan we kort in op de gebruikte begrippen. We maken onderscheid tussen verdachten,

¹⁵ In 2010 bevinden deze personen zich dus in de leeftijdscategorie van 22 t/m 27 jaar.

¹⁶ Alleen degenen die zowel in 2000 als in 2010 in Rotterdam woonden worden in de analyses betrokken.

¹⁷ Het cijfer voor 2010 is een voorlopig cijfer.

antecedenten en misdrijven. In het voorgaande is gerapporteerd over (het percentage) verdachten. Een persoon staat als verdachte geregistreerd indien tegen hem proces verbaal is opgemaakt ter zake van één of meer misdrijven/delicten. Zo'n proces verbaal wordt een antecedent genoemd. In een proces verbaal of antecedent kunnen meerdere misdrijven worden geregistreerd. Men kan hierbij denken aan een winkeldiefstal waarbij ook mishandeling heeft plaatsgevonden. Indien van deze gebeurtenis proces verbaal wordt opgemaakt zullen hierin meerdere wetsartikelen worden vermeld. Uiteraard komt het ook voor dat in een bepaald jaar een persoon meer dan één keer met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf. Van een persoon die in een bepaald jaar drie keer is opgepakt door de politie voor een misdrijf en waartegen evenzoveel keer proces verbaal is opgemaakt staan dan drie antecedenten geregistreerd.¹⁸ Het totaal aantal geregistreerde antecedenten en misdrijven in een bepaalde periode is dus bijna per definitie groter dan het totaal aantal geregistreerde verdachten. Het gegeven dat van één verdachte meerdere misdrijven kunnen worden geregistreerd maakt de analyse en de interpretatie van de aard van de criminaliteit aanzienlijk complexer dan analyse van de omvang van de criminaliteit. Er zijn verschillende mogelijkheden om de aard van de criminaliteit in kaart te brengen. Vaak wordt dit gedaan op het niveau van het delict. Daarbij wordt per subgroep de omvang van een bepaald type delict gerelateerd aan het totaal aantal door deze subgroep verdachten gepleegde delicten.

Tabel 5.1 toont dat er in 2010 1.337 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst en 1.720 Rotterdammers van Marokkaanse afkomst in aanraking komen met de politie op verdenking van een misdrijf. De 1.337 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst worden verdacht van in totaal 2.099 misdrijven, de 1.720 Rotterdammers van Marokkaanse afkomst van 2.669 misdrijven. Deze misdrijven zijn ingedeeld in categorieën (zie tabel b5.4 voor nadere typering van de categorieën). Ongeveer een derde van zowel de door Rotterdammers van Antilliaanse afkomst gepleegde misdrijven, als de door Rotterdammers van Marokkaanse afkomst gepleegde misdrijven, betreffen vermogensdelicten. Het gaat daarbij in het overgrote deel om diefstal al dan niet met verbreking en in minder mate om heling. Ruim een vijfde van de door personen van Antilliaanse afkomst gepleegde misdrijven betreft geweld tegen personen. Daarbij gaat het in het overgrote deel om bedreiging en mishandeling en voor een (zeer) klein deel om (poging tot) doodslag en

¹⁸ Deze personen worden maar 1 keer als verdachte geteld.

moord. Het aandeel door personen van Marokkaanse afkomst gepleegde geweldsmisdrijven tegen personen is met 18,2 procent iets lager dan het gemiddelde van 20,6 procent.

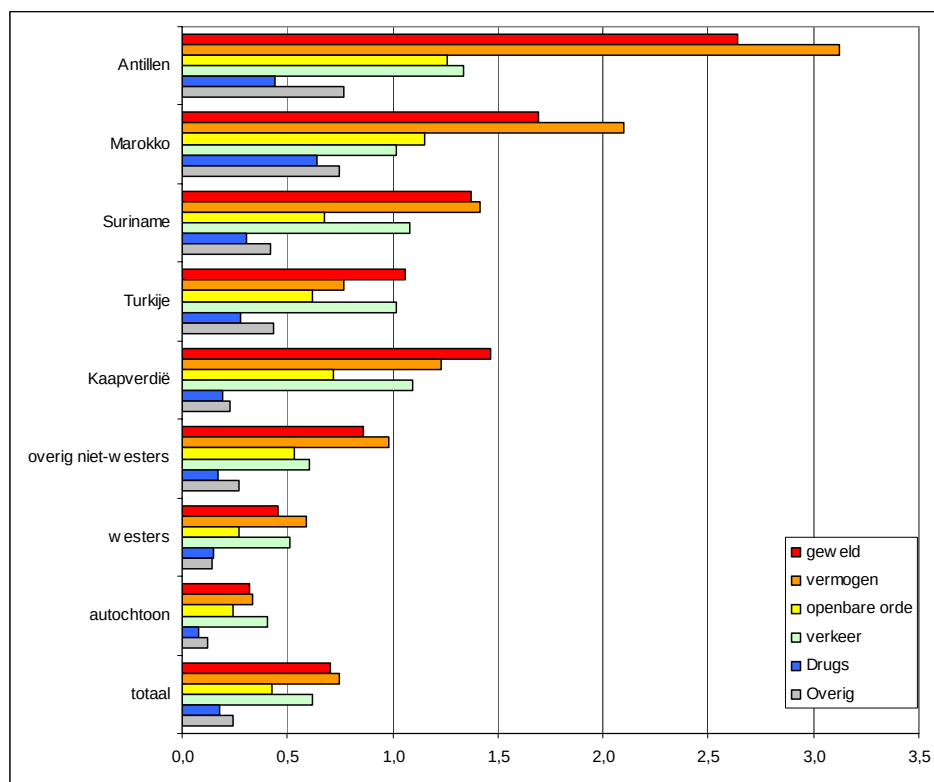
Tabel 5.1: Criminaliteit naar delicttype en afkomst

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet- westers	westers	autochtoon	totaal
verdachten	1.337	1.720	2.089	1.346	571	1.079	1.067	3.734	12.943
Misdrijven/delicten	2.099	2.669	2.929	1.891	812	1.536	1.479	5.020	18.435
Geweld									
gewelddadige seksuele misdrijven	1,5	1,2	1,2	0,7	1,6	1,2	0,8	0,9	1,1
geweld tegen personen	21,6	18,2	22,3	22,7	23,8	21,2	19,2	19,4	20,6
vermogen met geweld	5,1	4,1	3,2	3,1	4,4	2,2	2,1	1,4	2,9
Vermogen									
vermogen zonder geweld	35,0	31,8	28,9	19,9	27,2	30,7	31,1	24,6	28,2
Openbare orde									
vernieling openbare orde en gezag	11,1	14,5	11,7	13,5	15,1	14,8	11,4	14,0	13,2
overige seksuele misdrijven	0,6	0,4	0,3	0,5	0,7	0,7	0,5	1,4	0,7
Verkeer	14,1	13,5	20,4	24,3	20,1	18,0	23,0	26,1	20,6
Drugs	4,0	7,9	5,1	6,1	3,2	4,4	6,2	4,9	5,4
Overig	7,0	8,5	7,0	9,1	3,8	6,8	5,8	7,4	7,3

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Omdat analyse op het niveau van het delict uitsluitend ingaat op de door de verdachten gepleegde delicten verdwijnt de relatie met de relatieve omvang van de criminaliteit (de criminaliteitsgraad) uit beeld. Zo wordt bij de analyse van de aard van de criminaliteit op delictniveau bijvoorbeeld geconcludeerd dat 28,3 procent van de door verdachten van Antilliaanse afkomst gepleegde delicten geweldsdelicten betreft. Van de door verdachten van Kaapverdiaanse afkomst gepleegde delicten is 29,8 procent een geweldsdelict. Dat betekent echter niet dat er door personen van Kaapverdiaanse afkomst meer geweldsdelicten worden gepleegd dan door personen van Antilliaanse afkomst. Een analyse van de aard van de criminaliteit waarin ook deze relatieve omvang van de criminaliteit is verdisconteerd laat zien dat in 2010 2,6 procent van de bevolking van Antilliaanse afkomst betrokken is bij geweldsdelicten en 'slechts' 1,5 procent van de bevolking van Kaapverdiaanse afkomst. In deze analyse wordt het aantal verdachten van een bepaald delict gerelateerd aan de bevolkingsomvang. In Rotterdam wonen per 2010 16.869 personen van Antilliaanse afkomst van twaalf jaar en ouder. In 2010 worden er hiervan 445 verdacht van een geweldsdelict. Ruim tweeëneenhalf procent ($445/16.869=2,6$ procent) van de bevolking van Antilliaanse afkomst wordt in 2010 dus verdacht van betrokkenheid bij een geweldsdelict. In figuur 5.12 zijn deze cijfers grafisch weergegeven (zie ook tabel b5.6). Daaruit blijkt dat Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst sterk

oververtegenwoordigd zijn op het gebied van geweldsdelicten en vermogensdelicten.

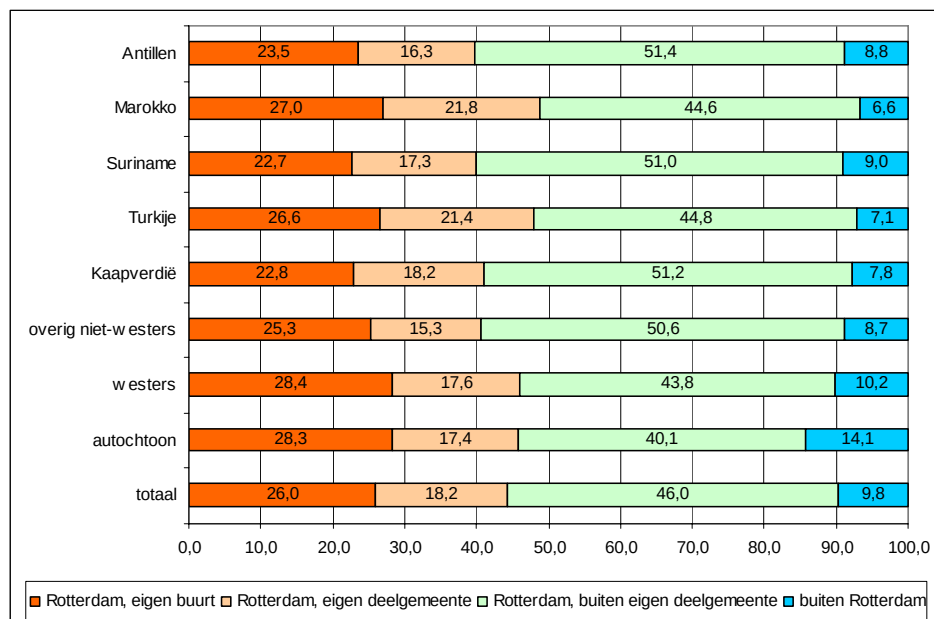
Figuur 5.12: Verdachten als percentage van de bevolking naar afkomst en delicttype (2010)

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

Woonplaats-pleegplaats

In figuur 5.13 is de woonplaats van de verdachte gerelateerd aan de pleegplaats van het misdrijf (of misdrijven) waar hij of zij van wordt verdacht.¹⁹ Van de misdrijven waar Rotterdammers van Antilliaanse afkomst van worden verdacht wordt 23,5 procent gepleegd in de eigen buurt en nog eens 16,3 procent in de eigen deelgemeente. Voor de verdachten van Marokkaanse afkomst liggen deze cijfers met 27 procent respectievelijk 21,8 procent aanzienlijk hoger. We zien dat voor alle onderscheiden herkomstgroepen geldt dat het grootste deel van de misdrijven in Rotterdam buiten de eigen deelgemeente wordt gepleegd.

¹⁹ Opgemerkt wordt dat de analyse is gebaseerd op registratie van verdachten en misdrijven in Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie Rotterdam Rijnmond. Door Rotterdammers gepleegde misdrijven buiten de politie regio Rotterdam-Rijnmond zijn in de voor ons beschikbare gegevens niet opgenomen. De analyse geeft dus per definitie een enigszins vertekend beeld. Het aandeel buiten Rotterdam gepleegde misdrijven zal in werkelijkheid dus hoger zijn dan uit deze analyse blijkt.

Figuur 5.13: Woonplaats van de verdachte en de pleegplaats van het misdrijf naar afkomst (2010)

(bron: BVH, bewerking Risbo)

Vervolg en berechting

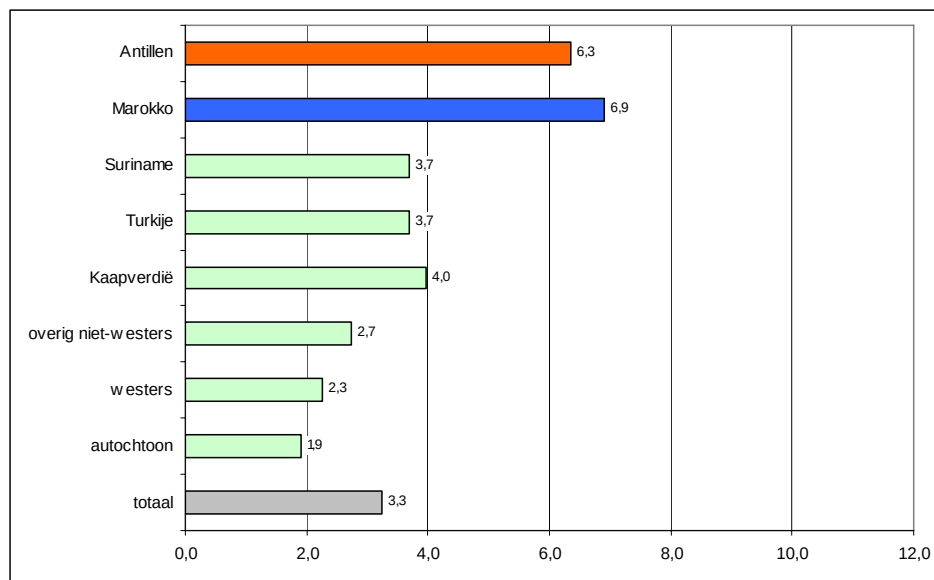
Voorgaande analyses hebben betrekking op verdachten van delicten. Deze paragraaf gaat in op de fase van vervolging. Hierbij gaat het dan om verdachten die worden vervolgd door het Openbaar Ministerie (OM). De gegevens over vervolgingen zijn alleen beschikbaar voor verdachten in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar. De gehanteerde onderzoeksmethodiek sluit aan bij die van de analyse van verdachten.²⁰

In 2010 zijn 2.625 Rotterdammers in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar vervolgd (zie tabel b5.7). Gerelateerd aan alle 12 t/m 22 jarige Rotterdamse jongeren betekent dit cijfer dat 3,3 procent in 2010 is vervolgd (zie figuur 5.14).

Uitgesplitst naar afkomst zien we grote verschillen. Relateren we de vervolgde jongeren van Antilliaanse afkomst aan alle 12 t/m 22 jarige jongeren van Antilliaanse afkomst dan komt dit percentage op 6,3 procent. Voor de jongeren van Marokkaanse afkomst ligt dit cijfer op 6,9 procent. Uitsplitsing naar geslacht laat zien dat het in het overgrote deel van de vervolgde verdachten gaat om mannen. Van vervolgde jongeren van Marokkaanse afkomst is het grootste deel van de tweede generatie. Bij

²⁰ Personen die in 2010 zijn vervolgd en wiens zaak in 2010 is afgedaan worden op basis van een geanoniseerd nummers gekoppeld aan het bevolkingsregister. Vervolgens wordt berekend welk deel van de 12 t/m 22 jarigen in het onderzoeksjaar is vervolgd. Doordat de gegevens over vervolgingen zijn gekoppeld aan het bevolkingsregister is het tevens mogelijk uit te splitsen naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd en etnische afkomst.

personen van Antilliaanse afkomst gaat het relatief iets vaker om personen van de eerste generatie (zie tabel b5.7).

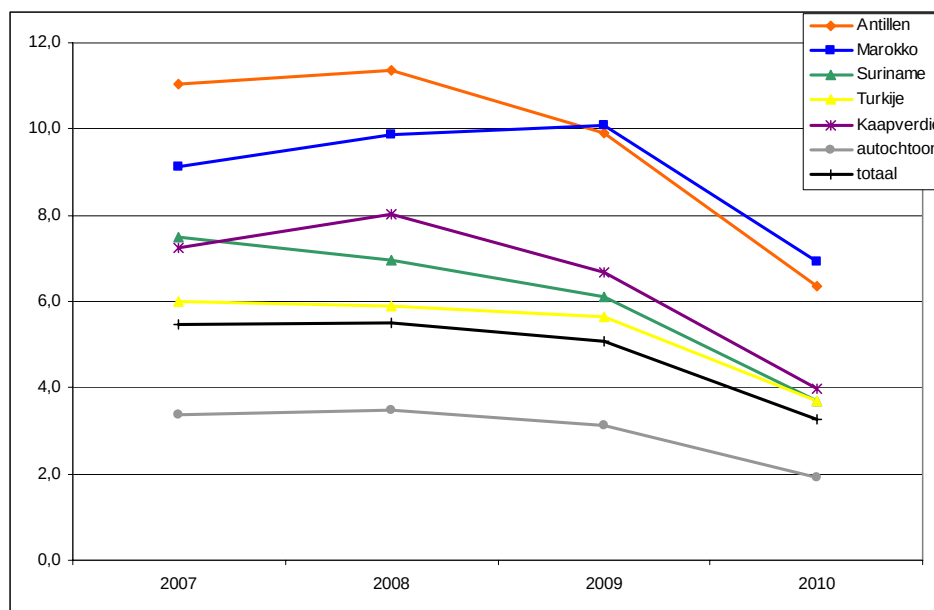
Figuur 5.14: Vervolgde jongeren (12 t/m 22 jaar) als percentage van de bevolking naar afkomst (2010)

(bron: OM, bewerking Risbo)

Vervolgging 2007-2010

De trendanalyse in figuur 5.15 brengt het percentage verdachten naar herkomstgroep voor de afgelopen vier jaar in beeld. We kijken allereerst naar de totale Rotterdamse bevolking. We zien een min of meer stabiel percentage vervolgde jongeren in de periode 2007-2009 gevolgd door een sterke afname van het percentage vervolgde jongeren in 2010. Bij de Rotterdamse jongeren van Antilliaanse afkomst zien we een soortgelijke trend. In 2007 werd 11 procent van de 12 t/m 22 jarige Rotterdammers van Antilliaanse afkomst vervolgd vanwege betrokkenheid bij een misdrijf, in 2010 is dit gedaald naar 6,3 procent.

Van de 12 t/m 22 jarige Rotterdammers van Marokkaanse afkomst werd in 2007 9,1 procent vervolgd, in 2010 is dit gedaald naar 6,9 procent.

Figuur 5.15: Vervolgde jongeren (12 t/m 22 jaar) als percentage van de bevolking naar afkomst (2007-2010)

(bron: OM, bewerking Risbo)

Risicofactoren

In diverse onderzoeken is aangetoond dat behalve leeftijd en geslacht ook onderwijs en sociaal-economische kenmerken van personen samenhang vertonen met delinquentie. Om hier inzicht in te verwerven en een indicatie te krijgen hoe sterk de afzonderlijke factoren de kans op delinquentie beïnvloeden, is een analyse gemaakt waarbij voor drie afzonderlijke leeftijdsgroepen is onderzocht welke effect kenmerken zoals etnische afkomst, geslacht, leeftijd en factoren zoals schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten, uitkeringsafhankelijkheid en een eventueel crimineel verleden hebben op het al dan niet worden verdacht van een misdrijf in 2010.

We schetsen hier de uitkomsten van de analyses.

Alle allochtone herkomstgroepen, zowel van de eerste als van de tweede generatie, hebben een aanzienlijk grotere kans om verdacht te worden van een misdrijf dan autochtonen. Daarbij valt vooral de grote kans op die personen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst van eerste en tweede generatie lopen om met de politie in aanraking te komen.

Schoolverzuim blijkt, ook onder controle van achtergrondkenmerken, sterk samen te hangen met delinquentie. Minderjarigen die in het schooljaar 2009/2010 één of meer keer hebben verzuimd worden drieënhalve keer zo

vaak verdacht als minderjarigen die in het schooljaar 2009/2010 niet hebben verzuimd.

Ook voortijdig schoolverlaten hangt samen met delinquentie. Jongvolwassen voortijdig schoolverlaters worden tweeënhalf keer zo vaak verdacht van betrokkenheid bij criminaliteit dan niet voortijdig schoolverlaters.

Tevens speelt uitkeringsafhankelijkheid een rol, jongeren in de leeftijd van 17-22 jaar met een uitkering hebben een tweeënhalf keer zo grote kans om met de politie in aanraking te komen dan jongeren zonder uitkering. Ook personen in de leeftijd van 23 t/m 64 jaar met een uitkering hebben meer kans om met de politie in aanraking te komen dan volwassenen personen zonder uitkering.

Het sterkste effect gaat evenwel uit van het al dan niet hebben van een crimineel verleden. Personen die op enig moment in de periode 2000-2009 door de politie werden verdacht hebben een veel grotere kans (afhankelijk van de leeftijd tot wel zes keer) om in 2010 wederom te worden verdacht dan personen die niet eerder met de politie in aanraking zijn geweest.

Ten slotte wordt opgemerkt dat de verklaringskracht van bovenstaande kenmerken relatief beperkt is. Een (groot) deel van de verklaring van crimineel gedrag moet dus gezocht worden bij andere factoren zoals de gezinssituatie, problemen in de opvoeding, psychosociale problemen et cetera.

Inleiding

Uit de praktijk komen signalen dat de effectieve uitvoering van de lokale aanpak bij de bevolking van Antilliaanse afkomst problemen ondervindt door de hoge mobiliteit van deze groep. Nederlanders van Antilliaanse afkomst zouden gemakkelijk naar een andere stad verhuizen of (tijdelijk) terugkeren naar de Antillen. Het gevolg van deze hoge mobiliteit is dat er geen (volledig) beeld meer bestaat van de problematiek van deze jongeren in de gemeente waar zij staan ingeschreven. Verder is het voor een gemeente waar een deel van de problematiek zich afspeelt vaak moeilijk om effectief beleid te voeren omdat de jongeren door de mobiliteit moeilijk te bereiken zijn en/of de problemen niet door ingezetenen worden veroorzaakt. Wanneer er wel een aanpak voorhanden is kunnen jongeren zich daar aan onttrekken door te verhuizen waardoor de problemen in de nieuwe gemeente waar zij terecht komen opnieuw beginnen.

De signalen zijn de aanleiding om in de rapportage van dit jaar daarom mobiliteit in een apart hoofdstuk op te nemen. We starten met een beschrijving van de mobiliteit van de Rotterdammers van Antilliaanse en ook Marokkaanse afkomst. We maken het onderscheid tussen blijvers en mobiele. Vervolgens wordt gekeken of en hoe deze groepen verschillen op de kenmerken schooluitval, voortijdig schoolverlaten, uitkering en criminaliteit.

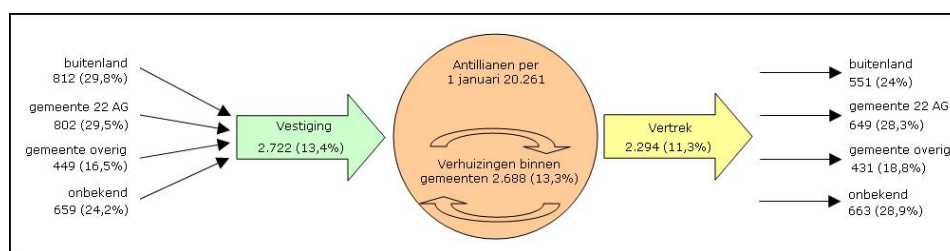
Omvang van de mobiliteit

In figuur 6.1 zijn de verhuisbewegingen van Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst in 2009 samengevat.

Rotterdammers van Antilliaanse afkomst

Allereerst zien we dat in 2009 2.722 Antillianen zich in Rotterdam vestigen. Relateren we dit aan de omvang van de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse afkomst dan constateren we dat 13,4 procent bestaat uit nieuwe vestigers. Van deze vestigers komen er 812 (29,8 procent) uit het buitenland, 802 (29,5 procent) uit een van de 21 andere Antillianengemeenten en 449 (16,5 procent) uit een andere Nederlandse gemeente. Van 659 vestigers (24,2 procent) is de afkomst onbekend. Verder blijkt uit figuur 6.1a dat het aantal vertrekkers in 2009 kleiner is dan het

aantal vestigers. In totaal vertrekken er 2.294 Nederlanders van Antilliaanse afkomst uit Rotterdam. Van deze vertrekkers migreren er 551 (24%) naar het buitenland, vertrekken er 649 (28,3%) naar een van de Antillianengemeenten en verhuizen er 431 (18,8%) naar een andere Nederlandse gemeente. 663 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst vertrekken met onbekende bestemming. Ten slotte zien we in figuur 6.1a dat er in 2009 nog eens 2.688 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst binnen Rotterdam verhuizen.²⁰

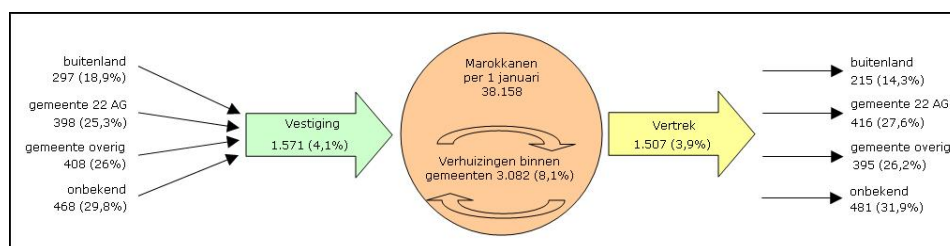
Figuur 6.1a: Migratie en verhuizingen van Rotterdammers van Antilliaanse afkomst in 2009

(bron: COS, bewerking Risbo)

Rotterdammers van Marokkaanse afkomst

De mobiliteit van Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is veel lager dan die van Rotterdammers van Antilliaanse afkomst. In 2009 vestigen zich 1.571 personen van Marokkaanse afkomst in Rotterdam. Gerelateerd aan de omvang van de Rotterdamse bevolking van Marokkaanse afkomst is dit 4,1 procent. Van deze vestigers komen er 297 (18,9 procent) uit het buitenland en 805 (51,3 procent) uit een Nederlandse gemeente. Van 468 vestigers (29,8 procent) is de afkomst onbekend. Het aantal vertrekkers van Marokkaanse afkomst is met 1.507 personen ongeveer gelijk aan het aantal vestigers. 215 (14,3 procent) Rotterdammers van Marokkaanse afkomst vertrekken naar het buitenland en 811 (53,8 procent) naar een andere Nederlandse gemeente. 481 Rotterdammers van Marokkaanse afkomst verlaten de stad met onbekende bestemming. In 2009 verhuizen 3.082 Rotterdammers van Marokkaanse afkomst binnen Rotterdam.²¹

²¹ De cijfers in figuur 6.1a/b wijken iets af van de cijfers in hoofdstuk 2 door een iets afwijkende definitie.

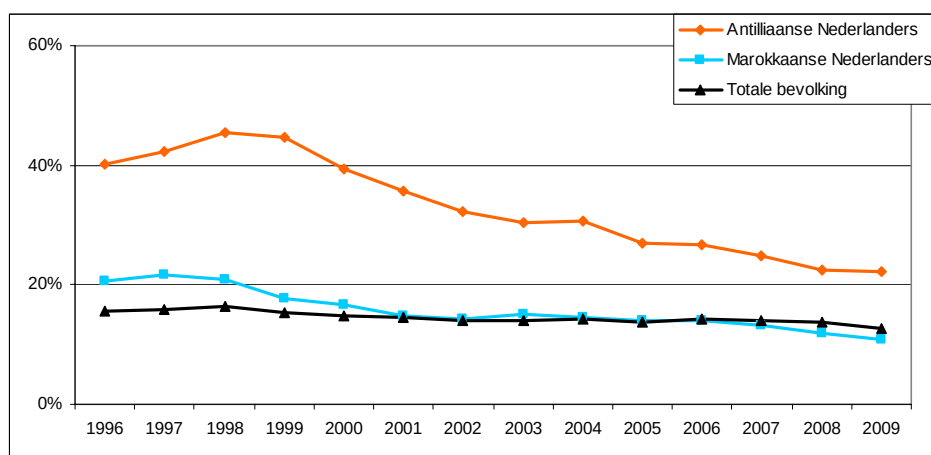
Figuur 6.1b: Migratie en verhuizingen van Rotterdammers van Marokkaanse afkomst in 2009

(bron: COS, bewerking Risbo)

De figuren 6.1a en 6.1b laten zien dat er sprake is van een omvangrijke mobiliteit. Is deze mobiliteit nu ook hoger dan gemiddeld? We berekenen daartoe een mobiliteitsscore analoog aan de door het CBS gebruikte definitie van verhuismobiliteit.²²

In figuur 6.2 zijn de resultaten van deze analyse weergegeven.

Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zijn zo blijkt uit deze analyse veel mobieler dan de gemiddelde bevolking van Rotterdam. Dit blijkt zo te zijn voor een reeks van jaren. Dit geldt zowel voor mobiliteit binnen de gemeente Rotterdam, voor binnenlandse migratie tussen gemeenten en buitenlandse migratie. Voor de Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is het beeld heel anders. Zij wijken vrijwel niet af van de totale bevolking. Met andere woorden de mobiliteit onder Rotterdammers van Marokkaanse afkomst is niet hoger dan gemiddeld.

Figuur 6.2: Geregistreeerde mobiliteit (verhuisde en gemigreerde personen als percentage van de betreffende bevolkingsgroep per in het onderzoeksjaar)

²² Het mobiliteitscijfer is berekend door: het totaal van de binnen gemeenten verhuisde personen plus de halve som van de tussen gemeenten verhuisde personen (vestigers plus vertrekkers) en de halve som van de tussen geïmmigreerde en geëmigreerde personen (immigranten plus emigranten) in de gemeente te relateren aan de gemiddelde populatie in het onderzoeksjaar.

Mobiliteit nader bekeken

De analyses hierboven laten zien dat met name de geregistreerde mobiliteit van Rotterdammers van Antilliaanse afkomst groter is dan bij andere herkomstgroepen. Op basis van het onderzoeksbestand dat geconstrueerd is voor de 'Monitor Antilliaanse en Marokkaanse Rotterdammers 2005-2010' is onderzocht of mobiliteit ook samenhangt met kenmerken zoals schoolverzuim, uitkeringsafhankelijkheid en criminaliteit. We beperken ons hierbij tot de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst.

Opzet

In de hierop volgende grafieken onderscheiden we de volgende groepen:

1. Blijvers
 - Rotterdammers van Antilliaanse afkomst die gedurende geheel 2009 in Rotterdam wonen en niet zijn verhuisd (blijvers);
2. Mobielen
 - Rotterdammers van Antilliaanse afkomst die gedurende geheel 2009 in Rotterdam wonen en in 2009 binnen de gemeente zijn verhuisd (verhuizers);
 - Antilliaanse Nederlanders die zich in 2009 in Rotterdam hebben gevestigd (vestigers);
 - Rotterdammers van Antilliaanse afkomst die in 2009 uit Rotterdam zijn vertrokken (vertrekkers).

We maken in eerste instantie onderscheid tussen 'blijvers' en 'mobielen'. In vervolganalyses splitsen we de mobielen verder uit naar 'verhuizers', 'vestigers', 'vertrekkers' en een kleine groep die zich in 2009 heeft gevestigd en in datzelfde jaar ook weer is vertrokken.

In de analyses onderzoeken we vervolgens of deze groepen van elkaar verschillen op relevante kenmerken. Wij kijken achtereenvolgens naar:

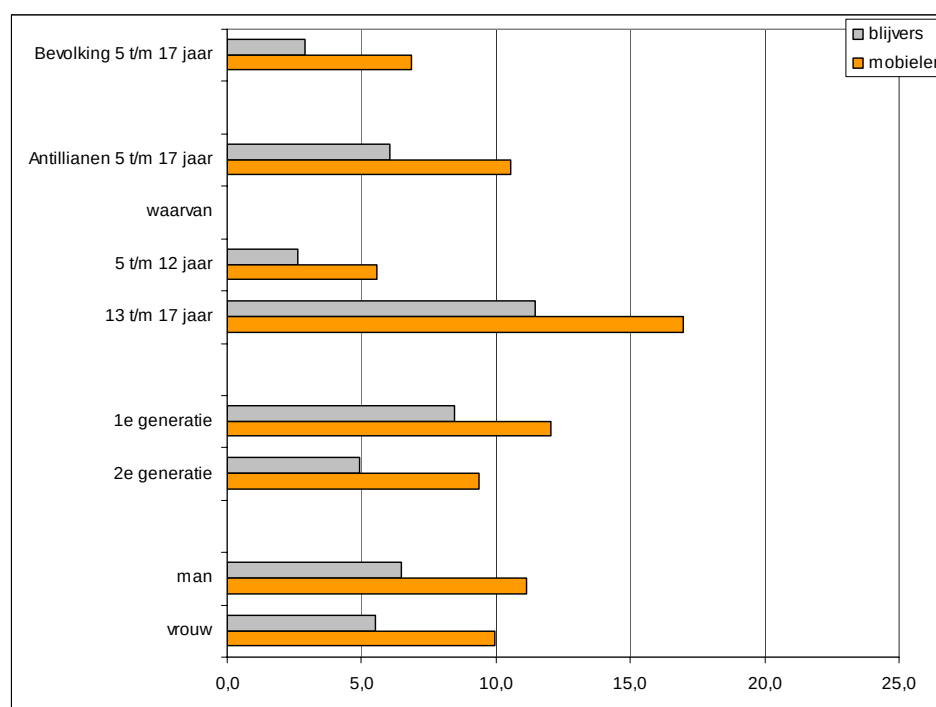
- Schoolverzuim;
- Voortijdig schoolverlaten;
- Uitkeringsafhankelijkheid;
- Criminaliteit (% verdachten).

Schoolverzuim

In figuur 6.3 is het relatieve schoolverzuim (spijbelen) onder 5-17 jarigen gepresenteerd. Achtereenvolgens is het percentage schoolverzuimers gepresenteerd onder alle Rotterdamse jongeren en jongeren van Antilliaanse afkomst. Voor de jongeren van Antilliaanse afkomst zijn de resultaten

vervolgens uitgesplitst naar leeftijd, generatie en geslacht. Bij elke deelanalyse maken we onderscheid tussen blijvers en mobiele.

Schoolverzuim komt veel vaker voor onder jongeren die mobiel zijn dan onder jongeren die niet mobiel zijn. Dit geldt zowel voor de totale groep Rotterdamse jongeren als voor jongeren van Antilliaanse afkomst. Binnen de groep jongeren van Antilliaanse afkomst zien we dit beeld zowel bij eerste als de tweede generatie en zowel bij jongens als bij meisjes.

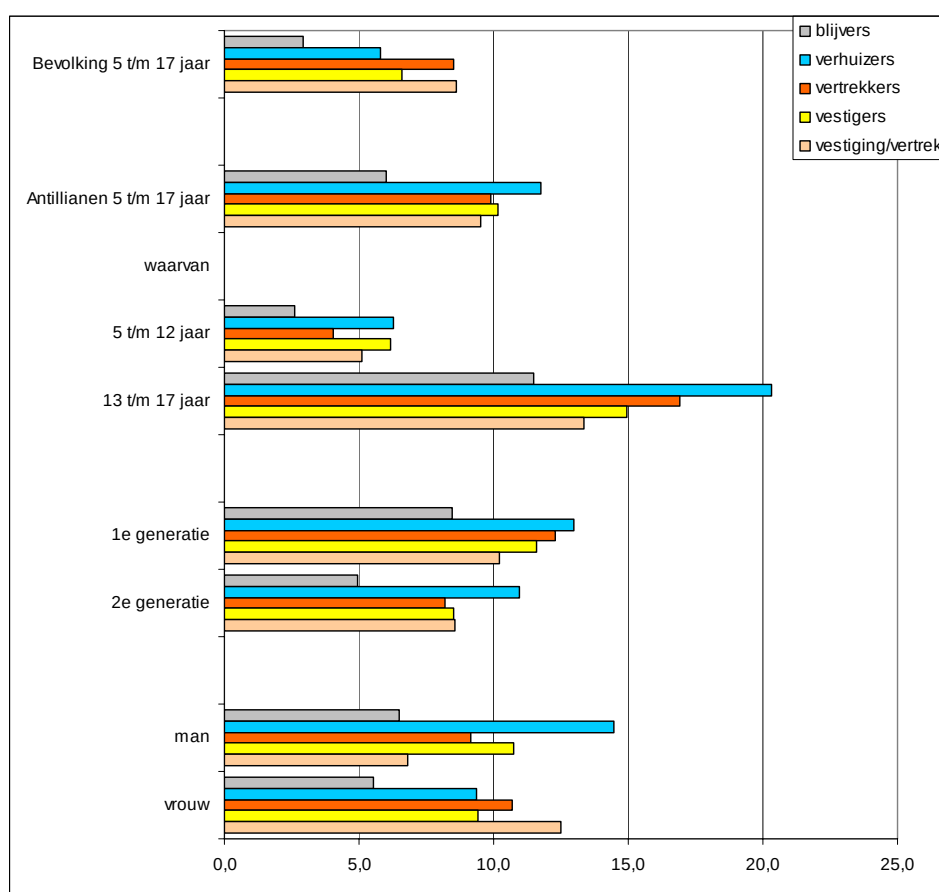

Figuur 6.3: Schoolverzuim onder 5-17 jarigen jongeren

(bron: JOS, bewerking Risbo)

In figuur 6.4 zijn de 'mobielen' verder uitgesplitst naar 'verhuizers', 'vestigers' en 'vertrekkers'.

Het schoolverzuim onder jongeren van Antilliaanse afkomst is het hoogst onder de 'verhuizers' (jongeren die in 2009 binnen Rotterdam zijn verhuisd) en het laagst onder de 'blijvers' (jongeren die gedurende geheel 2009 in Rotterdam woonden en niet zijn verhuisd). Dit beeld wijkt iets af van het beeld dat we zien bij alle Rotterdamse jongeren. Ook daar zien we dat verzuimcijfers het laagst zijn onder de 'blijvers', maar de hoogste verzuimcijfers zien we daar bij de 'vestigers' en 'vertrekkers'.²³

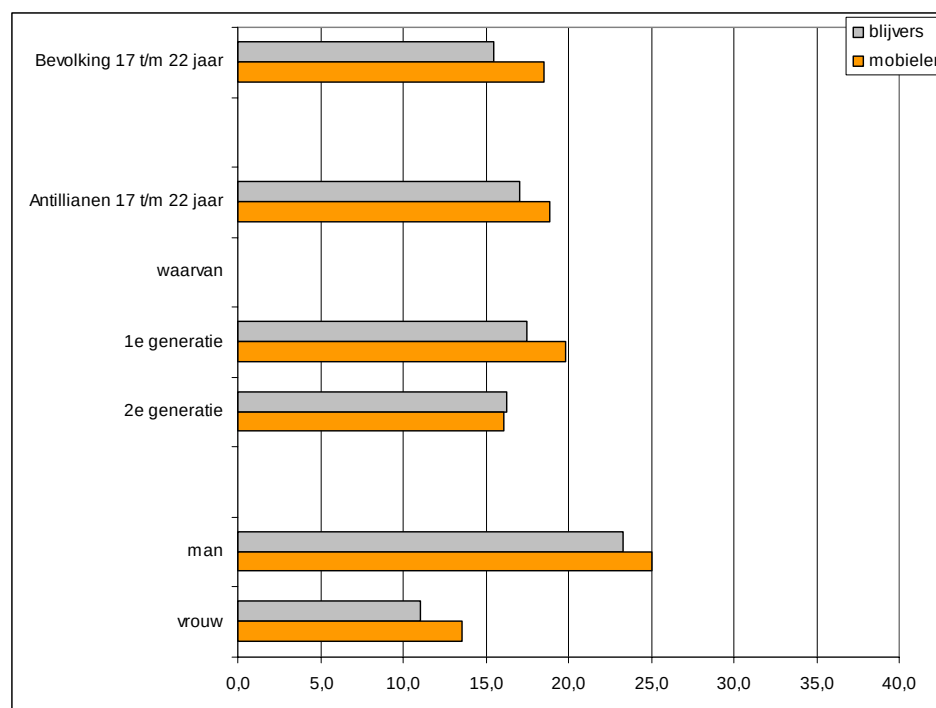
Figuur 6.4: Schoolverzuim onder 5-17 jarigen jongeren

(bron: JOS, bewerking Risbo)

²³ Het hoge percentage schoolverzuim kan ook een gevolg zijn van de registratie. Het is immers denkbaar dat een school meldt dat een jongere verzuimt omdat de school niet op de hoogte is dat de jongere is verhuisd.

Voortijdig schoolverlaten

In figuur 6.5 is het percentage voortijdig schoolverlaters onder 17-22 jarigen gepresenteerd.²⁴ Achtereenvolgens is het percentage voortijdig schoolverlaters gepresenteerd onder alle Rotterdamse jongeren en jongeren van Antilliaanse afkomst. Voor de jongeren van Antilliaanse afkomst zijn de resultaten vervolgens uitgesplitst naar generatie en geslacht. Bij elke deelanalyse maken we onderscheid tussen 'blijvers' en 'mobielen'. Voortijdig schoolverlaten komt vaker voor onder jongeren die mobiel zijn dan onder jongeren die niet mobiel zijn. Dit geldt zowel voor de totale groep 17-22 jarige Rotterdamse jongeren als voor de jongeren van Antilliaanse afkomst. We zien dit beeld zowel bij jongens van Antilliaanse afkomst als bij meisjes van Antilliaanse afkomst alsook bij jongeren van Antilliaanse afkomst van de eerste generatie. Voor jongeren van Antilliaanse afkomst van de tweede generatie is er nauwelijks verschil tussen 'blijvers' en 'mobielen'.

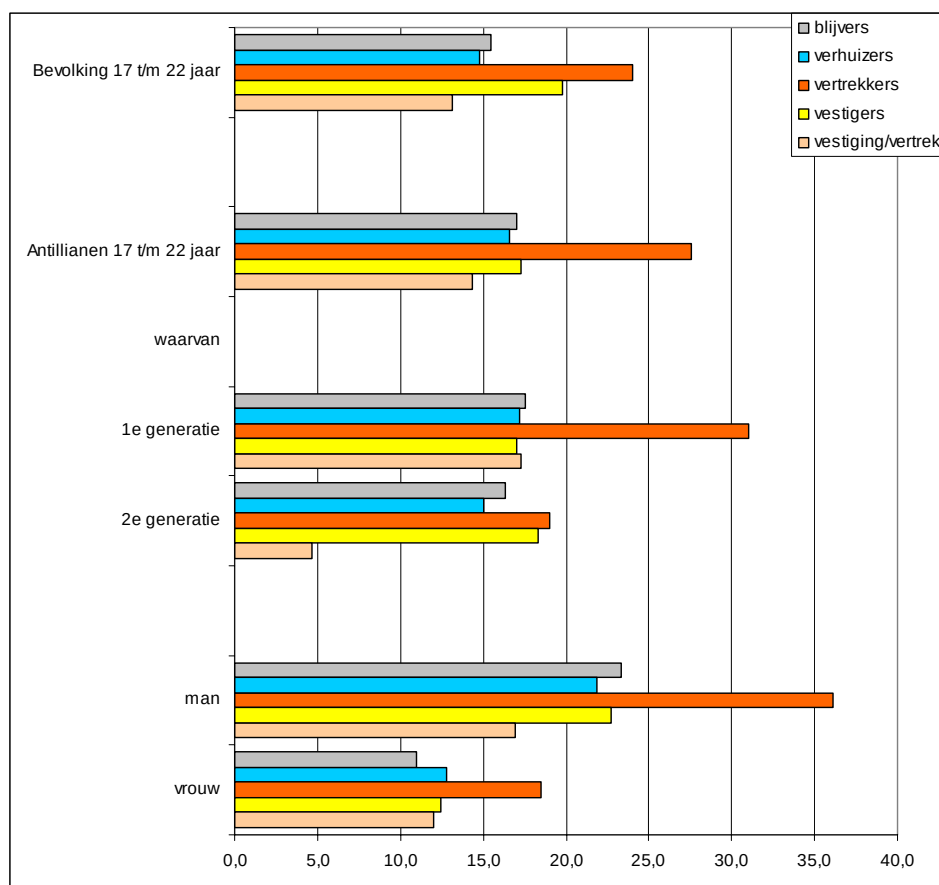
Figuur 6.5: Voortijdig schoolverlaten onder 17-22 jarige jongeren

(bron: JOS, bewerking Risbo)

²⁴ Vanwege de kleine aantallen is deze analyse gedaan over twee onderzoeksjaren namelijk 2008 en 2009.

In figuur 6.6 zijn de 'mobielen' wederom uitgesplitst naar 'verhuizers', 'vestigers' en 'vertrekkers'.

Voortijdig schoolverlaten komt het meest voor onder jongeren die uit Rotterdam zijn vertrokken. Verder zijn er weinig substantiële verschillen tussen de onderscheiden groepen. Voortijdig schoolverlaten komt relatief weinig voor onder de groep die zich binnen een jaar vestigen en ook weer vertrekken.²⁵

Figuur 6.6: Voortijdig schoolverlaten onder 17-22 jarige jongeren

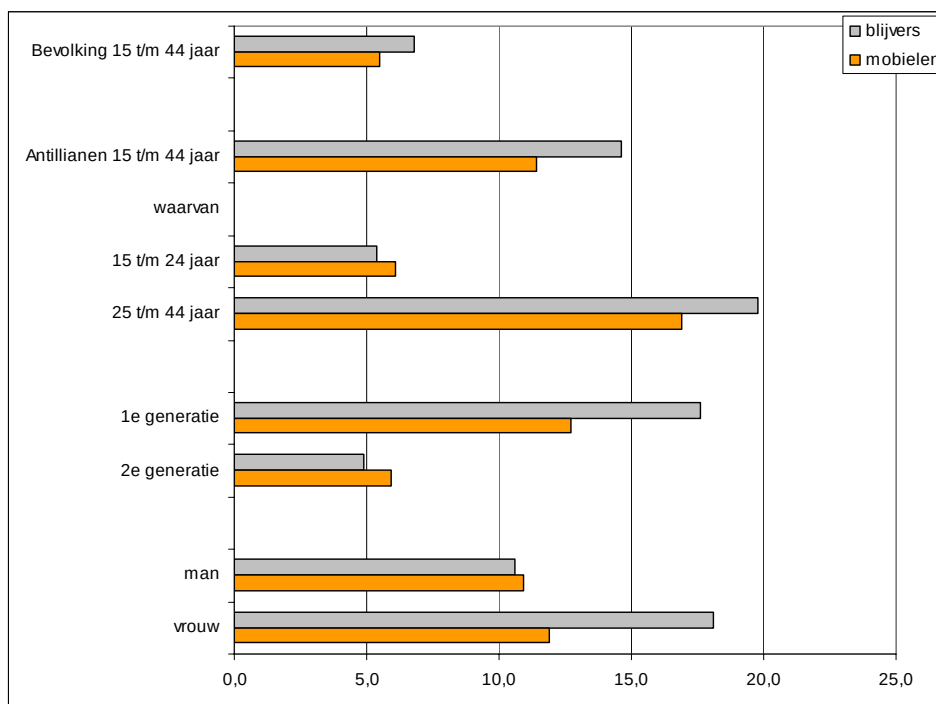
(bron: JOS, bewerking Risbo)

²⁵ Het relatief lage percentage voortijdig schoolverlaters onder de groep die zich binnen een jaar vestigt en ook weer vertrekt kan ook een gevolg zijn van de registratie. Het is denkbaar dat deze jongeren vanwege de korte periode dat zij in Rotterdam wonen deels buiten beeld van de registerende instanties blijven.

Uitkeringsontvangers

In figuur 6.7 is het aandeel uitkeringsontvangers (WWB, WIJ en IOA) onder 15-44 jarigen gepresenteerd. Achtereenvolgens is het percentage uitkeringsontvangers gepresenteerd voor alle 15-44 jarige Rotterdammers en Rotterdammers van Antilliaanse afkomst van 15-44 jaar. Voor de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zijn de resultaten vervolgens uitgesplitst naar leeftijd, generatie en geslacht. Wederom maken we onderscheid tussen blijvers en mobiele.

De afhankelijkheid van een uitkering onder 'blijvers' is iets hoger dan onder 'mobiele'. Dit geldt zowel voor de totale groep 15-44 jarige Rotterdammers als voor Rotterdammers van Antilliaanse afkomst. Uitsplitsing naar leeftijd laat voor 15-24 jarige jongeren van Antilliaanse afkomst een tegengesteld beeld zien. De afhankelijkheid van een uitkering onder 'mobiele jongeren' is iets groter dan onder niet mobiele jongeren. Deze grotere afhankelijkheid van een uitkering onder 'mobiele' zien we ook terug bij jongeren van Antilliaanse afkomst van de tweede generatie en bij mannen van Antilliaanse afkomst.

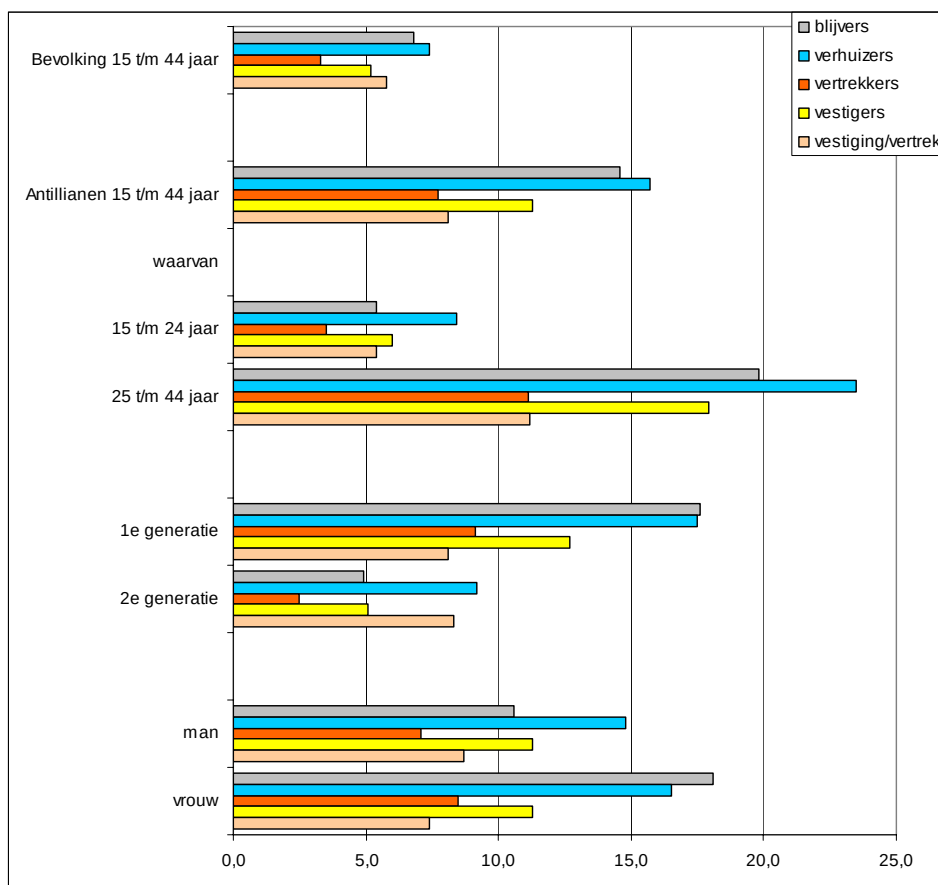

Figuur 6.7: Uitkeringsontvangers (WWB, WIJ, IOA) onder 15-44 jarigen

(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

In figuur 6.8 zijn de mobiele wederom verder uitgesplitst naar 'verhuizers', 'vestigers' en 'vertrekkers'.

De afhankelijkheid van een uitkering is relatief hoog onder Rotterdammers die geheel 2009 in Rotterdam woonden en juist laag onder Rotterdammers die in 2009 zijn vertrokken. Ook onder de personen die zich in 2009 in Rotterdam hebben gevestigd is de uitkeringsafhankelijkheid iets lager dan onder Rotterdammers die geheel 2009 in Rotterdam woonden. Dit beeld geldt ook voor Rotterdammers van Antilliaanse afkomst. De afhankelijkheid van een uitkering is het hoogst onder 'verhuizers' gevolgd door 'blijvers'. Onder 'vertrekkers' en 'vestigers' is de afhankelijkheid van een uitkering relatief laag.

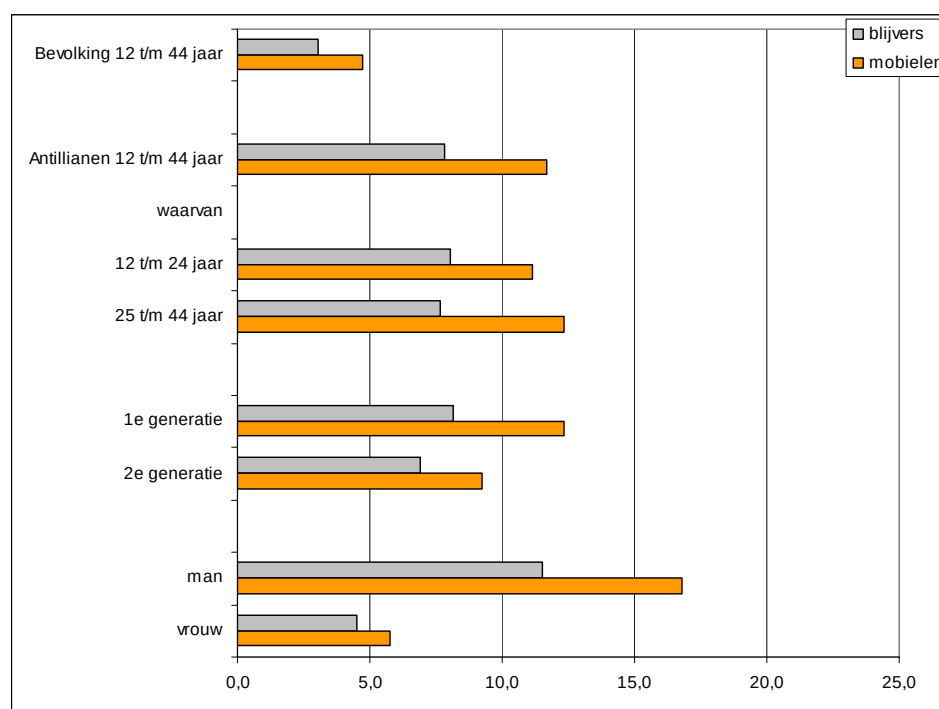
Figuur 6.8: Uitkeringsontvangers (WGB, WIA, IOA) onder 15-44 jarigen

(bron: SoZaWe, bewerking Risbo)

Verdachten

In figuur 6.9 is het aandeel verdachten onder de 12-44 jarigen gepresenteerd. Achtereenvolgens is het percentage verdachten gepresenteerd onder alle Rotterdamse 12-44 jarigen en Rotterdamse 12-44 jarigen van Antilliaanse afkomst. Voor de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst zijn de resultaten wederom uitgesplitst naar leeftijd, generatie en geslacht.

Het aandeel verdachten onder personen die mobiel zijn is hoger dan onder personen die niet mobiel zijn. Dit geldt zowel voor de totale groep 12-44 jarige Rotterdammers als voor de 12-44-jarigen van Antilliaanse afkomst. We zien dit beeld zowel bij jongeren (12-24 jaar) als bij ouderen (25-44 jaar) van Antilliaanse afkomst, zowel bij de eerste generatie als bij de tweede generatie van Antilliaanse afkomst en ook bij mannen en vrouwen van Antilliaanse afkomst.

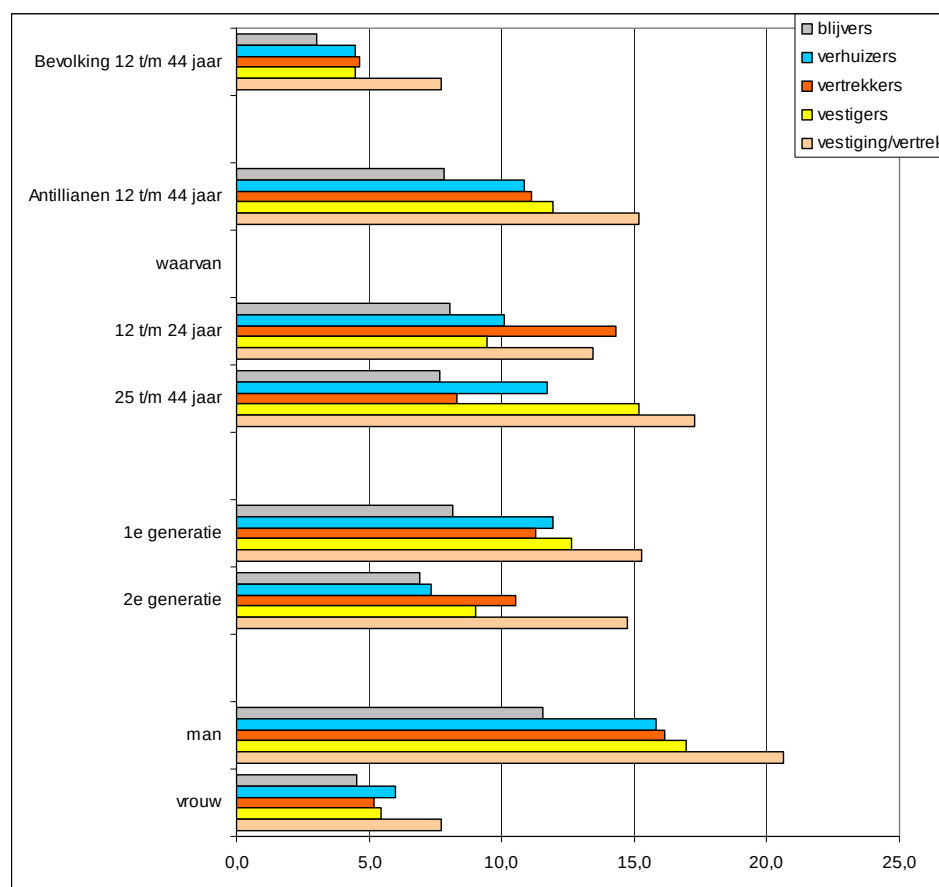

Figuur 6.9: Verdachtenpercentages onder 12-44 jarigen

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

We maken wederom onderscheid tussen 'blijvers', 'verhuizers', 'vestigers' en 'vertrekkers'.

Het verdachtenpercentage is het laagst onder de 'blijvers' en het hoogst onder de groep die zich in 2009 in Rotterdam heeft gevestigd en in 2009 ook weer uit Rotterdam is vertrokken.²⁶ Dit beeld zien we zowel bij de totale groep 12-44 jarige Rotterdammers als bij de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst.

Figuur 6.10: Verdachtenpercentages onder 12-44 jarigen

(bron: BVH/HKS, bewerking Risbo)

²⁶ De hoge verdachtenpercentages onder personen die in deze groep kunnen het gevolg zijn van een veroordeling gevolgd door detentie buiten Rotterdam. Mobiliteit is in dat geval het gevolg van crimineel gedrag.

Bijlagen

Bijlage hoofdstuk 2

Tabel b2.0: Buitenlandse en binnenlandse migratie van Antillianen en Marokkanen

Jaar	Antillianen				Marokkanen			
	Buitenlandse migratie		Binnenlandse migratie		Buitenlandse migratie		Binnenlandse migratie	
	Immigratie	Emigratie	Vestiging	Vertrek	Immigratie	Emigratie	Vestiging	Vertrek
1988	1005	238			811	197		
1989	959	350			1204	181		
1990	1018	442			1078	241		
1991	1147	379			1041	200		
1992	681	299			697	70		
1993	650	496			772	240		
1994	529	539			479	230		
1995	528	698			418	433		
1996	589	527			607	313		
1997	787	493			707	209		
1998	1420	331			820	191		
1999	1663	488			540	157		
2000	1975	454	1346	1311	539	160	599	584
2001	1508	352	1352	1374	673	60	656	680
2002	1173	648	1400	1363	497	152	612	727
2003	825	990	1322	1191	683	251	649	711
2004	531	1024	1267	1269	446	215	675	865
2005	370	1091	1130	1135	296	339	670	803
2006	403	845	1062	985	266	353	667	821
2007	555	619	1021	1002	200	336	710	861
2008	694	504	1103	934	254	243	769	807
2009	692	440	1251	1080	230	156	806	811

Bron: CBS (Buitenlandse migratie), COS (Binnenlandse migratie)

Tabel b2.1: Demografische kerncijfers van de Rotterdamse bevolking, 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolkingsomvang									
2005 (N)	20.026	36.145	52.521	45.029	15.123	40.675	59.317	327.761	596.597
2006 (N)	19.406	36.686	52.100	45.175	15.080	40.126	58.511	321.634	588.718
2007 (N)	19.290	37.141	51.956	45.459	15.023	39.696	58.055	317.426	584.046
2008 (N)	19.562	37.476	51.885	45.699	14.971	40.257	59.334	313.765	582.949
2009 (N)	20.261	38.158	52.206	46.203	15.103	42.115	61.337	311.778	587.161
2010 (N)	21.066	38.982	52.632	46.868	15.299	44.080	63.849	310.163	592.939
<i>waaronder</i>									
aandeel in bevolking (%)	3,6	6,6	8,9	7,9	2,6	7,4	10,8	52,3	100,0
1e generatie	66,2	47,9	57,4	50,3	57,6	66,7	54,5	-	56,4
2e generatie	33,8	52,1	42,6	49,7	42,4	33,3	45,5	-	43,6
mannen	48,6	51,1	47,1	51,0	48,1	50,4	48,8	49,0	49,2
vrouwen	51,4	48,9	52,9	49,0	51,9	49,6	51,2	51,0	50,8
0-11 jaar	19,9	26,9	13,4	19,0	13,4	18,6	10,9	10,1	13,4
12-17 jaar	10,1	11,6	8,5	11,1	9,6	7,4	4,3	4,5	6,4
18-24 jaar	16,8	12,0	13,1	12,6	14,0	13,9	10,0	8,8	10,6
25-44 jaar	33,6	32,1	33,9	37,0	29,9	39,6	38,6	26,6	31,0
45-64 jaar	16,9	13,6	25,6	15,8	26,7	17,6	24,3	28,2	24,4
65 e.o.	2,7	3,7	5,5	4,5	6,4	2,8	11,9	21,8	14,2

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b2.1: Personen in huishoudens, 1 januari 2010 (vervolg)

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
alleenstaand	39,7	17,6	34,3	17,7	28,2	36,6	44,2	40,2	36,3
lid paar zonder kind	2,8	5,8	5,9	10,9	5,7	6,8	14,0	20,7	14,9
lid paar met kind	8,2	27,4	15,1	30,0	18,2	17,5	17,8	16,2	18,0
alleenstaande ouder	14,4	4,3	13,0	4,9	13,8	7,4	4,9	3,6	5,6
kind in 2 ouder gezin	8,9	36,5	13,5	28,4	15,8	18,8	13,2	13,8	16,6
kind in 1 ouder gezin	26,0	8,5	18,1	8,1	18,2	12,9	6,0	5,5	8,7

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.3: Jonge moeders als aandeel (%) van de vrouwelijke bevolking van 15 t/m 22 jaar, 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
vrouwen 15-22 jaar (N)	1.784	2.853	3.563	3.404	1.140	2.891	2.725	12.708	31.068
moeders 15-22 jaar (N)	241	74	297	75	97	166	133	377	1.460
% moeders 15-22 jaar	13,5	2,6	8,3	2,2	8,5	5,7	4,9	3,0	4,7
15-17 jaar	2,0	0,1	1,2	0,0	0,3	1,0	0,6	0,3	0,5
18-20 jaar	12,4	1,6	7,1	1,0	8,4	4,7	3,7	2,6	4,0
21-22 jaar	26,9	8,1	17,5	7,3	18,0	10,8	8,9	5,6	9,7
1e generatie	15,3	4,2	11,3	7,0	14,3	8,1	7,3		9,5
2e generatie	11,0	2,3	7,6	1,6	7,2	3,2	2,7		4,3

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

-

Tabel b2.4: Jonge moeders naar gezinsverhouding, 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
15-17 jaar (N)	11	1	13	0	1	8	4	12	50
partner (%)	0,0	100,0	7,7		0,0	0,0	0,0	16,7	8,0
alleenstaand (%)	100,0	0,0	92,3		100,0	100,0	100,0	83,3	92,0
18-20 jaar (N)	90	17	99	13	37	53	38	132	479
partner (%)	3,3	47,1	11,1	30,8	5,4	18,9	44,7	29,5	19,6
alleenstaand (%)	96,7	52,9	88,9	69,2	94,6	81,1	55,3	70,5	80,4
21-22 jaar (N)	140	56	185	62	59	105	91	233	931
partner (%)	15,7	62,5	20,5	69,4	15,3	25,7	53,8	41,6	34,4
alleenstaand (%)	84,3	37,5	79,5	30,6	84,7	74,3	46,2	58,4	65,6
15-22 jaar (N)	241	74	297	75	97	166	133	377	1460
partner (%)	10,4	59,5	16,8	62,7	11,3	22,3	49,6	36,6	28,6
alleenstaand (%)	89,6	40,5	83,2	37,3	88,7	77,7	50,4	63,4	71,4

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

47

Bijlagen

Tabel b2.5: Jonge moeders als aandeel (%) van de vrouwelijke bevolking van 15 t/m 22 jaar, 2005-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
15-17 jaar									
2005	3,3	0,1	0,7	0,1	0,2	1,9	0,7	0,4	0,6
2006	2,9	0,2	0,4	0,1	0,2	1,1	0,4	0,3	0,5
2007	2,0	0,1	1,1	0,1	0,2	1,1	0,5	0,4	0,5
2008	1,5	0,1	0,7	0,0	0,5	0,5	0,6	0,3	0,4
2009	2,9	0,0	0,7	0,0	0,3	0,9	0,7	0,4	0,5
2010	2,0	0,1	1,2	0,0	0,3	1,0	0,6	0,3	0,5
18-20 jaar									
2005	16,0	4,2	8,6	5,9	9,0	16,4	4,6	2,8	6,5
2006	15,4	3,7	7,2	4,4	8,0	12,2	4,3	3,0	5,6
2007	12,2	2,4	6,9	2,1	6,9	9,4	3,4	2,4	4,3
2008	15,1	1,6	6,7	1,3	6,4	5,6	3,8	2,5	4,0
2009	13,5	1,8	7,2	1,4	6,9	4,5	3,0	2,7	4,0
2010	12,4	1,6	7,1	1,0	8,4	4,7	3,7	2,6	4,0
21-22 jaar									
2005	30,3	20,4	18,6	27,3	18,2	20,7	8,7	5,8	14,2
2006	28,8	19,3	18,3	22,7	20,1	21,4	9,2	6,1	13,8
2007	29,1	15,6	17,3	19,7	21,9	21,6	8,8	5,9	12,9
2008	26,7	11,2	17,2	13,7	20,0	19,6	7,9	6,0	11,5
2009	24,8	9,1	16,4	7,7	20,0	13,5	8,4	5,2	9,7
2010	26,9	8,1	17,5	7,3	18,0	10,8	8,9	5,6	9,7
15-22 jaar									
2005	16,9	6,9	8,5	9,4	7,9	14,2	5,1	3,0	6,9
2006	15,8	6,5	7,9	7,6	7,9	12,4	5,0	3,1	6,4
2007	14,5	4,7	7,8	5,8	8,2	11,2	4,5	2,9	5,7
2008	14,3	3,1	7,7	3,7	7,9	8,6	4,4	3,0	5,1
2009	13,8	2,8	7,7	2,2	8,5	6,4	4,4	2,9	4,6
2010	13,5	2,6	8,3	2,2	8,5	5,7	4,9	3,0	4,7

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

In de tabellen b2.6 en b2.7 is de totale bevolking en de bevolking van Antilliaanse afkomst per deelgemeente en buurt weergegeven. Per deelgemeente en buurt is het aandeel personen van Antilliaanse afkomst berekend.

Voorbeeld: per 1 januari 2010 wonen in totaal 592.939 personen waarvan zijn er 21.066 van Antilliaanse afkomst. Dit komt overeen met 3,6 procent. In bepaalde deelgemeenten is het aandeel personen van Antilliaanse afkomst aanzienlijk hoger (b.v. Charlois 6,7 procent). Als het percentage hoger is dan het Rotterdamse gemiddelde is het rood gekleurd. Als het percentage lager is dan het Rotterdamse gemiddelde is het groen gekleurd.

Ten slotte is het percentage Rotterdammers van Antilliaanse afkomst berekend dat in een deelgemeente of buurt woont ten opzichte van de totale populatie Rotterdammers van Antilliaanse afkomst. We zien daar bijvoorbeeld dat 20,1 procent van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst in Charlois woont.

Tabel b2.6: Ruimtelijk concentratie van personen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst naar deelgemeente, 2010

	Totaal Bevolking	Antillianen			Marokkanen		
		aantal	% in deelgemeente	% van Antilliaanse	aantal	% in deelgemeente	% van Marokkaanse.
Rotterdam	592.939	21.066	3,6	100,0	38.982	6,6	100,0
Stadscentrum	31.305	816	2,6	3,9	1.873	6,0	4,8
DG Delfshaven	72.921	2.665	3,7	12,7	9.656	13,2	24,8
DG Overschie	15.900	297	1,9	1,4	941	5,9	2,4
DG Noord	50.321	1.189	2,4	5,6	4.921	9,8	12,6
DG Hillegersberg-Schiebroek	41.930	618	1,5	2,9	1.301	3,1	3,3
DG Kralingen-Crooswijk	49.222	961	2,0	4,6	4.548	9,2	11,7
DG Prins Alexander	91.645	1.690	1,8	8,0	1.597	1,7	4,1
DG Feijenoord	69.310	3.165	4,6	15,0	7.084	10,2	18,2
DG IJsselmonde	58.043	3.333	5,7	15,8	2.115	3,6	5,4
DG Charlois	63.606	4.234	6,7	20,1	4.383	6,9	11,2
Pernis	4.794	108	2,3	0,5	43	0,9	0,1
DG Hoogvliet	34.201	1.947	5,7	9,2	477	1,4	1,2
DG Hoek van Holland	9.519	41	0,4	0,2	41	0,4	0,1

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.7: Ruimtelijk concentratie van personen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst naar buurt, 2010

	Totaal Bevolking	aantal	Antillianen % in buurt	% van Ant	aantal	Marokkanen % in buurt	% van Mar.
Rotterdam	592.939	21.066	3,6	100,0	38.982	6,6	100,0
Cool/Kop van Zuid/Nieuwe							
Werk/Dijkzigt	7.287	290	4,0	1,4	282	3,9	0,7
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	14.334	266	1,9	1,3	274	1,9	0,7
Oude Westen	9.684	260	2,7	1,2	1.317	13,6	3,4
Delfshaven	6.315	590	9,3	2,8	534	8,5	1,4
Bospolder	7.264	198	2,7	0,9	1.234	17,0	3,2
Tussendijken	6.897	240	3,5	1,1	1.123	16,3	2,9
Spangen	10.009	265	2,6	1,3	1.910	19,1	4,9
Nieuwe Westen	18.962	543	2,9	2,6	2.940	15,5	7,5
Middelland	11.414	389	3,4	1,8	824	7,2	2,1
Oud-Mathenesse/Witte Dorp	7.399	206	2,8	1,0	449	6,1	1,2
Schiemon	4.661	234	5,0	1,1	642	13,8	1,6
Kleinpolder	7.233	162	2,2	0,8	767	10,6	2,0
Overschie/Noord-							
Kethel/Schieveen/Zestienhoven/Land	8.667	135	1,6	0,6	174	2,0	0,4
Agniesebuurt	4.086	143	3,5	0,7	531	13,0	1,4
Provenierswijk	4.545	191	4,2	0,9	378	8,3	1,0
Bergpolder	7.622	158	2,1	0,8	383	5,0	1,0
Blijdorp/Blijdorpse Polder	9.547	112	1,2	0,5	105	1,1	0,3
Liskwartier	7.504	161	2,1	0,8	693	9,2	1,8
Oude Noorden	17.017	424	2,5	2,0	2.831	16,6	7,3
Schiebroek	15.334	401	2,6	1,9	996	6,5	2,6
Hillegersberg-Zuid	7.681	77	1,0	0,4	36	0,5	0,1
Hillegersberg-Noord	7.740	84	1,1	0,4	193	2,5	0,5
Terbregge	3.483	16	0,5	0,1	63	1,8	0,2
Molenlaankwartier	7.692	40	0,5	0,2	13	0,2	0,0
Rubroek	7.937	185	2,3	0,9	687	8,7	1,8
Nieuw-Crooswijk	2.143	54	2,5	0,3	348	16,2	0,9
Oud-Crooswijk	7.828	202	2,6	1,0	1.254	16,0	3,2
Kralingen-West	15.505	283	1,8	1,3	1.909	12,3	4,9
Kralingen-Oost/Kralingse-Bos	7.057	69	1,0	0,3	76	1,1	0,2
De Esch	4.368	115	2,6	0,5	169	3,9	0,4
Struisenburg	4.384	53	1,2	0,3	105	2,4	0,3
s-Gravenland	8.421	137	1,6	0,7	86	1,0	0,2
Kralingseveer	1.714	26	1,5	0,1	12	0,7	0,0
Prinsenland	9.804	172	1,8	0,8	186	1,9	0,5
Het Lage Land	10.095	217	2,1	1,0	159	1,6	0,4
Ommoord	24.195	299	1,2	1,4	396	1,6	1,0
Zevenkamp	16.708	455	2,7	2,2	418	2,5	1,1
Oosterflank	10.605	249	2,3	1,2	217	2,0	0,6
Nesseland	10.103	135	1,3	0,6	123	1,2	0,3
Kop van Zuid-Entrepot	7.691	323	4,2	1,5	788	10,2	2,0
Vreewijk	13.663	465	3,4	2,2	517	3,8	1,3
Bloemhof	13.713	701	5,1	3,3	1.412	10,3	3,6
Hillesluis	10.721	514	4,8	2,4	1.478	13,8	3,8
Katendrecht	3.984	295	7,4	1,4	366	9,2	0,9
Afrikaanderwijk	9.014	402	4,5	1,9	1.236	13,7	3,2
Feijenoord	7.289	393	5,4	1,9	1.128	15,5	2,9
Noordereiland	3.235	72	2,2	0,3	159	4,9	0,4
Oud-IJsselmonde	5.891	137	2,3	0,7	90	1,5	0,2
Lombardijen	12.957	627	4,8	3,0	782	6,0	2,0
Groot-IJsselmonde	27.144	1.519	5,6	7,2	918	3,4	2,4
Beverwaard	12.051	1.050	8,7	5,0	325	2,7	0,8
Tarwewijk	11.690	1.015	8,7	4,8	983	8,4	2,5
Carnisse	10.533	486	4,6	2,3	578	5,5	1,5
Zuidwijk	12.217	811	6,6	3,8	782	6,4	2,0
Oud-Charlois	12.710	684	5,4	3,2	914	7,2	2,3
Wielewaal	923	17	1,8	0,1	19	2,1	0,0
Zuidplein/Zuiderpark	2.449	63	2,6	0,3	53	2,2	0,1
Pendrecht	11.619	1.044	9,0	5,0	1.018	8,8	2,6
Heijlplaat	1.465	114	7,8	0,5	36	2,5	0,1
Pernis	4.794	108	2,3	0,5	43	0,9	0,1
Hoogvliet-Noord	12.828	1.006	7,8	4,8	282	2,2	0,7
Hoogvliet-Zuid	21.373	941	4,4	4,5	195	0,9	0,5
Hoek van Holland	9.519	41	0,4	0,2	41	0,4	0,1

Bron: COS/GBA, bewerking Risbo

Bijlage hoofdstuk 3

Tabel b3.1: Rotterdammers in het basisonderwijs naar geslacht en afkomst, schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Totaal									
bao	87,8	94,6	94,2	94,8	90,6	94,1	96,8	94,8	94,3
sbao	6,6	3,1	3,2	2,8	5,4	2,9	1,3	2,3	2,9
so	5,5	2,2	2,6	2,5	4,0	3,1	1,9	2,9	2,8
Mannen									
bao	84,7	93,9	92,3	93,6	87,2	91,6	95,9	93,0	92,6
sbao	7,3	3,3	4,1	3,4	6,4	3,7	1,4	2,8	3,4
so	7,9	2,8	3,6	3,1	6,4	4,7	2,6	4,3	4,0
Vrouwen									
bao	90,9	95,4	96,3	96,0	94,0	96,7	97,6	96,9	96,1
sbao	5,9	3,0	2,2	2,2	4,4	2,0	1,3	1,7	2,3
so	3,1	1,6	1,5	1,8	1,6	1,3	1,1	1,4	1,6

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Tabel b3.2: Rotterdammers in het speciaal voortgezet en praktijkonderwijs naar geslacht en afkomst, schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Totaal									
speciaal onderwijs	6,8	4,1	3,4	3,0	5,7	3,6	2,4	3,6	3,7
praktijkonderwijs	13,2	6,0	5,7	7,3	8,9	5,2	3,4	2,4	5,0
Mannen									
speciaal onderwijs	10,7	5,5	5,2	3,7	8,4	4,6	3,2	4,7	5,0
praktijkonderwijs	14,1	6,5	6,5	7,9	9,3	5,8	4,2	2,4	5,4
Vrouwen									
speciaal onderwijs	2,6	2,8	1,6	2,2	3,0	2,6	1,5	2,5	2,3
praktijkonderwijs	12,2	5,4	4,8	6,7	8,6	4,7	2,5	2,4	4,6

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Tabel b3.3: Rotterdammers in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs naar geslacht en afkomst, schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Totaal									
vmbo bb/kb-lwoo (lj 3-4)	27,7	17,7	14,1	16,1	22,4	11,2	6,2	7,6	12,0
vmbo bb/kb (lj 3-4)	21,9	18,4	16,1	17,8	18,7	10,7	10,0	10,1	13,5
vmbo gtl (lj 3-4)	24,1	26,1	26,3	25,5	25,1	18,5	20,6	19,3	22,0
havo (lj 3-5)	14,2	23,4	25,6	25,0	24,2	30,1	30,3	28,6	26,8
vwo (lj 3-6)	12,1	14,5	17,9	15,6	9,6	29,6	32,9	34,4	25,7
Mannen									
vmbo bb/kb-lwoo (lj 3-4)	27,5	20,2	15,7	15,8	23,5	10,4	5,9	7,3	12,1
vmbo bb/kb (lj 3-4)	25,0	18,8	19,4	19,1	24,7	11,2	11,6	11,4	15,0
vmbo gtl (lj 3-4)	24,3	26,3	22,9	25,3	23,9	19,8	20,6	18,6	21,4
havo (lj 3-5)	12,7	21,8	25,7	24,9	20,2	31,5	31,5	28,9	26,8
vwo (lj 3-6)	10,5	12,8	16,2	14,8	7,7	27,1	30,4	33,8	24,7
Vrouwen									
vmbo bb/kb-lwoo (lj 3-4)	27,8	15,3	12,7	16,4	21,4	11,9	6,5	7,9	11,9
vmbo bb/kb (lj 3-4)	19,2	18,0	13,1	16,5	13,0	10,3	8,4	8,7	11,9
vmbo gtl (lj 3-4)	24,0	25,8	29,3	25,6	26,3	17,2	20,7	20,1	22,7
havo (lj 3-5)	15,5	24,8	25,5	25,2	27,9	28,8	29,1	28,3	26,7
vwo (lj 3-6)	13,6	16,1	19,4	16,4	11,5	31,8	35,3	35,1	26,8

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b3.4: Rotterdammers in het mbo naar geslacht en afkomst, schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Totaal									
mbo, niveau 1	16,0	8,2	7,2	7,7	9,4	10,3	6,2	5,4	7,9
mbo, niveau 2	41,3	40,1	32,5	40,1	38,1	37,2	32,5	31,2	35,5
mbo, niveau 3	18,2	19,1	22,6	18,1	23,7	19,4	18,0	22,8	20,8
mbo, niveau 4	24,5	32,6	37,7	34,0	28,8	33,0	43,3	40,6	35,9
Mannen									
mbo, niveau 1	21,1	10,1	10,6	11,8	15,2	12,9	7,3	6,7	10,6
mbo, niveau 2	44,2	43,0	37,9	44,9	42,1	40,6	35,9	37,4	40,2
mbo, niveau 3	12,6	18,4	19,1	15,1	17,8	16,4	12,6	17,6	16,8
mbo, niveau 4	22,2	28,5	32,4	28,1	24,9	30,1	44,2	38,2	32,5
Vrouwen									
mbo, niveau 1	11,2	6,5	4,0	3,8	3,0	7,6	5,0	3,9	5,2
mbo, niveau 2	38,7	37,4	27,3	35,5	33,7	33,6	29,1	24,7	30,8
mbo, niveau 3	23,5	19,7	25,9	21,0	30,1	22,7	23,4	28,2	24,8
mbo, niveau 4	26,6	36,4	42,8	39,7	33,1	36,1	42,5	43,1	39,3

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Tabel b3.5: Absoluut schoolverzuim (5 -17 jaar) naar geslacht, leeftijd en afkomst, 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
bevolking 5-17 jaar (N)	4.461	10.592	9.029	10.782	2.798	7.735	6.435	30.429	82.261
schoolverzuim (N)	39	37	29	37	9	44	46	87	328
schoolverzuim (5-17 jr)	0,9	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,7	0,3	0,4
1e generatie	1,3	0,8	1,1	0,8	0,0	1,4	1,9	-	1,3
2e generatie	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	-	0,3
mannen	1,2	0,4	0,4	0,4	0,6	0,7	0,7	0,3	0,5
vrouwen	0,6	0,2	0,2	0,3	0,1	0,5	0,8	0,2	0,3
5 t/m 8 jaar	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,4	0,1	0,1
9 t/m 12 jaar	0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,2	0,0	0,1
13 t/m 14 jaar	0,8	0,3	0,1	0,0	0,0	0,6	0,4	0,2	0,3
15 jaar	0,5	0,1	0,5	0,4	0,0	0,8	0,7	0,3	0,4
16 jaar	1,8	1,2	0,7	1,2	1,6	1,6	2,1	1,0	1,2
17 jaar	5,2	2,5	2,1	2,0	1,7	1,8	3,7	1,5	2,2

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b3.6: Relatief schoolverzuim (5-17 jaar) naar geslacht, leeftijd en afkomst, schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking 5-17 jaar (N)	4.461	10.592	9.029	10.782	2.798	7.735	6.435	30.429	82.261
schoolverzuim (N)	439	522	506	551	131	315	261	671	3.396
schoolverzuim (5-17 jr)	9,8	4,9	5,6	5,1	4,7	4,1	4,1	2,2	4,1
1e generatie	13,4	6,6	8,1	8,9	3,8	6,4	7,5	-	8,4
2e generatie	8,3	4,8	5,4	4,9	4,8	3,5	2,7	-	4,8
mannen	10,7	5,7	6,1	5,5	5,9	4,3	3,7	2,3	4,4
vrouwen	9,0	4,2	5,0	4,7	3,5	3,8	4,4	2,1	3,8
5 t/m 8 jaar	4,2	1,9	1,8	1,5	0,7	2,3	2,3	0,7	1,5
9 t/m 12 jaar	4,9	1,8	1,5	1,8	1,3	1,9	2,3	0,5	1,5
13 t/m 14 jaar	13,6	7,0	8,1	7,6	5,5	4,8	5,4	3,2	5,9
15 jaar	20,7	11,4	12,0	12,2	9,8	11,2	7,8	5,7	9,7
16 jaar	20,2	14,3	13,2	12,9	11,8	9,5	8,7	6,0	10,3
17 jaar	20,5	13,2	14,4	10,8	12,3	8,3	8,7	5,3	9,6
5-8 jaar	4,2	1,9	1,8	1,5	0,7	2,3	2,3	0,7	1,5
1e generatie	7,2	0,8	0,0	1,6	6,3	2,2	5,8	-	4,1
2e generatie	3,8	2,0	1,8	1,5	0,6	2,3	1,3	-	1,9
9-12 jaar	4,9	1,8	1,5	1,8	1,3	1,9	2,3	0,5	1,5
1e generatie	5,6	1,5	1,8	5,7	1,7	3,0	4,7	-	3,9
2e generatie	4,7	1,8	1,5	1,6	1,2	1,6	1,3	-	1,8
13-14 jaar	13,6	7,0	8,1	7,6	5,5	4,8	5,4	3,2	5,9
1e generatie	15,2	9,4	10,3	11,5	8,3	6,7	7,7	-	10,1
2e generatie	12,3	6,8	7,8	7,4	5,2	4,2	4,3	-	6,8
15 jaar	20,7	11,4	12,0	12,2	9,8	11,2	7,8	5,7	9,7
1e generatie	20,4	9,1	8,7	14,6	0,0	10,9	9,6	-	12,5
2e generatie	21,0	11,6	12,4	12,0	10,5	11,3	7,0	-	11,9
16 jaar	20,2	14,3	13,2	12,9	11,8	9,5	8,7	6,0	10,3
1e generatie	20,4	12,2	16,0	18,8	7,4	12,2	15,8	-	15,3
2e generatie	20,0	14,6	12,8	12,6	12,4	7,9	5,2	-	12,2
17 jaar	20,5	13,2	14,4	10,8	12,3	8,3	8,7	5,3	9,6
1e generatie	21,9	14,8	14,4	8,3	0,0	7,9	12,3	-	12,6
2e generatie	19,5	13,0	14,4	10,9	14,3	8,6	6,4	-	12,2

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Tabel b3.7: Relatief schoolverzuim (5-17 jaar) naar afkomst, schooljaar 2004-2005 t/m schooljaar 2009-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
2004/2005	6,2	3,3	3,8	3,0	2,7	4,8	3,0	1,8	3,0
2005/2006	5,8	2,8	3,2	2,8	2,7	3,7	3,1	1,7	2,7
2006/2007	6,9	4,0	4,0	3,9	3,5	4,7	3,5	2,0	3,4
2007/2008	7,3	4,0	4,6	3,8	4,0	4,4	3,4	1,9	3,4
2008/2009	6,8	3,9	4,3	4,0	4,0	3,6	3,0	1,9	3,3
2009/2010	9,8	4,9	5,6	5,1	4,7	4,1	4,1	2,2	4,1

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b3.8: Voortijdig schoolverlaters (17-22 jaar) naar geslacht, leeftijd en afkomst, 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking 17-22 jaar (N)	2.772	4.178	5.551	5.226	1.830	4.612	4.575	20.924	49.668
VSV-ers (N)	516	885	1.040	1.047	359	835	1.134	2.869	8.685
aandeel VSV (17-22 jr)	18,6	21,2	18,7	20,0	19,6	18,1	24,8	13,7	17,5
1e generatie	20,8	27,1	20,0	33,9	24,3	23,8	36,1	-	26,8
2e generatie	15,3	19,8	18,4	18,1	18,5	11,2	12,9	-	17,0
mannen	24,1	29,1	23,0	24,5	25,1	19,8	26,0	15,4	20,6
vrouwen	13,6	13,5	14,6	15,4	13,9	16,5	23,6	12,1	14,4
17-18 jaar	7,2	7,1	8,0	6,3	7,7	6,0	8,0	7,0	7,1
19-20 jaar	21,6	25,6	20,8	24,2	24,4	20,3	27,3	16,0	20,2
21-22 jaar	24,1	31,9	25,7	30,1	26,2	24,2	31,9	16,2	22,9
17-18 jaar	7,2	7,1	8,0	6,3	7,7	6,0	8,0	7,0	7,1
1e generatie	9,0	9,9	9,3	10,0	8,1	6,5	12,1	-	9,1
2e generatie	5,7	6,7	7,7	6,0	7,7	5,7	5,3	-	6,5
19-20 jaar	21,6	25,6	20,8	24,2	24,4	20,3	27,3	16,0	20,2
1e generatie	22,4	27,4	21,3	31,1	33,9	26,7	38,0	-	28,6
2e generatie	20,4	25,3	20,7	23,4	22,4	12,9	16,3	-	20,9
21-22 jaar	24,1	31,9	25,7	30,1	26,2	24,2	31,9	16,2	22,9
1e generatie	25,1	34,9	25,0	42,8	26,3	29,3	43,8	-	33,3
2e generatie	21,6	30,8	25,9	26,8	26,2	15,1	15,8	-	24,1

Bron: JOS, GBA, bewerking Risbo

Tabel b3.9: Voortijdig schoolverlaters (17-22 jaar), 1 januari 2007-2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
2007	22,2	19,5	20,3	24,3	20,9	23,6	19,6	16,7	19,5
2008	18,9	18,5	17,6	20,5	18,9	21,7	22,3	15,2	17,8
2009	18,8	19,3	18,4	20,1	19,4	16,8	21,7	14,0	17,0
2010	18,6	21,2	18,7	20,0	19,6	18,1	24,8	13,7	17,5

Bijlage hoofdstuk 4

Tabel b4.1: Werkzoekenden als percentage van de potentiële beroepsbevolking (15-64 jaar), 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking 15-64 jaar (N)	15.249	24.773	40.459	33.262	11.600	33.013	47.886	204.472	410.714
werkzoekenden 15-64 (N)	1.970	3.946	4.142	4.200	950	4.387	3.145	9.896	32.636
% werkzoekenden (15-64)	12,9	15,9	10,2	12,6	8,2	13,3	6,6	4,8	7,9
1e generatie	14,7	20,4	11,6	16,5	9,3	15,4	7,1	-	13,4
2e generatie	5,2	6,7	7,5	5,9	6,0	3,6	5,8	-	6,1
Mannen	12,9	17,4	10,2	12,4	8,3	12,9	6,4	4,9	7,9
Vrouwen	13,0	14,4	10,3	12,8	8,0	13,7	6,8	4,8	7,9
15-24 jaar	5,1	4,5	4,6	3,4	3,7	3,5	2,5	1,7	2,9
25-34 jaar	13,2	15,5	10,4	11,6	9,1	10,8	4,9	3,4	7,2
35-44 jaar	17,5	22,6	11,4	17,0	10,2	17,5	7,3	5,0	9,8
45-54 jaar	19,7	25,4	13,6	22,2	9,2	21,6	9,2	6,1	10,6
55-64 jaar	17,8	21,0	12,6	14,4	10,8	24,7	9,9	7,2	9,6
15-24 jaar	5,1	4,5	4,6	3,4	3,7	3,5	2,5	1,7	2,9
1e generatie	5,8	6,8	5,0	5,2	6,1	4,7	3,1	-	4,8
2e generatie	3,9	4,0	4,5	3,0	3,2	1,9	1,8	-	3,3
25-34 jaar	13,2	15,5	10,4	11,6	9,1	10,8	4,9	3,4	7,2
1e generatie	14,3	17,1	9,4	12,8	7,9	12,0	4,7	-	10,7
2e generatie	8,3	12,7	11,2	10,2	10,1	5,6	5,4	-	9,0
35-44 jaar	17,5	22,6	11,4	17,0	10,2	17,5	7,3	5,0	9,8
1e generatie	18,9	22,8	11,6	17,5	9,9	18,2	7,6	-	15,3
2e generatie	5,2	14,8	9,7	10,9	12,3	5,7	7,0	-	8,0
45-54 jaar	19,7	25,4	13,6	22,2	9,2	21,6	9,2	6,1	10,6
1e generatie	20,1	25,4	13,7	22,3	9,2	21,8	10,9	-	17,4
2e generatie	*	*	*	*	*	*	7,0	-	6,5
55-64 jaar	19,5	23,5	13,0	15,2	11,1	24,7	9,9	7,6	10,0
1e generatie	19,6	23,5	13,1	15,2	11,1	25,1	10,9	-	15,9
2e generatie	*	*	*	*	*	*	8,2	-	8,1

Bron: GBA, UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Bijlagen

Tabel b4.2: Uitkeringsafhankelijkheid naar achtergrondkenmerken en afkomst, 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking (15-64 jr) (N)	15.249	24.773	40.459	33.262	11.600	33.013	47.886	204.472	410.714
uitkeringen (N)	2.571	5.012	4.393	4.100	850	5.143	2.657	9.738	34.464
% uitkering (15-64 jr)	16,9	20,2	10,9	12,3	7,3	15,6	5,5	4,8	8,4
1e generatie	19,5	26,6	13,0	16,7	8,4	18,5	5,9	-	15,1
2e generatie	5,4	7,0	6,6	4,7	5,2	2,2	5,0	-	5,3
Mannen	13,7	19,3	9,3	9,7	4,8	13,5	4,4	4,0	7,1
Vrouwen	19,8	21,2	12,2	15,0	9,6	17,7	6,6	5,6	9,7
15-24 jaar	5,4	4,0	3,6	2,0	3,0	3,8	1,2	0,9	2,2
25-34 jaar	16,0	18,9	9,5	10,4	8,1	11,9	3,1	2,2	6,7
35-44 jaar	23,9	28,2	11,4	16,5	9,8	19,6	5,8	4,7	10,2
45-54 jaar	25,9	34,0	15,6	22,3	8,0	26,2	8,2	6,7	11,8
55-64 jaar	29,2	34,5	17,8	20,7	9,9	33,6	11,5	8,4	12,1
15-24 jaar	5,4	4,0	3,6	2,0	3,0	3,8	1,2	0,9	2,2
1e generatie	6,7	7,6	4,5	4,0	3,8	5,8	1,2	-	4,6
2e generatie	3,2	3,2	3,4	1,7	2,7	1,2	1,2	-	2,4
25-34 jaar	16,0	18,9	9,5	10,4	8,1	11,9	3,1	2,2	6,7
1e generatie	17,4	20,8	8,9	12,0	7,3	14,0	2,9	-	11,3
2e generatie	9,4	15,4	9,9	8,6	8,8	3,1	3,4	-	7,9
35-44 jaar	23,9	28,2	11,4	16,5	9,8	19,6	5,8	4,7	10,2
1e generatie	25,9	28,6	11,4	16,8	9,8	20,5	5,7	-	16,5
2e generatie	6,2	16,5	11,1	13,8	10,1	3,1	5,8	-	7,5
45-54 jaar	25,9	34,0	15,6	22,3	8,0	26,2	8,2	6,7	11,8
1e generatie	26,3	34,0	15,6	22,3	8,0	26,5	9,3	-	19,7
2e generatie	*	*	*	*	*	*	6,9	-	7,2
55-64 jaar	29,5	27,7	17,7	15,0	9,7	33,6	11,5	7,6	10,7
1e generatie	29,5	27,7	17,8	15,0	9,7	34,2	12,5	-	18,3
2e generatie	*	*	*	*	*	*	9,7	-	8,9

Bron: COS, GBA, SoZaWe, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Tabel b4.3: Uitkeringsafhankelijkheid naar voortijdig schoolverlaten (17-22 jaar), 1 januari 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking (17-22)	2772	4178	5551	5226	1830	4612	4575	20924	49668
uitkeringen	121	134	159	87	45	138	49	175	908
% uitkeringen	4,4	3,2	2,9	1,7	2,5	3,0	1,1	0,8	1,8
geen vsv-er	2,6	1,2	1,4	0,6	0,9	1,4	0,6	0,3	0,8
vsv-er	12,2	10,5	9,1	6,0	8,9	10,2	2,6	4,1	6,7
oververtegenwoordiging	4,7	8,4	6,4	10,5	10,1	7,3	4,4	13,4	8,3

Bijlage hoofdstuk 5

Onderzoeksmethode

Een belangrijk doel van de monitor is het kunnen leggen van kruisverbanden tussen de mate waarin bepaalde groepen worden verdacht van criminaliteit en de opleidings- en sociaal-economische positie van deze groepen. Om dit mogelijk te maken is een koppeling gemaakt van gegevens over verdachten van de politie aan gegevens van de bevolking van de gemeente. De databestanden kunnen worden gekoppeld doordat in beide bestanden een unieke persoonlijke code is opgenomen.

De in dit hoofdstuk gepresenteerde resultaten zijn gebaseerd op dit gekoppelde databestand. Dit heeft tot gevolg dat de resultaten uitsluitend betrekking hebben op geregistreerde verdachten die per 1-1-2010 stonden ingeschreven in de Basis Administratie van de gemeente Rotterdam. De gegevens over verdachten zijn gebaseerd op registraties in het zogenaamde Herkenningssysteem (HKS) van de politie Rotterdam-Rijnmond. Omdat hier door conversie problemen veel gegevens ontbreken zijn deze aangevuld met gegevens over verdachten uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Bij de selectie in BVH is nadrukkelijk rekening gehouden met de criteria voor opname in HKS. Er zijn uit BVH dus alleen verdachten geselecteerd die in HKS terecht moeten komen.

Berekening van de omvang van de criminaliteit

In het rapport worden verdachtenpercentages gepresenteerd. Het verdachtenpercentage is berekend door het aantal verdachten in een bepaalde (bevolkings)groep uit te drukken als een percentage van het totaal aantal personen vanaf twaalf jaar in de desbetreffende bevolkingsgroep. Zo wordt de criminaliteitsgraad voor personen van Antilliaanse afkomst in 2010 bijvoorbeeld berekend door de 1.337 verdachten van Antilliaanse afkomst te delen door de 16.869 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst van twaalf jaar en ouder en de uitkomst vervolgens te percenteren $[(1.337/16.869) * 100 = 7,9 \text{ procent}]$.

We kunnen criminaliteit ook over een langere periode bekijken. In de monitor is bijvoorbeeld onderzocht welk deel van de Rotterdammers op enig moment in de periode 2000-2010 in aanraking is gekomen met de politie op verdenking van een delict. Iemand die in 2010 in aanraking is gekomen met de politie op verdenking van een delict telt daarbij als een verdachte. Iemand

die niet in 2010 maar bijvoorbeeld wel in 2005 werd verdacht telt in deze cijfers ook mee als verdachte. Deze gegevens geven dus een beeld van het aandeel Rotterdammer dat ooit (2000-2010) in aanraking is gekomen met de politie op verdenking van een delict. Ook deze cijfers kunnen voor allerlei subgroepen (zoals mannen van Antilliaanse afkomst in de leeftijdscategorie 18-24 jaar) worden berekend en gepresenteerd.

Evenals bij de jaarcijfers gaat het ook hier om unieke personen. Een Rotterdammer die in bijvoorbeeld 2002, 2004, 2005 en 2006 werd verdacht telt slechts 1 keer mee als verdachte. Een Rotterdammer die alleen in 2000 werd verdacht telt ook 1 keer mee.

Er wordt geen onderscheid gemaakt naar de zwaarte van een delict. Iemand die in 2000 werd verdacht van winkeldiefstal telt als 1 verdachte en iemand die bijvoorbeeld in 2000 werd verdacht van diefstal met geweld, in 2003 van heling, en in 2006 van moord telt ook als 1 verdachte.

Toelichting bij de cijfers van 2010

Het cijfer voor 2010 is een voorlopig cijfer. Het cijfer is gebaseerd op registratie van verdachten van een misdrijf in het Herkenningssysteem (HKS) van de politie Rotterdam-Rijnmond, aangevuld met gegevens uit de BVH.

Bijlagen

Tabel b5.1: Kerncijfers criminaliteit(sgraad) naar afkomst

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
% verdachten in:									
2005	9,3	6,2	5,3	3,4	4,6	3,5	2,0	1,6	2,7
2006	8,7	6,3	5,1	3,8	5,0	3,4	2,0	1,5	2,7
2007	9,1	6,3	5,3	3,9	5,2	3,6	2,1	1,7	2,9
2008	8,8	6,4	5,1	3,8	5,2	3,3	2,1	1,6	2,8
2009 voorlopig	7,2	4,6	3,8	2,9	3,1	2,2	1,4	1,2	2,1
2009 definitief	8,0	5,4	4,3	3,4	3,8	2,5	1,7	1,3	2,3
2010^a									
bevolking 12 jr eo (N)	16.869	28.481	45.555	37.941	13.250	35.886	56.869	278.712	513.563
verdachten 12 jr eo (N)	1.337	1.720	2.089	1.346	571	1.079	1.067	3.734	12.943
% verdachten in 2010	7,9	6,0	4,6	3,6	4,3	3,0	1,9	1,3	2,5
1e generatie	7,9	3,8	3,6	2,3	2,9	2,9	1,9	-	3,3
2e generatie	7,9	10,2	6,5	5,6	7,1	3,4	1,9	-	5,2
Mannen	12,5	10,0	7,8	6,2	7,2	4,7	3,0	2,2	4,2
Vrouwen	3,7	1,8	1,8	0,8	1,7	1,3	0,8	0,5	1,0
12-17 jaar	11,7	10,7	6,0	5,5	5,7	4,7	3,8	3,1	5,4
18-24 jaar	9,4	10,7	7,8	6,2	9,0	4,4	3,3	2,9	5,1
25-44 jaar	8,0	5,1	4,8	3,3	4,5	2,9	2,1	1,7	2,9
45-64 jaar	5,3	1,8	3,0	1,6	2,1	1,8	1,2	1,1	1,5
65 e.o.	0,5	0,4	0,5	0,2	0,6	0,5	0,5	0,3	0,3
1^e generatie									
12-17 jaar	12,9	9,7	6,3	4,9	5,3	6,2	4,8	-	7,6
18-24 jaar	9,7	8,8	7,7	4,4	8,0	4,5	3,2	-	5,9
25-44 jaar	8,7	4,5	4,4	2,8	3,8	3,1	2,2	-	3,7
45-64 jaar	5,2	1,8	3,0	1,6	2,1	1,7	1,2	-	2,2
65 e.o.	0,5	0,4	0,5	0,2	0,6	0,5	0,6	-	0,5
2^e generatie									
12-17 jaar	10,7	10,8	5,9	5,5	5,7	4,0	3,3	-	6,6
18-24 jaar	8,7	11,3	7,9	6,6	9,3	4,1	3,5	-	7,3
25-44 jaar	4,2	7,8	5,7	4,6	5,8	2,0	2,1	-	4,1
45-64 jaar	*	*	*	*	*	-	1,1	-	1,3
65 e.o.	*	*	*	*	*	-	-	-	0,3
Mannen									
12-17 jaar	17,2	18,1	8,9	9,2	8,3	7,4	6,1	4,7	8,6
18-24 jaar	14,8	18,6	13,1	11,0	14,9	7,2	5,3	4,6	8,4
25-44 jaar	12,3	8,7	8,0	5,9	7,9	4,4	3,3	2,6	4,5
45-64 jaar	9,0	2,7	5,3	2,8	3,7	2,7	1,9	1,7	2,4
65 e.o.	0,9	0,7	1,0	0,4	0,9	0,7	0,9	0,5	0,6
Vrouwen									
12-17 jaar	5,6	3,1	2,9	1,6	2,9	1,9	1,3	1,4	2,1
18-24 jaar	4,5	3,0	2,8	1,2	3,3	1,6	1,6	1,1	1,8
25-44 jaar	4,0	1,6	2,1	0,7	1,8	1,4	1,0	0,8	1,2
45-64 jaar	1,8	0,5	1,1	0,4	0,5	0,8	0,5	0,4	0,6
65 e.o.	0,3	0,0	0,2	0,0	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1

a) Het cijfer voor 2010 is een voorlopig cijfer. Het cijfer is gebaseerd op registratie van verdachten van een misdrijf in het HKS van de politie Rotterdam-Rijnmond en aangevuld met registratie van verdachten in BVH. Als gevolg van automatiseringsproblemen zijn de registraties in HKS voor 2010 niet volledig en zijn daarom aangevuld met registraties van verdachten uit BVH.

* zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Bron: HKS, politie Rotterdam-Rijnmond, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b5.1: Kerncijfers criminaliteit(sgraad) naar afkomst (vervolg)

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Niet verzuimers	10,1	8,3	4,9	4,3	4,7	4,1	3,2	2,6	4,4
schoolverzuimers	20,1	34,1	16,3	17,4	16,9	13,0	13,4	14,1	18,7
geen vsv-er	8,4	8,9	6,7	5,1	7,1	4,2	3,3	2,5	4,5
vsv-er	20,5	22,7	14,4	11,9	17,5	8,3	6,4	8,4	11,8
geen uitkering (% vd)	7,0	6,0	4,4	3,7	4,3	2,8	1,9	1,5	2,6
uitkering (% vd)	13,9	7,0	9,0	3,8	8,8	4,8	4,7	5,5	6,5
niet werkzoekend (% vd)	7,5	6,4	4,5	3,8	4,5	2,9	2,0	1,6	2,7
werkzoekend (% vd)	12,9	5,6	8,0	3,7	6,6	4,1	3,6	3,6	5,1

Tabel b5.2: Criminaliteitsgraad personen van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst naar leeftijd 2000-2010

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antillen											
12-17 jaar	9,4	8,9	9,4	11,4	12,5	14,6	12,3	13,9	11,5	9,7	11,7
18-24 jaar	10,9	10,0	11,4	11,6	11,4	10,0	10,3	9,8	11,9	9,8	9,4
25-44 jaar	8,7	9,3	9,4	10,2	10,9	9,3	9,1	9,3	8,3	8,7	8,0
45-64 jaar	3,1	3,3	3,5	5,0	5,0	5,7	4,8	5,6	6,1	4,9	5,3
65 e.o.	0,4	0,4	0,3	0,3	1,3	1,5	1,2	0,7	0,4	1,2	0,5
Marokko											
12-17 jaar	8,0	9,6	9,0	11,0	11,1	10,0	12,0	11,9	12,2	8,9	10,7
18-24 jaar	7,3	8,5	10,5	11,3	10,9	10,5	10,0	10,8	11,1	10,5	10,7
25-44 jaar	4,0	3,8	4,2	5,1	5,6	5,0	4,9	4,7	4,8	4,2	5,1
45-64 jaar	1,0	0,9	1,0	1,6	1,4	1,6	1,6	1,8	2,0	1,8	1,8
65 e.o.	0,0	0,0	0,2	0,5	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5	0,6	0,4

Bron: HKS/BVH, politie Rotterdam-Rijnmond, bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b5.3: Percentage van bevolking van 12 jaar en ouder dat in de periode 2000-2010 minimaal een keer in aanraking is gekomen met de politie op verdenking van een delict en per 1 januari 2010 in Rotterdam woont

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Bevolking (N)	16.869	28.481	45.555	37.941	13.250	35.886	56.869	278.712	513.563
Verdachten (N)	5.273	6.702	10.064	6.237	2.778	5.184	5.523	24.353	66.114
% verdachten	31,3	23,5	22,1	16,4	21,0	14,4	9,7	8,7	12,9
1e generatie	32,6	19,6	20,2	13,7	17,6	14,6	8,7	-	16,6
2e generatie	25,9	30,7	25,8	20,9	27,5	13,8	11,2	-	20,2
Mannen	43,2	36,4	34,9	27,6	32,3	21,7	14,8	13,9	20,1
Vrouwen	20,1	10,0	11,0	4,9	10,5	7,2	4,9	3,9	6,0
12-17 jaar	23,3	20,5	13,8	11,3	15,3	10,5	9,1	8,0	12,1
18-24 jaar	31,4	37,8	30,2	24,1	32,5	16,7	13,1	14,7	20,6
25-44 jaar	37,1	25,6	25,3	18,8	25,9	15,5	11,1	11,9	16,3
45-64 jaar	28,2	13,7	19,8	12,2	14,9	13,5	9,2	8,6	11,0
65 e.o.	6,6	5,2	6,8	3,0	6,9	4,2	3,7	2,9	3,2
1^e generatie									
12-17 jaar	24,1	19,9	14,6	10,4	13,8	12,1	10,0	-	15,3
18-24 jaar	31,0	34,3	26,1	18,8	26,3	16,4	10,2	-	20,4
25-44 jaar	39,5	23,1	23,4	16,0	23,5	15,7	9,3	-	19,0
45-64 jaar	28,4	13,7	19,8	12,2	14,9	13,5	9,4	-	15,4
65 e.o.	6,7	5,2	6,9	3,0	6,9	4,3	3,9	-	4,9
2^e generatie									
12-17 jaar	22,6	20,6	13,7	11,3	15,5	9,8	8,7	-	14,3
18-24 jaar	32,3	38,9	31,3	25,3	34,3	17,1	16,8	-	28,1
25-44 jaar	23,5	35,6	29,1	25,9	30,5	14,4	13,8	-	22,5
45-64 jaar	*	*	*	*	*	*	8,9	-	9,5
65 e.o.	*	*	*	*	*	*	3,4	-	3,4
Mannen									
12-17 jaar	31,8	32,5	19,8	18,4	20,1	15,8	12,6	11,4	17,8
18-24 jaar	43,7	59,1	43,5	40,5	45,2	25,0	19,5	22,1	30,9
25-44 jaar	49,0	40,9	40,2	32,1	43,4	23,0	16,4	17,6	24,6
45-64 jaar	42,4	21,4	32,9	20,6	24,8	20,8	14,1	13,3	17,2
65 e.o.	11,3	7,7	13,7	4,7	11,2	6,2	6,9	5,5	6,0
Vrouwen									
12-17 jaar	14,0	8,2	7,5	3,9	10,3	5,0	5,2	4,4	6,0
18-24 jaar	20,4	17,2	17,4	7,1	20,1	8,5	7,1	7,3	10,4
25-44 jaar	25,8	10,7	12,7	5,5	12,3	7,8	5,9	5,4	7,9
45-64 jaar	15,3	4,4	8,7	3,4	5,4	6,5	4,5	3,8	4,9
65 e.o.	3,7	0,8	2,3	0,7	1,6	2,3	1,2	1,1	1,2

Bron: HKS/BVH, politie Rotterdam-Rijnmond (door de KLPD verijkte versie), bewerking Risbo.

*zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Tabel b5.4: Criminaliteit naar delicttype, afkomst en leeftijdscategorie, 2010

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
12-17 jaar									
gewelddadige seksuele misdrijven	4,0	2,3	2,7	1,6	3,0	0,9	1,2	1,6	2,2
overige seksuele misdrijven	14,0	12,6	16,4	17,1	13,4	17,7	13,4	14,8	14,7
geweld tegen personen	12,5	7,7	9,2	8,9	7,5	5,2	7,3	4,8	7,9
vermogen met geweld	45,9	47,6	40,0	32,6	56,0	42,9	48,8	33,5	41,7
vermogen zonder geweld	14,3	19,5	21,3	24,6	14,2	26,0	17,1	29,8	21,9
vernieling openbare orde en gezag	1,0	0,6	0,5	0,0	0,0	0,9	0,6	0,5	0,5
verkeersmisdrijven	1,0	2,1	1,5	3,5	0,0	0,4	1,2	2,9	2,0
drugsmisdrijven	2,0	2,0	1,2	2,6	1,5	1,3	1,2	2,7	2,0
overige misdrijven	5,3	5,5	7,2	9,1	4,5	4,8	9,1	9,3	7,0
18-24 jaar									
gewelddadige seksuele misdrijven	1,4	0,5	1,0	0,7	0,4	1,0	0,7	0,6	0,8
overige seksuele misdrijven	22,1	14,7	18,8	18,1	25,7	18,8	17,7	16,2	18,1
geweld tegen personen	5,2	3,5	4,3	2,4	5,4	2,6	3,0	2,2	3,4
vermogen met geweld	33,5	29,5	26,9	15,4	23,9	32,2	31,3	25,7	27,0
vermogen zonder geweld	14,1	15,1	14,4	12,8	18,1	16,8	14,7	17,5	15,5
vernieling openbare orde en gezag	0,6	0,1	0,1	0,2	0,4	0,8	0,0	0,7	0,4
verkeersmisdrijven	10,2	15,5	21,8	32,2	16,3	16,8	21,3	26,1	20,9
drugsmisdrijven	3,6	10,3	4,0	7,2	4,0	4,1	5,3	3,5	5,4
overige misdrijven	9,4	10,7	8,6	10,9	5,8	7,0	6,0	7,5	8,6
25-44 jaar									
gewelddadige seksuele misdrijven	1,0	1,0	0,9	0,3	0,4	1,4	0,9	0,5	0,8
overige seksuele misdrijven	24,6	23,7	25,7	28,1	31,2	23,1	20,8	21,8	24,0
geweld tegen personen	2,8	1,9	1,6	0,8	3,3	1,7	1,4	0,6	1,5
vermogen met geweld	30,6	21,9	24,1	15,9	19,7	24,8	25,6	22,0	23,3
vermogen zonder geweld	8,8	10,6	8,7	9,2	9,7	11,8	10,4	10,7	10,0
vernieling openbare orde en gezag	0,4	0,4	0,1	0,4	0,4	0,7	0,4	1,0	0,5
verkeersmisdrijven	20,5	21,3	27,9	30,1	28,6	24,1	26,9	29,2	26,3
drugsmisdrijven	4,2	10,2	4,8	7,0	4,5	4,8	7,3	6,8	6,4
overige misdrijven	7,0	8,9	6,2	8,3	2,2	7,6	6,2	7,4	7,2
45-64 jaar									
gewelddadige seksuele misdrijven	0,0	0,0	0,8	0,0	5,6	1,0	0,4	0,5	0,7
overige seksuele misdrijven	21,5	33,0	23,8	27,6	14,3	23,0	21,2	21,3	22,4
geweld tegen personen	2,0	1,7	0,8	0,7	0,8	0,0	0,0	0,5	0,7
vermogen met geweld	35,8	18,3	34,3	20,0	19,0	35,7	32,5	22,7	27,4
vermogen zonder geweld	9,2	6,1	7,6	6,2	22,2	9,2	7,4	9,6	9,2
vernieling openbare orde en gezag	0,3	0,9	0,8	4,1	2,4	0,0	0,4	2,5	1,6
verkeersmisdrijven	18,8	14,8	15,4	26,2	32,5	18,4	28,6	31,3	25,0
drugsmisdrijven	6,8	14,8	10,1	7,6	0,8	7,7	6,9	4,8	6,7
overige misdrijven	5,5	10,4	6,5	7,6	2,4	5,1	2,6	6,9	6,2
65 jaar eo									
gewelddadige seksuele misdrijven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4	3,7
overige seksuele misdrijven	50,0	50,0	37,5	33,3	28,6	27,3	13,3	16,6	19,3
geweld tegen personen	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,3
vermogen met geweld	50,0	0,0	31,3	50,0	42,9	18,2	48,9	26,3	30,3
vermogen zonder geweld	0,0	16,7	0,0	16,7	0,0	0,0	4,4	4,9	4,7
vernieling openbare orde en gezag	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	4,4	4,4	4,0
verkeersmisdrijven	0,0	16,7	25,0	0,0	0,0	36,4	20,0	36,6	31,0
drugsmisdrijven	0,0	0,0	6,3	0,0	0,0	0,0	6,7	2,9	3,3
overige misdrijven	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	18,2	2,2	2,9	3,3

Bron: HKS/BVH, politie Rotterdam-Rijnmond, bewerking Risbo

Tabel b5.5: Indeling delicten

gewelddadige seksuele delicten	Verkrachting (SR242) Aanranding (SR246)
overige seksuele delicten	Schennis eerbaarheid (SR239) Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)
gewelddadige delicten overig	Bedreiging (SR285) Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292) Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292) Mishandeling (SR300-SR306)
vermogensdelicten met geweld	Diefstal met geweld (SR312) Afpersing (SR317)
vermogensdelicten overig	Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214) Overige valsheid (SR216-SR232, SR234) Eenvoudige diefstal (SR310) Diefstal verbreking (SR311.) Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.) Verduistering (SR321-SR323) Bedrog (SR326-SR337, SR339) Heling (SR416, SR417)
vernieling en openbare orde	Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A) Gemeengevaarlijke misdrijven (SR157, SR158) Tegen openbaar gezag (SR177-SR206) Overige vernieling (SR350-SR354)
verkeer misdrijven	rijden onder invloed (WVW26,WV8) Verlaten plaats ongeval (WVW30, WV7) Rijden na ontzegging (WVW32, WV9) Weigeren bloedproef (WV163, WVW) Dood/letsel door schuld (WVW36, WV6, WV175) Joyriding (WVW37, WV176.2, WV11) Overig misdrijven WVW
Drugsdelicten	Middelenlijst I (harddrugs) Middelenlijst II (softdrugs) Overige opiumwet
overige delicten	Overige misdrijven SR Wet Wapens & munitie Misdrijven andere wetten

Tabel b5.6: Kerncijfers aard criminaliteit, percentage verdachte naar type misdrijf en naar afkomst, 2010*

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet-westers	westers	autochtoon	totaal
Aard criminaliteit									
verdachten	1.337	1.720	2.089	1.346	571	1.079	1.067	3.734	12.943
delicten	2.099	2.669	2.929	1.891	812	1.536	1.479	5.020	18.435
Antecedenten/ verdachte	1,6	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4
Betrokken bij (%):									
Geweld	2,6	1,7	1,4	1,1	1,5	0,9	0,5	0,3	0,7
Vermogen	3,1	2,1	1,4	0,8	1,2	1,0	0,6	0,3	0,7
Openbare Orde	1,3	1,2	0,7	0,6	0,7	0,5	0,3	0,2	0,4
Verkeer	1,3	1,0	1,1	1,0	1,1	0,6	0,5	0,4	0,6
Drugs	0,4	0,6	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Overig	0,8	0,7	0,4	0,4	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2

* Het cijfer voor 2010 is een voorlopig cijfer. Het cijfer is gebaseerd op registratie van verdachten van een misdrijf in het HKS van de politie Rotterdam-Rijnmond en aangevuld met registratie van verdachten in BVH. Als gevolg van automatiseringsproblemen zijn de registraties in HKS voor 2010 niet volledig en zijn daarom aangevuld met registraties van verdachten uit BVH.

Bron: HKS/BVH, politie Rotterdam-Rijnmond, (door de KLPD verijkte versie),bewerking Risbo

Bijlagen

Tabel b5.7: Kerncijfers vervolgde jongeren (12 t/m 22 jaar) naar afkomst

	Antillen	Marokko	Suriname	Turkije	Kaapverdië	overig niet- westers	westers	autochtoon	totaal
% vervolgden 2007-2010									
2007	11,0	9,1	7,5	6,0	7,3	5,1	3,6	3,4	5,5
2008	11,4	9,9	7,0	5,9	8,0	4,6	4,0	3,5	5,5
2009	9,9	10,1	6,1	5,7	6,7	4,1	3,6	3,1	5,1
2010	6,3	6,9	3,7	3,7	4,0	2,7	2,3	1,9	3,3
bevolking 12 t/m 22 jaar	4.527	7.940	9.239	9.537	3.005	6.737	5.851	32.233	80.673
vervolgden 12 t/m 22 jaar	287	549	342	353	119	174	132	620	2.625
% vervolgden 2010	6,3	6,9	3,7	3,7	4,0	2,7	2,3	1,9	3,3
1e generatie	6,4	5,7	3,7	2,8	3,0	2,7	2,4	-	3,7
2e generatie	6,2	7,1	3,7	3,8	4,2	2,8	2,1	-	4,3
mannen	10,1	12,2	6,1	5,9	6,6	4,4	3,6	3,1	5,3
vrouwen	2,6	1,6	1,3	1,4	1,2	1,1	0,9	0,8	1,2
12-17 jaar	6,8	7,5	3,6	3,7	4,4	3,3	2,8	2,5	3,8
18-22 jaar	5,9	6,1	3,8	3,7	3,5	2,3	1,9	1,5	2,8

Bron: OM, bewerking Risbo

Bijlage 6

VSV-ers, uitkeringsontvangers en verdachten: aantallen en percentages naar deelgemeente en buurt

In de tabellen b6.1 en b6.2 zijn VSV-ers, uitkeringsontvangers en verdachten per deelgemeente en buurt weergegeven.

Voorbeeld: per 1 januari 2010 wonen 2.772 personen van Antilliaanse afkomst in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar in Rotterdam. Daarvan staan er 516 geregistreerd als voortijdig schoolverlaters. Dit komt overeen met 18,6 procent. Vervolgens is voor elke deelgemeente en buurt een soortgelijke berekening gemaakt. We zien dan bijvoorbeeld dat er in Charlois 507 personen van Antilliaanse afkomst wonen in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar. Daarvan staan er 117 geregistreerd als voortijdig schoolverlater. Dit komt overeen met 23,1 procent. Het percentage VSV-ers onder personen van Antilliaanse afkomst in Charlois is dus hoger dan het gemiddelde percentage VSV-ers onder Antillianen in heel Rotterdam. Soortgelijke berekening is gemaakt voor uitkeringsontvangers en verdachten.

Totaalscore

In de laatste kolom is een totaalscore berekend. Deze totaalscore is berekend door voor de drie indicatoren (vsv, uitkeringen, verdachten) per deelgemeente/buurt een verschilscore ten opzichte van het gemiddelde van alle Rotterdammers van Antilliaanse afkomst te bepalen en deze vervolgens te sommeren.

- In Rotterdam is het aandeel voortijdig schoolverlaters van Antilliaanse afkomst 18,6 procent. In Charlois is het aandeel voortijdig schoolverlaters van Antilliaanse afkomst 23,1 procent. De in Charlois wonende Antillianen scoren daarmee $(23,1 - 18,6 = 4,5)$ procent slechter dan het gemiddelde van de Rotterdamse bevolking van Antilliaanse afkomst;
- In Charlois ontvangt 20,6 procent van de personen van Antilliaanse afkomst een uitkering. Van alle Rotterdammers van Antilliaanse afkomst ontvangt 16,8 procent een uitkering. De in Charlois wonende personen van Antilliaanse afkomst scoren daarmee $(20,6 - 16,8 = 3,8)$ procent slechter dan gemiddeld;
- In Charlois is het aandeel verdachten van Antilliaanse afkomst 8,8 procent. De in Charlois wonende personen van Antilliaanse afkomst

scoren daarmee (8,8-7,9=0,9 procent) slechter dan het gemiddelde van de Rotterdammers van Antilliaanse afkomst;

- In totaal scoort de bevolking van Antilliaanse afkomst in Charlois 4,5+3,8+0,9=9,2 procent slechter dan het gemiddelde van de totale groep Rotterdammers van Antilliaanse afkomst .

Opmerking:

- Als gevolg van kleine aantallen in een deelgemeente of buurt kunnen door toevalsfluctuaties grote verschilscores ontstaan (zie bijvoorbeeld Hillegersberg-Zuid). Voordat er conclusie over deelgemeenten kunnen worden getrokken is het daarom noodzakelijk om goed naar de aantallen te kijken.

Tabel b6.1a: Rotterdammers van Antilliaanse afkomst: voortijdig schoolverlaters, uitkeringsontvangers en verdachten naar deelgemeente, 2010

	VSV (17 t/m 22 jaar)			Uitkeringen (15 t/m 64 jaar)			Verdachten (12 jaar en ouder)			totaal*
	bevolking	VSV(N)	VSV(%)	bevolking	Uitkering(N)	Uitkering(%)	bevolking	verdacht(N)	verdacht(%)	
Rotterdam	2.772	516	18,6	15.249	2.571	16,9	16.869	1.337	7,9	0,0
Stadscentrum	138	10	7,2	691	61	8,8	738	38	5,1	-22,3
Delfshaven	447	76	17,0	2.143	339	15,8	2.284	222	9,7	-0,9
Overschie	24	7	29,2	194	25	12,9	226	24	10,6	9,3
Noord	180	24	13,3	962	134	13,9	1.032	75	7,3	-8,9
Hillegersberg-Schiebroek	77	17	22,1	453	56	12,4	494	33	6,7	-2,2
Kralingen-Crooswijk	156	18	11,5	770	101	13,1	834	39	4,7	-14,1
Prins Alexander	194	40	20,6	1.224	128	10,5	1.371	79	5,8	-6,5
Feijenoord	406	85	20,9	2.292	490	21,4	2.568	222	8,6	7,5
IJsselmonde	362	80	22,1	2.134	411	19,3	2.444	212	8,7	6,7
Charlois	507	117	23,1	2.990	621	20,8	3.290	291	8,8	9,3
Pernis	19	4	21,1	73	12	16,4	77	5	6,5	0,6
Hoogvliet	258	38	14,7	1.297	191	14,7	1.481	93	6,3	-7,7
Hoek van Holland	3	0	0,0	24	2	8,3	28	4	14,3	-20,8

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Tabel b6.1b: Rotterdammers van Marokkaanse afkomst: voortijdig schoolverlaters, uitkeringsontvangers en verdachten naar deelgemeente, 2010

	VSV (17 t/m 22 jaar)			Uitkeringen (15 t/m 64 jaar)			Verdachten (12 jaar en ouder)			totaal*
	bevolking	VSV(N)	VSV(%)	bevolking	Uitkering(N)	Uitkering(%)	bevolking	verdacht(N)	verdacht(%)	
Rotterdam	4.178	885	21,2	24.773	5.012	20,2	28.481	1.720	3,5	0,0
Stadscentrum	171	44	25,7	1.210	250	20,7	1.420	73	3,4	4,9
Delfshaven	1.102	250	22,7	6.087	1.344	22,1	7.081	437	3,6	3,5
Overschie	109	16	14,7	634	89	14,0	698	38	2,0	-14,2
Noord	546	121	22,2	3.111	629	20,2	3.627	212	3,1	0,6
Hillegersberg-Schiebroek	116	30	25,9	804	163	20,3	904	52	4,7	6,0
Kralingen-Crooswijk	529	113	21,4	2.854	633	22,2	3.344	227	3,4	2,1
Prins Alexander	166	33	19,9	1.055	146	13,8	1.143	76	4,2	-7,0
Feijenoord	755	147	19,5	4.549	955	21,0	5.277	289	3,4	-1,0
IJsselmonde	187	27	14,4	1.303	238	18,3	1.443	93	4,5	-7,7
Charlois	433	86	19,9	2.808	510	18,2	3.134	186	3,5	-3,3
Pernis	7	3	42,9	31	2	6,5	36	4	13,6	18,1
Hoogvliet	55	14	25,5	304	49	16,1	345	32	3,9	0,6
Hoek van Holland	*	*	*	21	4	19,0	27	1	2,4	26,5

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Bijlagen

Tabel b6.2a: Rotterdammers van Antilliaanse afkomst: voortijdig schoolverlaters, uitkeringsontvangers en verdachten naar buurt, 2010

	VSV (17 t/m 22 jaar)			Uitkeringen (15 t/m 64 jaar)			Verdachten (12 jaar en ouder)			totaal*
	bevolking	VSV(N)	VSV(%)	bevolking	Uitkering(N)	Uitkering(%)	bevolking	verdacht(N)	verdacht(%)	
Rotterdam	2.772	516	18,6	15.249	2.571	16,9	16.869	1.337	7,9	0,0
Cool/KvZ/Nwe Werk/Dijkzigt	68	2	2,9	272	9	3,3	278	11	4,0	-33,2
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	47	1	2,1	244	11	4,5	252	8	3,2	-33,6
Oude Westen	23	7	30,4	175	41	23,4	208	19	9,1	19,5
Delfshaven	142	9	6,3	529	66	12,5	543	49	9,0	-15,6
Bospolder	21	7	33,3	162	40	24,7	168	14	8,3	22,9
Tussendijken	27	6	22,2	176	33	18,8	190	18	9,5	7,1
Spangen	29	4	13,8	198	33	16,7	220	24	10,9	-2,0
Nieuwe Westen	78	11	14,1	428	81	18,9	463	49	10,6	0,2
Middelland	100	26	26,0	329	47	14,3	347	46	13,3	10,2
Oud-Mathenesse/Witte Dorp	26	6	23,1	165	11	6,7	176	9	5,1	-8,5
Schiemon	24	7	29,2	156	28	17,9	177	13	7,3	11,0
Kleinpolder	12	3	25,0	109	13	11,9	131	16	12,2	5,7
Overschie e.o.	12	4	33,3	85	12	14,1	95	8	8,4	12,4
Agniesebuurt	26	3	11,5	114	9	7,9	121	10	8,3	-15,7
Provenierswijk	47	3	6,4	165	13	7,9	174	8	4,6	-24,5
Bergpolder	24	0	0,0	137	21	15,3	141	7	5,0	-23,1
Blijdorp/Blijdorpse Polder	21	3	14,3	97	3	3,1	104	9	8,7	-17,3
Liskwartier	21	5	23,8	131	26	19,8	143	5	3,5	3,7
Oude Noorden	41	10	24,4	318	62	19,5	349	36	10,3	10,8
Schiebroek	56	15	26,8	296	41	13,9	323	24	7,4	4,7
Hillegersberg-Zuid	6	0	0,0	62	4	6,5	63	3	4,8	-32,1
Hillegersberg-Noord	12	2	16,7	59	11	18,6	65	6	9,2	1,1
Terbregge	*	*	*	12	0	0,0	13	0	0,0	-43,4
Molenlaankwartier	*	*	*	24	0	0,0	30	0	0,0	-43,4
Rubroek	24	1	4,2	149	24	16,1	158	3	1,9	-21,2
Nieuw-Crooswijk	7	3	42,9	35	7	20,0	42	4	9,5	29,0
Oud-Crooswijk	37	5	13,5	165	22	13,3	176	10	5,7	-10,9
Kralingen-West	44	5	11,4	223	26	11,7	246	14	5,7	-14,6
Kralingen-Oost/Kr. Bos	10	1	10,0	51	5	9,8	58	1	1,7	-21,9
De Esch	15	2	13,3	98	13	13,3	103	4	3,9	-12,9
Struisenburg	19	1	5,3	49	4	8,2	51	3	5,9	-24,0
s-Gravenland	22	0	0,0	109	1	0,9	119	1	0,8	-41,7
Kralingseveer	5	0	0,0	17	2	11,8	18	2	11,1	-20,5
Prinsenland	11	2	18,2	128	13	10,2	144	6	4,2	-10,8
Het Lage Land	33	6	18,2	176	13	7,4	190	7	3,7	-14,1
Ommoord	39	15	38,5	207	31	15,0	244	15	6,1	16,2
Zevenkamp	56	10	17,9	317	35	11,0	352	24	6,8	-7,7
Oosterflank	22	7	31,8	191	28	14,7	211	18	8,5	11,6
Nesselande	6	0	0,0	79	5	6,3	93	6	6,5	-30,6
Kop van Zuid-Entrepot	38	7	18,4	228	30	13,2	258	17	6,6	-5,2
Vreewijk	57	10	17,5	324	84	25,9	353	30	8,5	8,5
Bloemhof	107	22	20,6	532	119	22,4	590	53	9,0	8,6
Hillesluis	79	20	25,3	387	69	17,8	428	38	8,9	8,6
Katendrecht	37	8	21,6	194	45	23,2	228	21	9,2	10,6
Afrikaanderwijk	46	7	15,2	304	65	21,4	340	27	7,9	1,1
Feijenoord	33	9	27,3	271	66	24,4	315	30	9,5	17,8
Noordereiland	9	2	22,2	52	12	23,1	56	6	10,7	12,6
Oud-IJsselmonde	13	6	46,2	99	14	14,1	106	14	13,2	30,1
Lombardijen	61	14	23,0	414	81	19,6	472	46	9,7	8,9
Groot-IJsselmonde	171	29	17,0	968	199	20,6	1.118	87	7,8	2,0
Beverwaard	117	31	26,5	653	117	17,9	748	65	8,7	9,7
Tarnewijk	134	29	21,6	752	122	16,2	827	74	8,9	3,3
Carnisse	60	17	28,3	363	47	12,9	388	28	7,2	5,0
Zuidwijk	110	21	19,1	573	165	28,8	628	64	10,2	14,7
Oud-Charlois	75	20	26,7	500	96	19,2	548	45	8,2	10,7
Wielewaal	*	*	*	11	4	36,4	11	0	0,0	-7,0
Zuidplein/Zuiderpark	10	5	50,0	54	12	22,2	58	11	19,0	47,8
Pendrecht	102	20	19,6	666	159	23,9	751	62	8,3	8,4
Heijplaat	15	5	33,3	71	16	22,5	79	7	8,9	21,3
Pernis	19	4	21,1	73	12	16,4	77	5	6,5	0,6
Hoogvliet-Noord	133	18	13,5	674	104	15,4	776	46	5,9	-8,6
Hoogvliet-Zuid	125	20	16,0	623	87	14,0	705	47	6,7	-6,7
Hoek van Holland	*	*	*	24	2	8,3	28	4	14,3	-20,8

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Bijlagen

Tabel b6.2b: Rotterdammers van Marokkaanse afkomst: voortijdig schoolverlaters, uitkeringsontvangers en verdachten naar buurt, 2010

	VSV (17 t/m 22 jaar)			Uitkeringen (15 t/m 64 jaar)			Verdachten (12 jaar en ouder)			totaal*
	bevolking	VSV(N)	VSV(%)	bevolking	Uitkering(N)	Uitkering(%)	bevolking	verdacht(N)	verdacht(%)	
Rotterdam	4.178	885	21,2	24.773	5.012	20,2	28.481	1.720	3,5	0,0
Cool/KvZ/Nwe Werk/Dijkzigt	25	6	24,0	186	31	16,7	221	13	4,1	-0,1
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	19	3	15,8	208	32	15,4	217	14	1,9	-11,8
Oude Westen	127	35	27,6	816	187	22,9	982	46	3,7	9,3
Delfshaven	57	13	22,8	358	86	24,0	407	39	4,3	6,2
Bospolder	124	28	22,6	756	197	26,1	893	50	4,4	8,2
Tussendijken	127	26	20,5	679	170	25,0	815	62	3,1	3,7
Spangen	231	52	22,5	1.203	236	19,6	1.407	73	3,1	0,3
Nieuwe Westen	323	60	18,6	1.819	407	22,4	2.137	121	3,2	-0,7
Middelland	105	31	29,5	552	126	22,8	634	36	4,4	11,8
Oud-Mathenesse/Witte Dorp	58	18	31,0	312	34	10,9	342	31	4,2	1,2
Schiemon	77	22	28,6	408	88	21,6	446	25	4,4	9,7
Kleinpolder	89	11	12,4	513	64	12,5	566	29	1,8	-18,2
Overschie e.o.	20	5	25,0	121	25	20,7	132	9	3,1	3,9
Agniesebuurt	55	15	27,3	322	66	20,5	379	26	4,0	6,9
Provenierswijk	45	13	28,9	238	44	18,5	282	16	3,3	5,8
Bergpolder	36	8	22,2	265	43	16,2	294	18	2,3	-4,2
Blijdorp/Blijdorpse Polder	17	3	17,6	76	5	6,6	84	5	4,7	-16,0
Liskwartier	56	9	16,1	424	82	19,3	491	29	2,9	-6,6
Oude Noorden	337	73	21,7	1.786	389	21,8	2.097	118	3,0	1,6
Schiebroek	86	21	24,4	615	122	19,8	687	41	5,1	4,4
Hillegersberg-Zuid	4	2	50,0	25	1	4,0	29	1	1,8	10,9
Hillegersberg-Noord	19	6	31,6	121	35	28,9	139	7	4,9	20,5
Terbregge	7	1	14,3	36	4	11,1	40	3	4,4	-15,1
Molenlaankwartier	*	*	*	7	1	14,3	9	0	0,0	-
Rubroek	81	19	23,5	427	104	24,4	514	33	4,4	7,4
Nieuw-Crooswijk	42	7	16,7	234	41	17,5	274	29	5,6	-5,1
Oud-Crooswijk	137	28	20,4	759	210	27,7	910	62	3,7	6,9
Kralingen-West	233	53	22,7	1.196	238	19,9	1.374	85	2,7	0,4
Kralingen-Oost/Kr. Bos	10	1	10,0	50	11	22,0	61	4	4,0	-8,9
De Esch	16	3	18,8	118	20	16,9	125	10	1,3	-7,9
Struisenburg	10	2	20,0	70	9	12,9	86	4	3,0	-9,0
s-Gravenland	8	2	25,0	60	2	3,3	63	0	7,2	-9,4
Kralingseveer	*	*	*	8	0	0,0	8	0	0,0	-44,9
Prinsenland	23	2	8,7	125	14	11,2	135	7	2,4	-22,6
Het Lage Land	16	1	6,3	113	12	10,6	120	4	0,9	-27,1
Ommoord	53	14	26,4	260	36	13,8	284	29	4,6	-0,1
Zevenkamp	44	8	18,2	276	47	17,0	307	20	5,8	-3,9
Oosterflank	15	4	26,7	139	29	20,9	143	9	3,9	6,6
Nesseland	5	2	40,0	74	6	8,1	83	7	5,1	8,3
Kop van Zuid-Entrepot	70	14	20,0	504	114	22,6	561	33	2,1	-0,2
Vreewijk	53	8	15,1	333	65	19,5	387	21	3,7	-6,6
Bloemhof	171	39	22,8	938	207	22,1	1.070	62	3,4	3,4
Hillesluis	155	25	16,1	929	187	20,1	1.110	60	3,1	-5,6
Katendrecht	42	9	21,4	217	44	20,3	246	9	3,5	0,3
Afrikaanderwijk	136	28	20,6	815	174	21,3	939	49	3,7	0,7
Feijenoord	115	22	19,1	709	139	19,6	845	43	3,5	-2,7
Noordereiland	13	2	15,4	104	25	24,0	119	12	4,4	-1,1
Oud-IJsselmonde	8	0	0,0	66	7	10,6	71	3	5,9	-28,4
Lombardijen	63	8	12,7	471	101	21,4	529	34	3,7	-7,1
Groot-IJsselmonde	91	15	16,5	567	99	17,5	632	43	4,6	-6,3
Beverwaard	25	4	16,0	199	31	15,6	211	13	5,4	-7,9
Tarwewijk	104	18	17,3	648	109	16,8	723	49	3,9	-6,9
Carnisse	60	10	16,7	381	53	13,9	426	22	4,5	-9,8
Zuidwijk	81	22	27,2	498	92	18,5	546	36	3,0	3,8
Oud-Charlois	79	14	17,7	564	119	21,1	649	35	2,7	-3,4
Wielewaal	*	*	*	14	0	0,0	15	0	16,7	-28,2
Zuidplein/Zuiderpark	4	1	25,0	38	4	10,5	44	0	3,1	-6,3
Pendrecht	102	21	20,6	639	125	19,6	701	43	3,8	-0,9
Heijplaat	*	*	*	26	8	30,8	30	1	0,0	-14,1
Pernis	7	3	42,9	31	2	6,5	36	4	13,6	18,1
Hoogvliet-Noord	33	4	12,1	188	24	12,8	209	16	3,7	-16,3
Hoogvliet-Zuid	22	10	45,5	116	25	21,6	136	16	4,2	26,4
Hoek van Holland	*	*	*	21	4	19,0	27	1	2,4	26,5

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

Tabel b6.3: Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst: schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten, werkzoekenden, uitkeringsontvangers en verdachten naar deelgemeente, 2005-2010

	Antillen						Marokko						totaal					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rotterdam																		
schoolverzuim (%)	6,2	5,8	6,9	7,3	6,8	9,8	3,2	2,8	4,0	4,0	3,9	4,9	3,0	2,7	3,4	3,4	3,3	4,1
voortijdig schoolverlaten (%)			22,2	18,9	18,8	18,6			19,5	18,5	19,3	21,2			19,5	17,8	17,0	17,5
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	13,9	9,6	5,2	3,8	3,4	5,1	10,4	7,7	4,4	4,0	2,6	4,5	6,9	4,9	2,7	2,1	1,7	2,9
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	23,2	22,2	16,8	15,4	11,3	12,9	23,0	23,6	19,1	19,0	15,9	15,9	12,2	11,7	9,3	8,6	7,2	7,9
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	12,3	10,8	6,4	5,2	3,7	5,4	6,4	6,4	4,1	3,5	2,3	4,0	4,6	4,1	2,6	2,1	1,4	2,2
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	25,3	24,8	20,7	18,6	15,9	16,9	16,9	17,1	15,9	15,3	14,3	20,2	9,5	9,3	8,4	7,7	7,2	8,4
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	11,8	11,1	11,5	11,8	9,7	10,2	10,2	11,0	11,3	11,6	9,7	10,7	5,4	5,6	6,2	5,9	4,8	5,2
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	9,3	8,7	9,0	8,8	8,0	7,9	6,2	6,3	6,2	6,4	5,4	6,0	2,7	2,7	2,9	2,8	2,3	2,5
Delfshaven																		
schoolverzuim (%)	5,3	6,4	7,8	9,1	10,0	10,5	2,5	3,5	3,8	3,4	4,3	4,6	3,1	3,4	4,3	4,0	4,2	4,7
voortijdig schoolverlaten (%)			20,1	16,1	15,2	17,0			18,7	18,7	18,4	22,7			19,0	18,0	16,9	18,4
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	13,7	8,4	4,0	3,1	4,0	6,3	9,5	6,2	3,5	3,1	2,9	3,9	7,7	5,1	2,8	2,4	2,3	3,7
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	23,4	20,7	14,1	13,1	11,5	12,7	24,4	23,9	19,3	19,7	18,6	17,7	16,1	14,7	11,2	10,4	9,5	10,0
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	13,2	9,4	6,4	5,3	3,4	5,9	5,6	6,1	3,9	3,5	2,3	3,8	5,3	4,7	3,1	2,5	1,7	2,8
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	27,2	24,0	22,1	18,2	15,8	15,8	17,9	17,7	16,5	15,8	15,1	22,1	12,9	12,3	11,4	10,0	9,3	11,1
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	10,3	11,1	9,5	12,9	10,9	12,5	9,1	9,9	10,7	12,4	11,2	11,0	6,1	6,3	7,1	7,0	6,0	6,6
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	9,8	10,5	9,0	9,7	9,6	9,7	5,6	5,9	5,7	6,6	5,8	6,2	3,9	3,8	4,0	4,0	3,4	3,8
Noord																		
schoolverzuim (%)	4,7	8,3	3,7	6,4	4,1	5,4	4,7	3,0	5,4	5,3	4,5	4,7	3,4	2,9	4,1	3,8	3,3	3,4
voortijdig schoolverlaten (%)			15,3	19,6	13,8	13,3			20,9	18,7	22,1	22,2			17,2	16,5	15,2	15,0
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	10,7	9,3	5,0	3,8	2,3	3,4	8,9	8,9	4,3	5,2	3,1	4,4	6,2	4,7	2,6	2,1	1,7	2,7
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	19,6	18,5	13,8	13,5	9,1	12,9	24,6	25,2	19,5	19,1	16,1	16,3	12,4	11,6	9,1	8,1	6,9	8,2
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	7,1	8,9	6,4	4,6	3,8	3,7	5,6	5,6	3,1	3,9	2,2	3,6	3,6	3,3	2,3	2,1	1,4	2,0
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	18,2	18,6	17,1	14,7	13,0	13,9	16,6	17,1	16,1	15,5	13,6	20,2	9,1	9,0	8,2	7,5	6,8	8,0
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	9,8	8,1	10,0	12,3	9,3	11,2	13,9	14,3	13,9	11,7	10,2	10,6	6,0	6,2	6,4	5,6	4,6	5,3
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	8,6	7,3	8,6	7,4	7,2	7,3	7,6	7,7	6,9	6,4	5,3	5,8	3,1	3,0	2,9	2,6	2,3	2,5
Kralingen-Crooswijk																		
schoolverzuim (%)	4,5	2,4	5,2	7,8	3,5	5,4	2,9	3,6	3,7	5,9	3,9	4,8	2,7	2,6	3,7	4,4	3,2	3,8
voortijdig schoolverlaten (%)			17,6	15,2	14,0	11,5			17,9	16,7	18,4	21,4			14,1	14,8	11,9	13,6
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	9,3	5,7	4,2	3,1	1,1	3,1	8,6	7,4	3,5	4,5	2,5	5,2	5,1	3,8	1,7	1,6	1,4	2,2
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	16,6	14,9	10,0	10,5	6,1	10,1	20,8	22,6	17,2	17,0	15,0	17,1	11,8	11,6	9,1	8,0	7,1	8,6
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	7,2	5,7	3,4	3,4	4,2	3,5	6,1	5,2	4,1	3,4	2,1	4,5	3,4	3,0	1,7	1,4	1,1	1,5
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	17,5	16,9	13,3	14,2	12,2	13,1	17,9	17,9	17,0	16,1	14,9	22,2	10,2	10,0	9,0	8,5	7,9	8,9
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	7,6	5,3	9,6	12,7	5,7	4,1	11,2	11,9	12,7	13,3	9,9	12,0	5,0	5,3	5,8	5,3	4,0	4,1
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	6,5	5,3	6,1	8,0	4,9	4,7	6,5	6,5	7,4	7,4	5,9	6,8	2,5	2,6	2,8	2,6	2,1	2,2
Feijenoord																		
schoolverzuim (%)	7,2	6,8	8,5	6,5	7,1	13,3	3,3	1,8	3,3	2,9	3,6	5,4	3,7	3,3	3,8	3,9	4,1	5,8
voortijdig schoolverlaten (%)			24,0	20,5	23,5	20,9			20,0	19,5	19,1	19,5			23,8	21,0	21,1	21,1
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	15,8	12,3	6,0	5,2	4,5	7,3	11,0	7,0	4,0	3,2	3,1	4,9	9,8	7,2	4,1	2,8	2,5	3,7
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	25,9	26,8	20,3	20,3	14,1	14,3	23,1	25,4	22,3	22,1	16,0	15,1	17,9	18,4	15,5	15,1	11,3	10,7
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	16,3	14,6	8,1	5,9	4,3	7,3	6,7	6,4	4,1	3,3	2,7	4,0	7,0	6,1	3,8	2,8	2,0	3,0
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	30,0	29,0	23,3	21,9	20,0	21,4	16,7	16,9	15,5	15,0	14,7	21,0	14,1	14,0	12,5	11,9	11,3	13,6
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	13,3	12,2	12,6	12,6	10,9	9,5	7,7	8,8	10,5	10,2	9,0	9,7	5,7	6,5	7,1	7,5	6,0	6,3
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	10,1	9,1	9,9	9,5	8,8	8,6	4,8	5,2	5,8	5,3	5,1	5,5	3,2	3,5	3,8	3,8	3,2	3,3

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

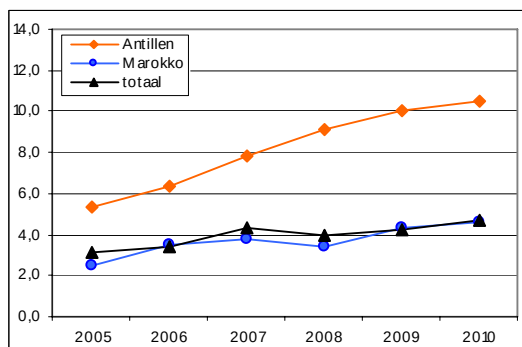
Bijlagen

Tabel b6.3: Rotterdammers van Antilliaanse en Marokkaanse afkomst: schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten, werkzoekenden, uitkeringsontvangers en verdachten naar deelgemeente, 2005-2010

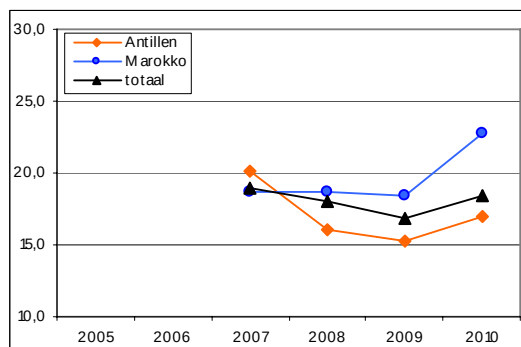
	Antillen						Marokko						totaal					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
IJsselmonde																		
schoolverzuim (%)	8,5	5,8	5,9	7,0	6,2	12,1	3,0	1,9	4,1	4,1	4,1	6,7	3,6	3,3	3,5	4,0	4,0	6,0
voortijdig schoolverlaten (%)			29,3	21,7	22,5	22,1			25,7	18,3	15,5	14,4			22,6	19,8	19,8	20,1
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	12,1	9,6	6,5	3,4	3,3	3,9	13,3	11,1	6,6	4,9	2,2	4,5	7,0	5,0	3,2	2,0	1,7	3,3
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	24,3	25,4	21,0	20,3	12,2	12,2	22,3	25,1	21,0	19,2	14,0	12,8	11,4	12,1	9,9	9,5	7,3	7,5
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	11,0	10,0	6,7	4,4	4,2	6,0	6,6	8,3	2,3	2,6	1,3	2,8	4,8	4,5	2,8	2,1	1,5	2,5
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	26,1	27,3	24,3	21,9	19,2	19,3	16,6	17,8	15,9	15,2	14,2	18,3	9,5	9,5	8,7	8,1	7,8	9,0
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	12,0	10,8	13,0	12,4	11,7	12,6	10,8	11,6	12,1	12,8	11,2	11,2	5,4	5,6	6,5	6,5	5,7	6,0
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	8,2	7,9	10,3	9,6	8,2	8,7	7,1	6,2	7,4	8,2	6,8	6,4	2,5	2,5	2,9	3,0	2,5	2,6
Charlois																		
schoolverzuim (%)	5,3	6,1	8,4	9,5	7,1	10,3	3,9	2,5	4,1	3,5	3,5	4,9	4,4	3,7	4,8	4,5	4,3	5,4
voortijdig schoolverlaten (%)			26,5	22,7	23,3	23,1			21,4	18,3	19,0	19,9			26,2	23,0	22,0	23,0
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	21,0	13,9	7,5	5,2	4,2	4,8	13,4	10,5	7,4	5,1	2,5	4,0	10,6	7,2	4,4	3,4	2,2	3,8
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	29,3	27,4	22,0	17,0	13,8	15,9	23,4	22,8	17,7	18,1	14,6	14,7	15,7	14,5	11,7	10,4	8,9	9,8
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	17,6	16,5	9,0	8,6	4,6	6,3	8,7	8,1	6,3	4,9	2,9	4,4	7,2	6,6	4,3	3,6	2,1	3,4
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	31,6	31,8	25,3	23,6	18,8	20,8	17,3	16,6	15,2	15,1	13,7	18,2	12,8	12,5	11,1	10,5	9,2	10,5
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	14,5	12,9	12,3	11,6	11,3	10,7	9,9	11,0	10,0	10,5	7,1	9,9	6,3	6,3	6,8	6,2	5,4	5,7
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	11,7	10,5	9,7	9,4	10,3	8,8	6,4	7,0	5,9	5,9	4,6	5,9	3,6	3,4	3,6	3,4	3,1	3,4
Hoogvliet																		
schoolverzuim (%)	4,7	5,1	5,8	6,0	8,9	7,8	4,4	3,4	8,2	9,5	3,6	5,1	2,5	2,4	2,8	3,6	3,8	3,7
voortijdig schoolverlaten (%)			20,4	16,3	13,6	14,7			18,8	15,4	18,0	25,5			19,7	17,0	17,7	17,8
werkzoekenden, 15 t/m 24 (%)	11,9	7,5	3,7	3,1	2,6	5,7	9,5	4,2	5,3	1,2	0,0	1,2	6,4	4,5	2,2	1,8	1,4	2,6
werkzoekenden, 15 t/m 64 (%)	21,1	19,2	13,7	12,6	9,8	10,8	21,4	18,3	17,1	12,8	9,3	9,5	9,6	8,5	6,5	5,7	4,7	5,1
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	11,9	9,8	5,7	4,0	3,3	4,9	7,9	2,8	2,7	1,2	2,3	4,7	4,1	3,8	2,5	2,0	1,2	1,6
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	24,4	22,5	19,1	15,8	13,9	14,7	11,8	12,8	13,2	12,8	13,8	16,1	6,7	6,5	5,8	5,3	4,8	5,3
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	10,0	13,2	13,3	12,9	8,6	9,2	13,1	9,3	11,4	16,2	11,0	18,1	4,7	5,3	6,0	5,7	4,0	4,8
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	8,6	8,9	9,2	8,8	7,0	6,3	4,9	5,2	6,9	6,9	5,3	9,3	2,3	2,2	2,5	2,4	1,9	2,0
overig																		
schoolverzuim (%)	6,1	4,2	5,7	5,6	4,6	5,9	3,2	2,1	3,7	3,3	3,3	4,4	1,9	1,5	2,2	2,1	1,9	2,4
voortijdig schoolverlaten (%)			16,9	16,3	16,8	17,1			16,6	19,1	21,0	22,2			16,6	15,3	14,6	14,6
werkzoekenden, 15-24 (%)	8,1	5,1	2,9	2,6	2,6	4,4	11,3	7,0	4,0	4,1	1,9	5,3	4,0	3,0	1,7	1,4	1,1	2,1
werkzoekenden, 15-64 (%)	15,9	14,7	10,9	10,6	8,5	11,0	21,3	20,6	16,7	16,4	14,1	15,4	7,8	7,3	5,8	5,3	4,6	5,8
uitkeringen, 15 t/m 24 jaar (%)	6,0	4,8	2,9	3,0	2,0	3,4	6,1	7,2	4,6	3,0	2,2	4,7	2,5	2,3	1,6	1,3	0,8	1,3
uitkeringen, 15 t/m 64 jaar (%)	15,7	15,9	13,2	11,5	9,6	10,7	15,3	16,3	15,1	14,5	13,3	17,4	5,5	5,4	4,9	4,5	4,2	4,9
verdachten, 12 t/m 24 jaar (%)	11,1	9,5	9,5	8,4	6,2	8,3	11,1	11,6	10,6	10,5	8,3	9,9	4,4	4,6	5,0	4,7	3,6	4,0
verdachten, 12 jaar e.o.(%)	7,2	6,7	7,3	6,6	5,0	6,2	6,8	6,4	5,9	6,1	4,8	5,8	1,9	1,9	2,0	2,0	1,6	1,7

Bron: COS, GBA, JOS, SoZaWe, HKS/BVH, bewerking Risbo, * zeer beperkte populatieomvang, geen betrouwbare cijfers.

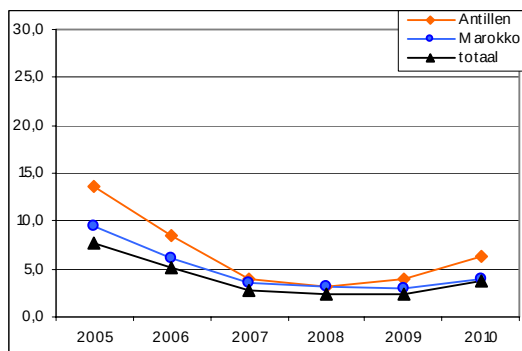
Deelgemeente Delfshaven

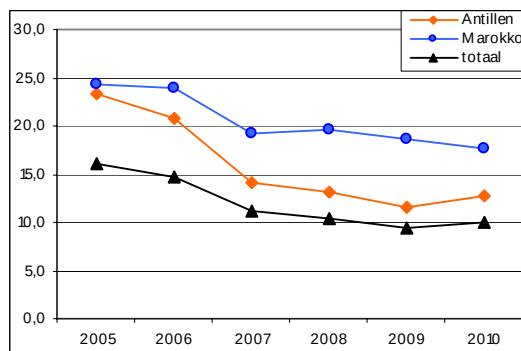
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

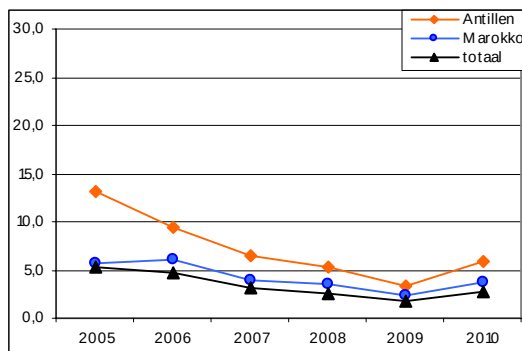
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

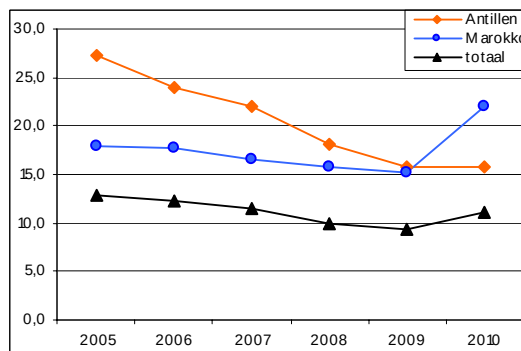
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

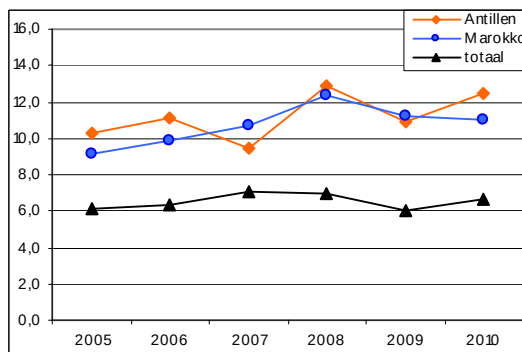
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

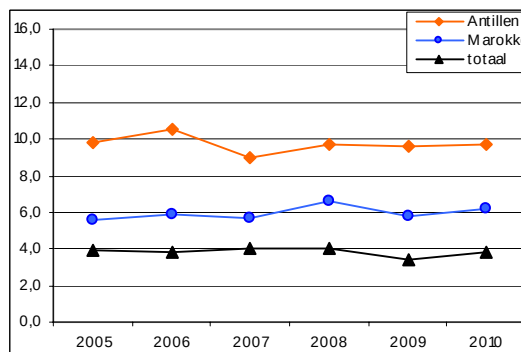
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

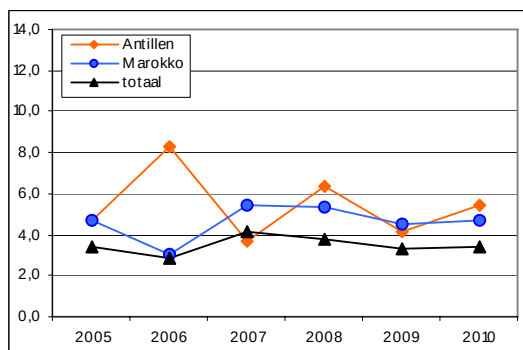

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

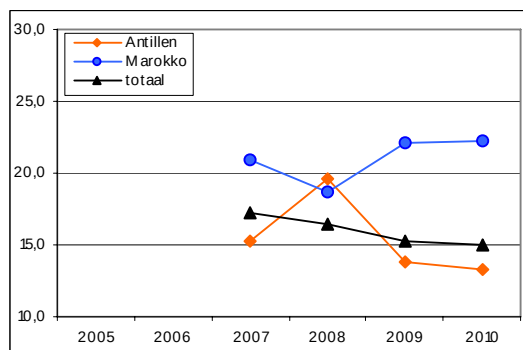

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

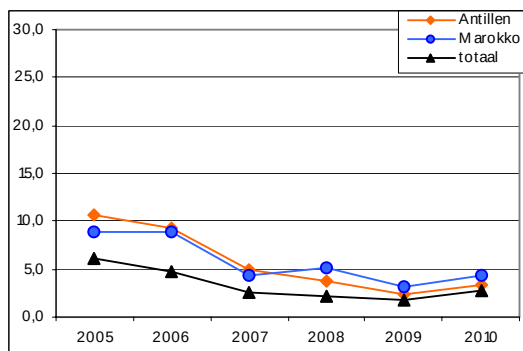
Deelgemeente Noord

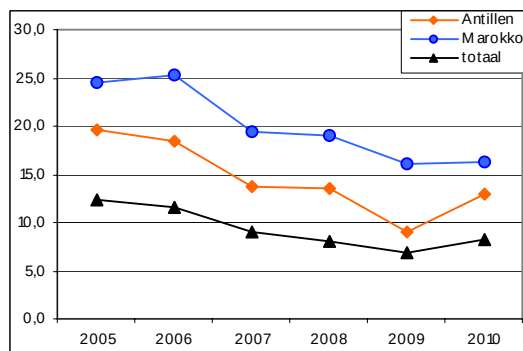
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

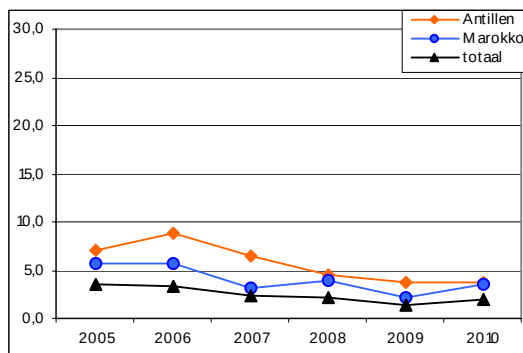
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

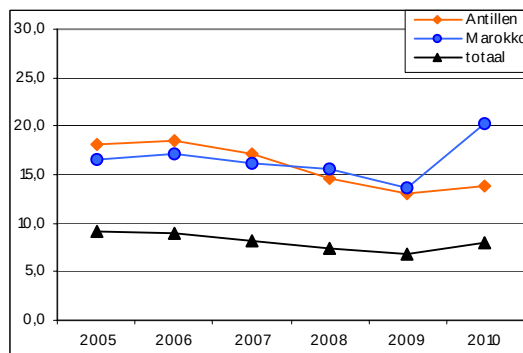
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

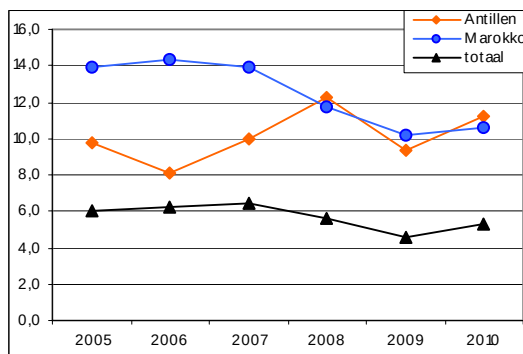
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

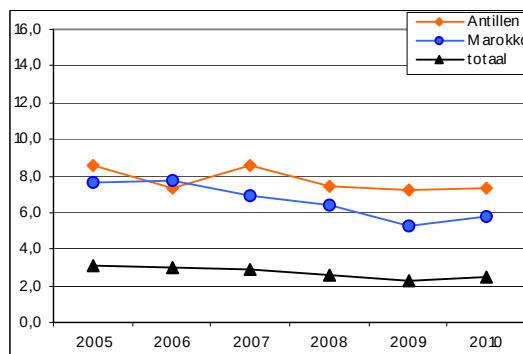
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

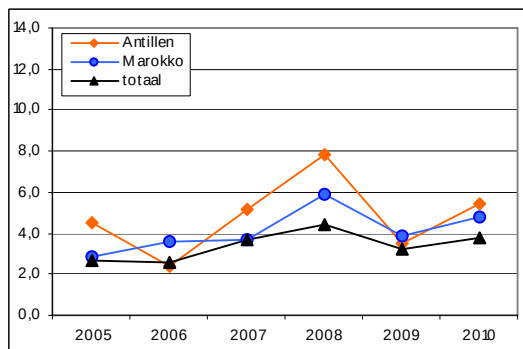

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

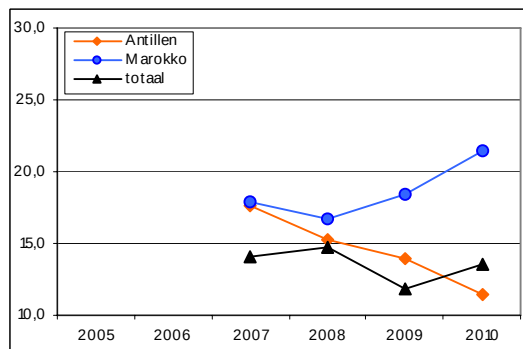

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

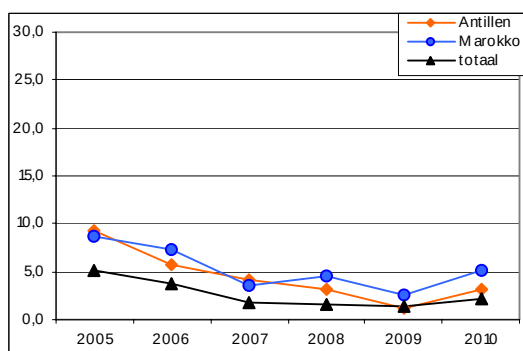
Deelgemeente Kralingen-Crooswijk

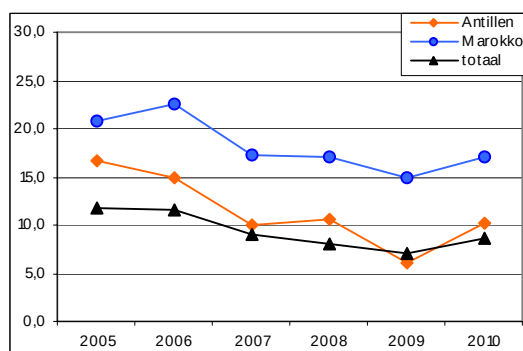
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

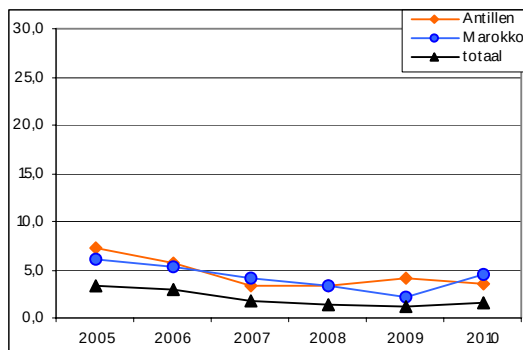
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

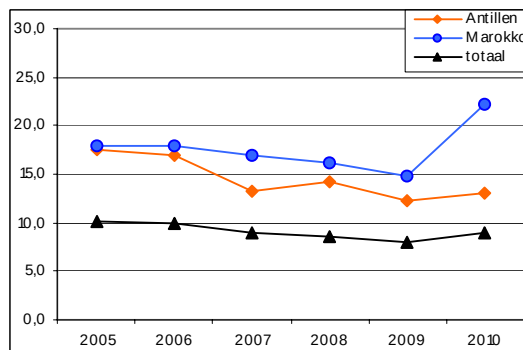
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

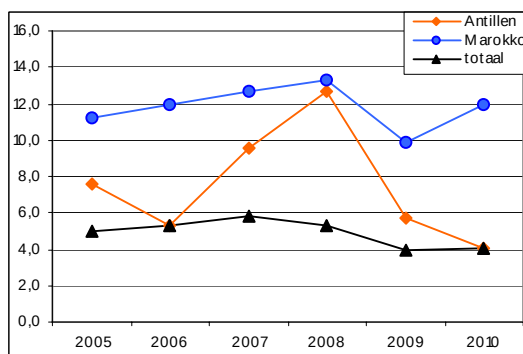
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

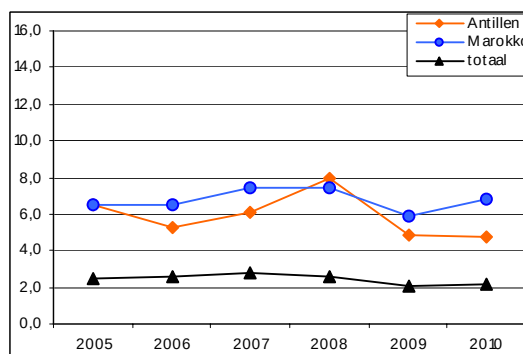
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

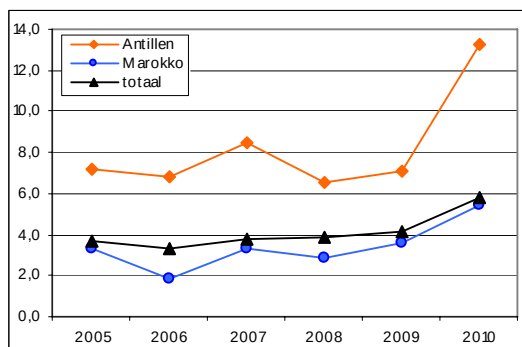

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

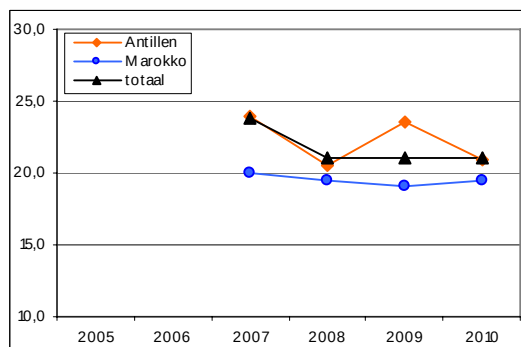

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

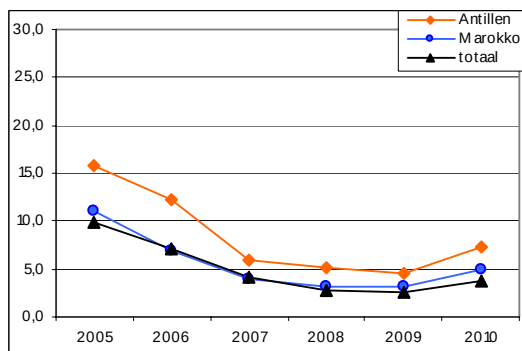
Deelgemeente Feijenoord

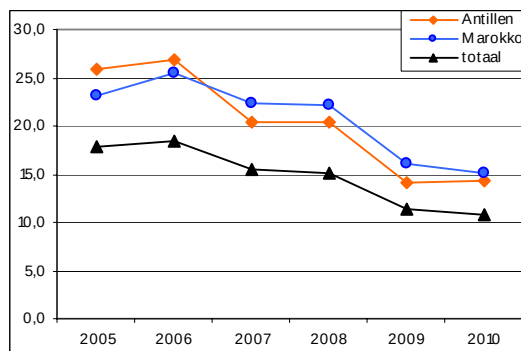
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

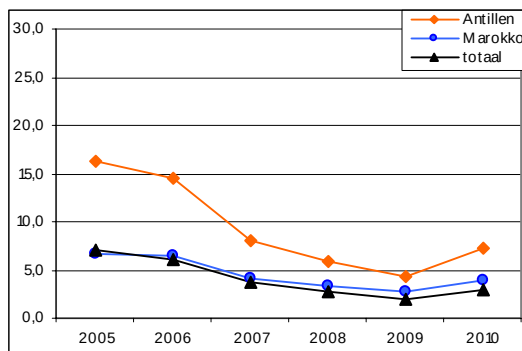
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

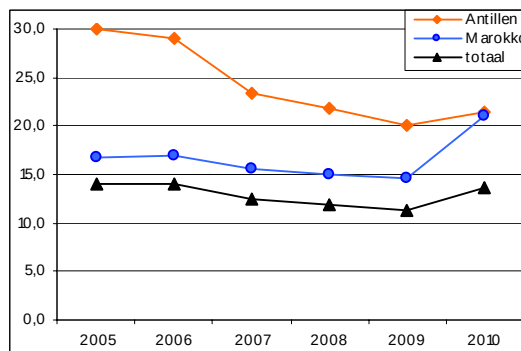
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

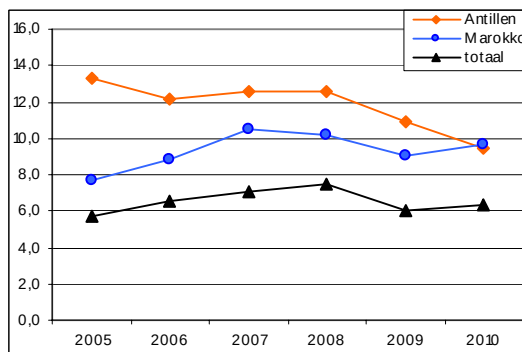
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

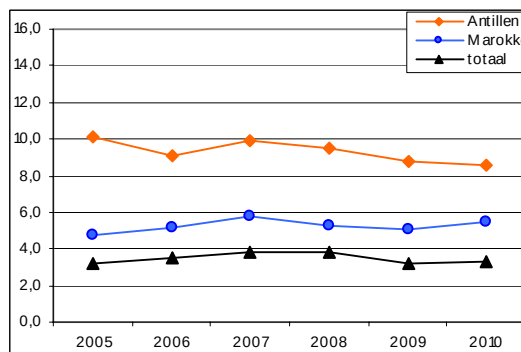
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

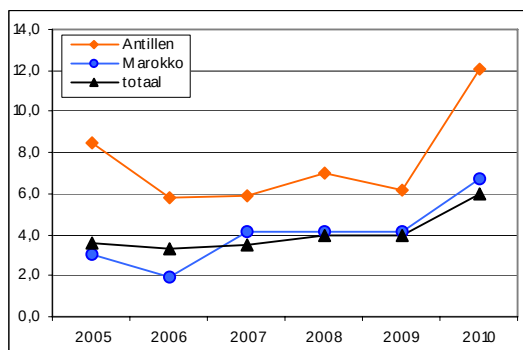

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

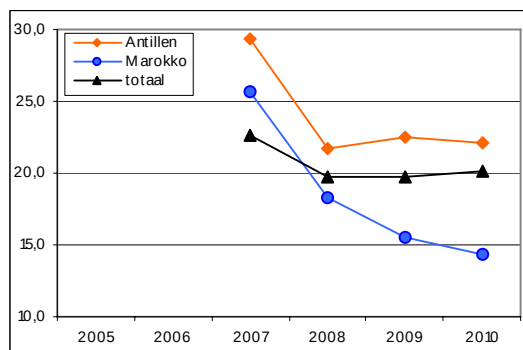

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

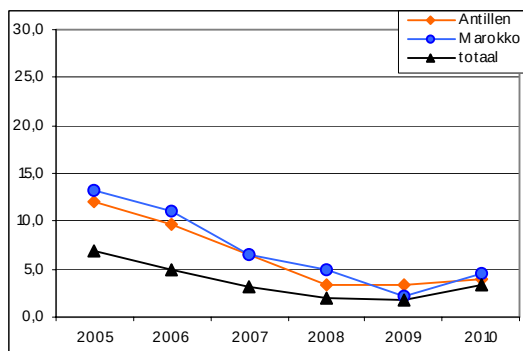
Deelgemeente IJsselmonde

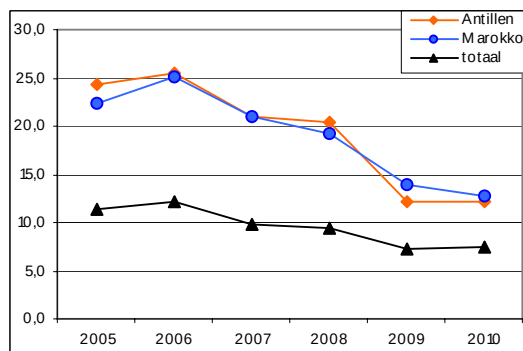
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

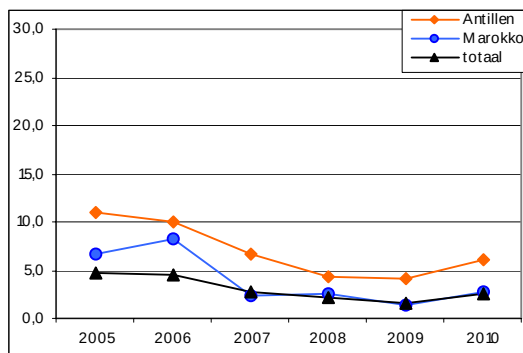
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

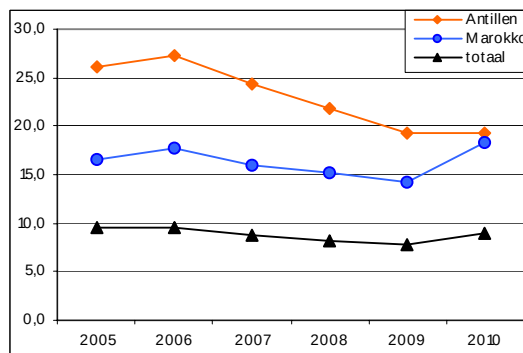
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

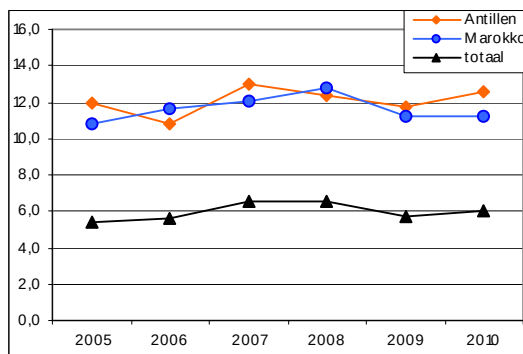
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

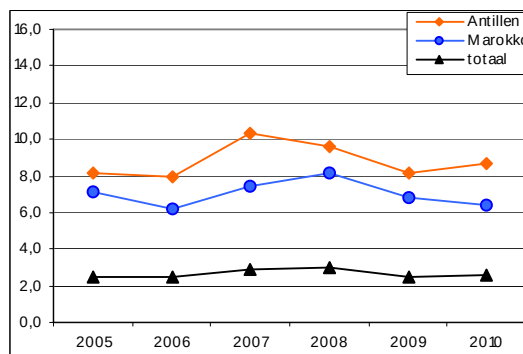
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

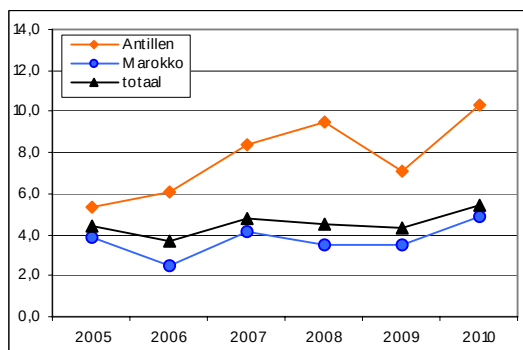

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

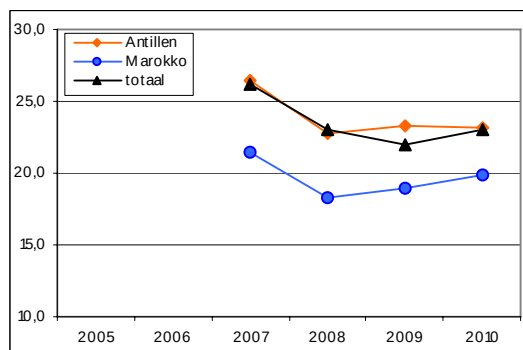

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

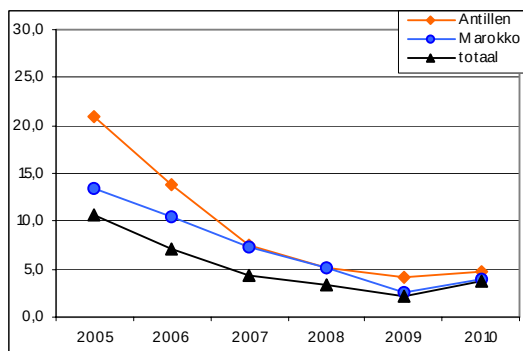
Deelgemeente Charlois

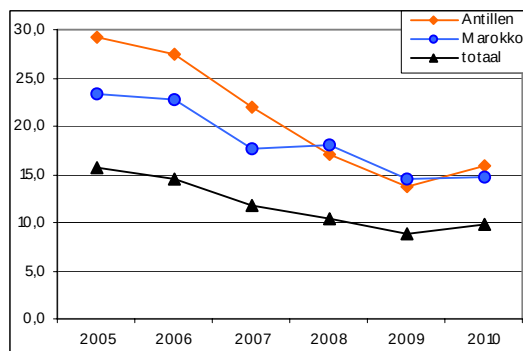
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

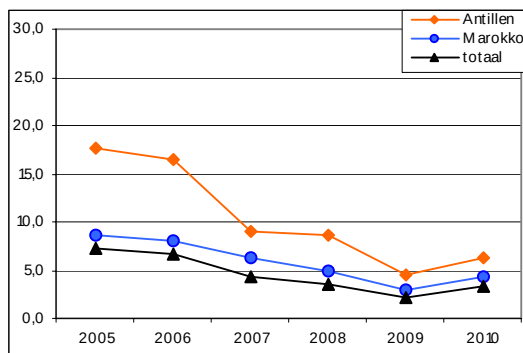
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

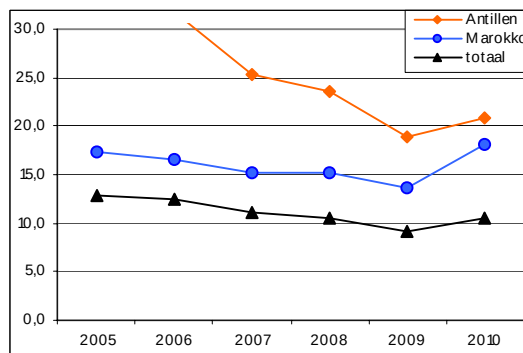
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

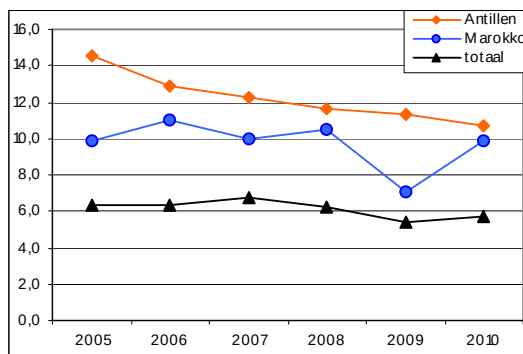
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

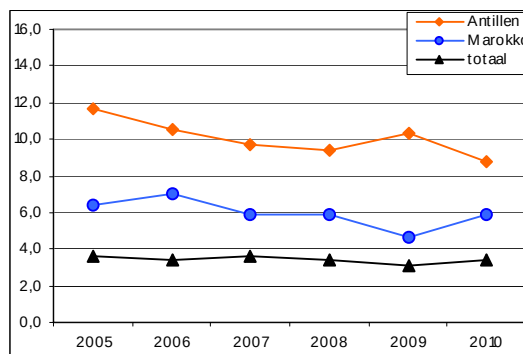
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

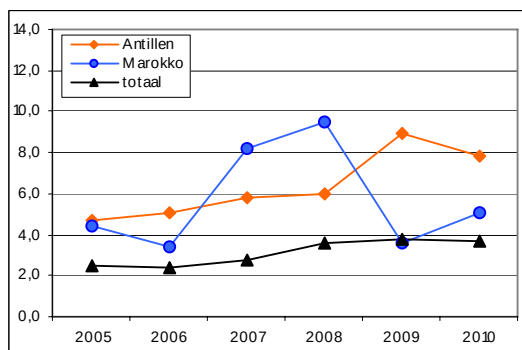

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

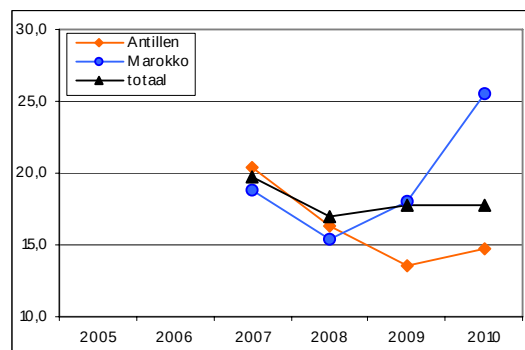

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

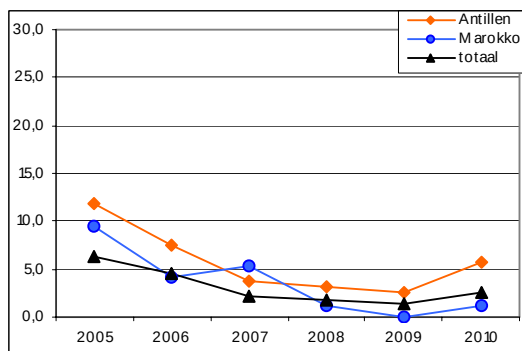
Deelgemeente Hoogvliet

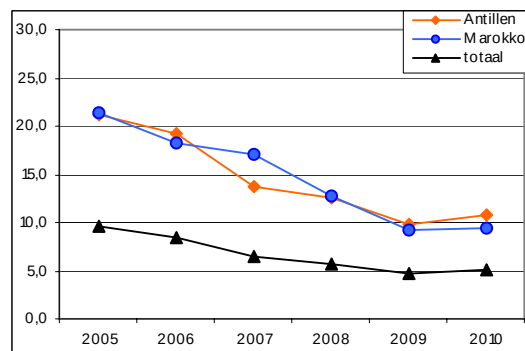
Figuur 1: Schoolverzuimers 5 t/m 17 jaar (%)

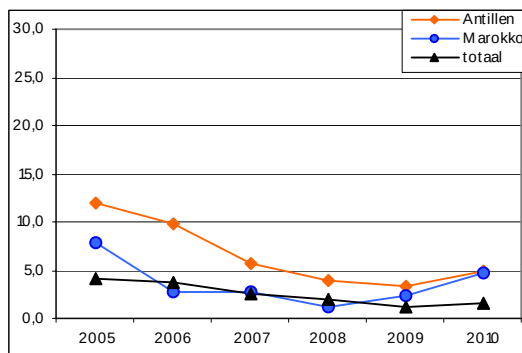
Figuur 2: Voortijdig schoolverlaters 17 t/m 22 jaar (%)

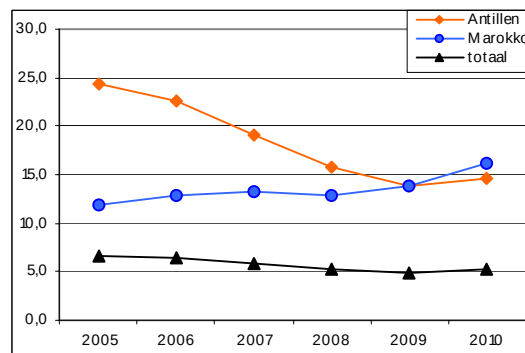
Figuur 3a: Werkzoekenden 15 t/m 24 jaar (%)

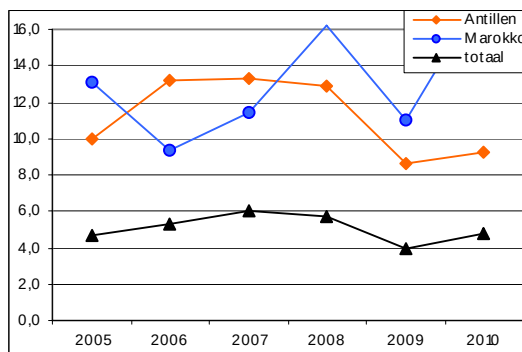
Figuur 3b: Werkzoekenden 15 t/m 64 jaar (%)

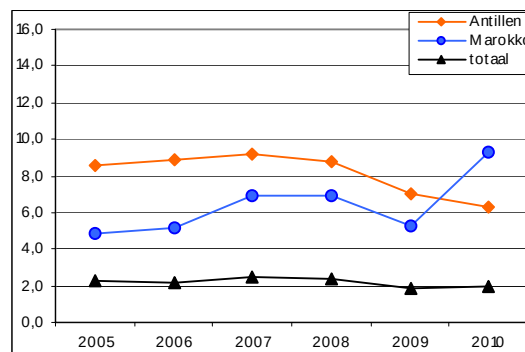
Figuur 4a: Uitkeringsontvangers 15 t/m 24 jaar (%)

Figuur 4b: Uitkeringsontvangers 15 t/m 64 jaar (%)

Figuur 5a: Verdachten 12 t/m 24 jaar (%)

Figuur 5b: Verdachten 12 jaar e.o. (%)

Begrippenlijst

Autochtoon

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Allochtoon

Een allochtoon is daarbij gedefinieerd als een persoon van wie tenminste één van de ouders in het buitenland geboren is.

Overig westers

In de tabellen en grafieken wordt de groep 'overig westers' onderscheiden. Hiermee wordt verwezen naar personen van wie tenminste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije en de MOE-landen), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan.

Overig niet-westers

In de tabellen en grafieken wordt de groep 'overig niet-westers' onderscheiden. Tot deze categorie worden personen gerekend van wie tenminste één ouder is geboren in een land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika. De apart onderscheiden groepen; Rotterdammers van Antilliaanse, Surinaamse, Turkse, Marokkaanse, Kaapverdianse, Dominicaanse en Somalische afkomst behoren niet tot de categorie 'overige niet-westerse allochtonen'. Gegevens over deze zeven grote niet westerse allochtone groepen in Rotterdam worden namelijk al apart gepresenteerd in deze rapportage.

Eerste generatie allochtoon

Allochtonen die in het buitenland zijn geboren, worden gerekend tot de eerste generatie.

Tweede generatie allochtoon

Allochtonen die in Nederland zijn geboren, worden gerekend tot de tweede generatie.

Misdrijf

Strafbaar feit van de zware soort, als zodanig aangeduid in de strafwetten. Indeling van strafbare feiten is van belang bij het procesrecht (absolute competentie en rechtsmiddelen) en de strafbaarstelling. Berechting in eerste aanleg gebeurt in de meeste gevallen door de rechtbank.

Absoluut schoolverzuim

Als een leerplichtige leerling langer dan vier weken niet is ingeschreven op een school is er sprake van absoluut verzuim

Relatief schoolverzuim

Als een leerling incidenteel of geregeld ongeoorloofd afwezig is, is er sprake van relatief verzuim.

Voortijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters zijn hier gedefinieerd als leerlingen die het (bekostigd) onderwijs hebben verlaten zonder dat zij een startkwalificatie hebben behaald.

